

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta

Katedra filmových studií

Bakalářská práce

Tereza Dočkalová

Státní podpora filmového průmyslu v ČR a její odraz na kvalitě české filmové výroby v první dekádě 21. století:

Způsob udělování podpory Státním fondem pro podporu a rozvoj české kinematografie v letech 2005 - 2009 a zhodnocení dosavadního vývoje státní podpory filmu

**Government support of film industry in Czech Republic and its reflection on quality of Czech film made in the first decade of 21st century:
Grants provided by The Czech State Fund for the Support and Development of Czech Cinematography in years 2005 - 2009 and review of existing state film support**

Praha, 2015

vedoucí práce: Mgr. Mga Tereza Česany Dvořáková, Ph.

Poděkování

Je mi ctí poděkovat vedoucí této práce Mgr. Mga Tereze Czesany Dvořákové, Ph. D. za inspirativní podněty a cenné rady.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 6. srpna 2015

.....

Abstrakt

Práce se zabývá systémem státní podpory české kinematografie po roce 1989, detailněji se věnuje zejména působení Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie (SFPRČK) v letech 2005 až 2009.

Cílem práce je poskytnout co nejkomplexnější informace o tom, jaké druhy filmů (hraný, dokumentární aj.) SFPRČK podpořil, zda a jak výše podpory souvisí s komerčním potenciálem daného filmu, zda a do jaké míry výše poskytnuté podpory ovlivňuje realizovatelnost daného filmu, zda portfolio podpořených filmových projektů daný rok souvisí s výší příjmů SFPRČK nebo se složením Rady SFPRČK.

Pro účely práce byl vypracován obsáhlý přehled všech podpořených projektů SFPRČK v daných letech, který obsahuje informace o producentovi, režisérovi, stopáži, roku premiéry a druhu daného filmového projektu. Součástí práce je množství srovnávacích grafů a přehledových tabulek.

Práce vychází z primárních zdrojů v podobě Výročních zpráv SFPRČK. Obecnější kapitoly o formování legislativního rámce státní podpory české kinematografie vychází z příslušných zákonů a sněmovních tisků. Součástí práce je i kapitola zabývající se otázkami distribučního charakteru čerpající z dat Českého statistického úřadu a Unie filmových distributorů.

Abstract

The thesis presents system of state support of Czech film industry after 1989, it focuses on operation of The Czech State Fund for the Support and Development of Czech Cinematography ("Fund") in years 2005 - 2009.

The aim of the thesis is to present complex information on what type of films (feature, documentary etc.) have been supported by Fund, whether and how is the amount of support related to commercial potential of the film, whether and how much the amount of support affects the viability of the film, whether is the portfolio of films supported in the year related to the amount of Fund's incomes or to composition of the Fund Board.

For the use of the thesis there has been made a comprehensive summary of all projects supported by Fund. It contains information about producer, director, footage, year of

premiere and type of the film. Part of the thesis is formed in comparing charts and summary tables.

The thesis is based on primary sources as Annual Fund reports. Other more general chapters about forming legislative structure of Czech state cinematography support are based on relevant laws. Chapter focused on distributional questions is also included. It is based on data of Czech statistical office and Union of Czech film distributors.

Klíčová slova: česká kinematografie; státní podpora; filmová distribuce; český film

Keywords: Czech cinematography; state support; film distribution; Czech film

1	ÚVOD	8
2	PRÁVNÍ RÁMEC A SYSTÉM FINANCOVÁNÍ SPRČK.....	12
2.1	SOUČASNÁ SITUACE.....	15
2.2	POKUSY O LEGISLATIVNÍ UKOTVENÍ A NASTAVENÍ STÁTNÍ PODPORY ČESKÉ KINEMATOGRAFIE V LETECH 1989 AŽ 2012	16
2.3	"DIGINOVELA"	19
2.4	PROGRAM PODPORY FILMOVÉHO PRŮMYSLU (PPFP)	20
2.5	MIMORÁDNÉ PŘÍJMY.....	21
2.6	DALŠÍ ZPŮSOBY STÁTNÍHO FINANCOVÁNÍ KINEMATOGRAFIE	22
3	PŘEHLED HOSPODAŘENÍ FONDU VE VYBRANÝCH LETECH 2005 - 2009.....	24
3.1	VYSVĚTLENÍ K JEDNOTLIVÝM POJMŮM Z TABULEK	25
3.2	2005	30
3.3	2006	32
3.4	2007	34
3.5	2008	36
3.6	2009	38
3.7	ZHODNOCENÍ PŘÍJMŮ.....	39
4	KORUNOVÝ PŘÍPLATEK A SITUACE V DISTRIBUCI.....	43
4.1	KORUNOVÝ PŘÍPLATEK Z CENY VSTUPNÉHO	43
4.2	NÁVŠTĚVNOST V ČR	45
5	PORTFOLIO PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ.....	50
5.1	VYSVĚTLENÍ K TABULKÁM V TÉTO KAPITOLE	52
5.2	HRANÝ FILM	54
5.3	63
5.4	ANIMOVANÝ FILM	63
5.5	DOKUMENTÁRNÍ FILM	68
5.6	STUDENTSKÝ FILM	77
5.7	FILM PRO DĚTI	80
5.8	PODPORA NA ZÁKLADĚ OKRUHŮ	85
6	ZÁVĚR.....	85
6.1	ZPŮSOB ROZHODOVÁNÍ RADY.....	91
6.2	NEREALIZOVANÉ PROJEKTY	92
6.3	ZHODNOCENÍ ZDROJŮ	93
6.4	SOUPIS POUŽITÉ LITERATURY.....	96
7	PŘÍLOHY.....	105

Seznam použitých zkratk

ABZ - Ateliery Bonton Zlín, a. s.

ČT - Česká televize

FÚ - Finanční úřad

IDF - Institut dokumentárního filmu

MK ČR - Ministerstvo kultury České republiky

NFA - Národní filmový archiv

NFV - Návrtná finanční výpomoc

OMA - Odbor médií a audiovize

SFPRČK - Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie

ÚD - Účelová dotace

UFD - Unie filmových distributorů

1 Úvod

Původním záměrem této práce bylo pokusit se podívat na udělování podpory Státním fondem pro podporu a rozvoj kinematografie (dále jen Fond nebo SFPRČK) poněkud kriticky. Chtěla jsem si všímat hlavně toho, zda Fond podporuje kvalitní kinematografii. Velmi brzy mi došlo, že nelze v textu, který má být postaven na vědecké objektivitě, hodnotit kvalitu. V tomto je třeba polemizovat například s Michalem Procházkou, který ve své glose *Český systém kinematografie/ Filmaři závislí na dávkách* volal po novém systému financování, který by více dbal právě na kvalitu. Napsal například že: „*Grantový systém neumí lépe podpořit třeba kinaře, který se snažil během roku budovat náročné publikum, ani distributora zakoupivšího nekomerční artové snímky. Českou odpovědí na to je, že není nikdo, kdo by o tom rozhodoval.*”¹ Souhlasit lze jen s poslední větou. Nekomerční a artové snímky přeci samy od sebe vůbec žádnou uměleckou kvalitu nezajišťují, stejně tak se nedá říct, že komerční blockbustery nemají žádnou uměleckou úroveň. Přidělování peněz pouze projektům, o kterých se komise subjektivně rozhodla, že jsou náročné a kvalitní, by bylo přinejmenším diskutabilní. Státní fond pro podporu a rozvoj kinematografie, na který jsem se v této práci zaměřila, patřil samozřejmě také k institucím, jejichž komise (v tomto případě Rada) musela rozhodnout, které projekty si zaslouží podporu a které ne. A stejně jako nelze objektivně hodnotit kvalitu filmu, nelze hodnotit ani rozhodování Rady Fondu. Proto se tato práce pokouší spíše zmapovat a zanalyzovat, než zhodnotit způsob rozhodování Rady Fondu za posledních několik let. Pozice Fondu v českém prostředí nebyla vůbec jednoduchá. České kinematografii dlouhodobě chyběl řádný právní rámec, který by více do hloubky a s delším časovým přesahem řešil právě i financování. Bohužel pro český film z banálního výpočtu založeného na množství občanů republiky a na průměrné ceně českého filmu jasně vyplývá, že, a v tomto se lze s Michalem Procházkou shodnout, „*si natáčení českých filmů musíme zadotovat, pokud stojíme o to, aby se nějaké točily.*”²

¹ Procházka, Michal: Český systém kinematografie/ Filmaři závislí na dávkách. *Cinepur*2011, č. 74. Dostupný také na WWW: <http://cinepur.cz/article.php?article=2029> [cit. 29.7.2014]

² Cit. tamtéž.

Je - alespoň mezi kulturní veřejností - obecně přijímaným názorem, že filmová produkce se bez státní podpory neobejde ve většině světových zemí. Diskuse se nevedou o tom, zdali podpora má, či nemá být, ale hlavně o tom, jak by měla být nastavena. Státní Fond ČR pro podporu a rozvoj kinematografie byl ustaven velmi záhy po začátku transformace české kinematografie a v nezměněné podobě fungoval 20 let.

Tato práce si neklade za cíl zhodnotit celé období jeho působení. Rozebírá některé aspekty udílení podpory, dotýká se také diskuse o státní podpoře filmu a popisuje situaci české legislativy v této oblasti. Načíná téma státní podpory právě z toho důvodu, že z veřejné diskuse se může často zdát, že je přijímána jako něco automatického, jako něco, na co mají filmoví tvůrci nárok³. Je třeba si uvědomit, že pokud je požadavkem zachování české filmové produkce zhruba v současném rozsahu, je státní podpora nutná, ale nelze ji vnímat jako samozřejmost. Vzhledem k tomu, že SFPRČK je státní institucí hospodařící s veřejnými prostředky, měla by její činnost, alespoň čas od času, být podrobena hlubší analýze. Nepředpokládám, že bych shledala nějaké zásadní nedostatky v hospodaření Fondu. V roce 2012 byl Fond podroben vnitřní kontrole Nejvyššího kontrolního úřadu a nebyly shledány žádné nedostatky⁴. Tato práce je zaměřena především na druh a množství filmů, které Fond podpořil.

Zajímají mě především následující výzkumné otázky:

Kolik filmů fond podpořil v jednotlivých letech? Jak se toto číslo vyvíjelo a proč?

Podporoval Fond hlavně celovečerní hraný film nebo podporu více diverzifikoval?

Jaké typy filmů Fond kromě hraného ještě podporoval? Jakou roli hraje složení

Rady Fondu ve způsobu udělování podpory? Které filmy dostaly vůbec nejvyšší podporu?

Jak vysoký je počet nerealizovaných projektů a proč?

³ Viz rozhovor s Janem Svěrákem IN: *Otázky Václava Moravce*, 1. 7. 2012. [Záznam televizního pořadu]. Praha: Česká televize 2012. Dostupné na WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/212411030500701/video/> a <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce-2-cast/212411030510701/video/> [cit. 13. 9. 2012]

⁴ Kontrola probíhala od září 2011 do května 2012 a kontrole byly podrobeny roky 2008 - 2010. Státní fond životního prostředí nebyl ve svém účetnictví schopen dohledat nákup kancelářského vybavení v průběhu let celkem za 2,8 mil. Kč. Státní fond kultury měl nedostatky zejména v pronájmu domu u hybernů, když mohl od soukromého nájemce inkasovat pokutu 200 mil. Kč za nečasné provedení rekonstrukce, ale nepožadoval ji. SFPRČK stejně jako státní fond rozvoje bydlení měly pouze drobné nedostatky v účetních výkazech. Nikdy se však netýkaly chybějících financí. Viz *Informace z kontrolní akce NKÚ č. 11/33. Peněžní prostředky a majetek státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané státní fondy*. 2012. Dostupný na WWW: <http://www.nku.cz/assets/media/informace-11-33.pdf> [cit. 29.7.2013]

Dále jsem ve své práci sledovala otázky spíše distributorské:

Jak se počet podpořených projektů, popřípadě částka vydaná na jednotlivé filmy promítá v návštěvnosti? Chodí opravdu české publikum hlavně na české filmy? Do jaké míry kopíruje rozhodování Rady Fondu komerční potenciál podpořených titulů?

Při tom se práce nezabývá celkovým rozpočtem, ani dalším financováním mimo podporu SFPRČK daných filmů.

Práce je fakticky založena na základním výzkumu. Pro to, abych mohla na výzkumné otázky hledat odpovědi, muselo dojít k rozsáhlému sběru dat a vytvoření obsáhlého soupisu. Neměla jsem k dispozici žádné přehledné tabulky, ani zpracované grafy. Výjimkou byla pouze Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016, ve které lze nalézt alespoň některá zpracovaná data. Ve své práci jsem se ale snažila pracovat výhradně s primárními zdroji, které jsem se pokusila převést do srozumitelnější a přehlednější formy. Součástí mého výzkumu je proto obsáhlá tabulka s názvem Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, která je k mé práci přiložena ve formě přílohy (tištěné i elektronické). Výzkum vychází z výročních zpráv Fondu, které jsou součástí výročních zpráv Ministerstva kultury ČR. Zde jsou uvedeny všechny projekty, které daný rok získaly podporu. Fond ale uváděl pouze pracovní název filmu, žadatele (nejčastěji producenta) a částku, kterou Fond poskytl. Tyto údaje jsem převedla do soupisu a doplnila jsem je o jméno režiséra, distribuční název, délku filmu a rok uvedení. U mnohých projektů, které ještě nejsou dokončené, nebyly realizovány, nebo jim třeba byl jen změněn distribuční název, bylo pátrání poměrně složité a zdouhavé. Mimo jiné také z toho důvodu, že mi nebyl umožněn přístup do archivů Fondu (více viz. kapitola Zhodnocení zdrojů). Vzhledem k tomu, že jsem do tabulky zařadila i projekty v různém stádiu vývoje, je třeba ji vnímat jako žijící mechanismus, který je možno neustále doplňovat. Přehled podpořených filmů 2005 - 2009 je výchozím nástrojem pro tuto práci, čerpala jsem z něj velké množství údajů. Jsem si ale jistá, že se může stát i pomocným zdrojem pro další badatele⁵.

⁵ Od roku 2010 fond začal zpracovávat podobné přehledné tabulky, jako jsem vytvořila já za předchozí roky. Stále ale uvádí pouze data dostupná ve chvíli, kdy daný projekt žádost podal. Není tedy jasná délka filmu, distribuční název filmu, rok uvedení do kin, často ani režisér.

Další významnou kapitolou mé práce bylo zhodnocení příjmů Fondu v průběhu let. V první kapitole zjistíme, jakými druhy příjmů Fond ze zákona disponuje a jaké další mimořádné příjmy obdržel. Do práce jsem začlenila přehledy příjmů jednotlivých let.

Jedním z velmi diskutovaných a základních příjmů Fondu v jeho dosavadní podobě byl příplatek ke vstupnému do kin. Zaměřila jsem se také na jeho vývoj a zhodnotila i s tím související návštěvnost českých kin.

Z důvodu rozsahu práce jsem byla nucena zúžit sledované období. Po pečlivém zvážení jsem se rozhodla celou práci zaměřit na roky 2005 - 2009. Bylo by jistě zajímavé a inspirující začít od začátku a podnítit tím třeba někoho, aby na mou práci navázal. Avšak raná 90. léta jsem si nevybrala proto, že Fond téměř po celou dobu trpěl nedostatkem finančních prostředků. Vzhledem k vágní formulaci zákona o vzniku Fondu z roku 1992 nejsou nikde dostupné úplné údaje o hospodaření Fondu z těchto let. Mnou vybraná léta 2005 - 2009 ilustrují zřejmě nejbouřlivější období existence Fondu. V letech 2005 disponoval Fond poměrně malým obnosem prostředků, v roce 2006 se situace znatelně zlepšila díky vyšším příjmům z obchodování s filmy. V roce 2007 a 2008 obdržel Fond mimořádnou dotaci ze státního rozpočtu, takže se jeho finanční podmínky na čas značně zlepšily. Od roku 2008 navíc na základě tzv. diginovely (viz níže) obdržel část příjmů z reklamy v České televizi. Po celou dobu probíhaly snahy o schválení nového zákona o kinematografii, který byl nakonec přijat až v roce 2012. Za mnou zvolené období se také dvakrát změnilo složení Rady. Všechny tyto faktory jsem ve své práci popsala.

Omezení rokem 2009 jsem zvolila hlavně proto, že jsem se chtěla vyhnout pokusům o reflexi období nedávno minulého. Navíc filmy podpořené v posledních letech jsou z velké části stále ještě ve výrobě, nebylo by tedy možné s nimi pracovat ve statistikách. I tak se v roce 2009 oproti předchozím letům zvýšil počet nedokončených projektů (údaj platný k polovině roku 2015). Při hlubším pohledu na roky 2010 - 2012 jsem zjistila, že procento nedokončených projektů narůstá. Proto jsem se rozhodla tyto roky do své práce již nezařazovat. Jejich zhodnocení by totiž v tomto okamžiku nebylo úplné a mohlo by být zavádějící.

Od roku 2009 se navíc značně proměnil systém kinodistribuce zapříčiněný postupující digitalizací. Spolu s ní mohlo dojít nejen k proměně programu kin a diváckých preferencí, ale také k proměně preferovaných (a podporovaných) projektů SFPRČK. Toto téma zatím nebylo dostatečně reflektováno.

2 Právní rámec a systém financování SPRČK

Celá tato práce je postavena na analýze činnosti Státního fondu pro podporu a rozvoj kinematografie. Proto považuji za nezbytné ho hned z úvodu představit a shrnout nejdůležitější body zákona, který Fond zřizuje.

SFPRČK byl ustaven zákonem České národní rady č. 241/1992 sb.⁶, který vycházel ze zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice. Byl úplně prvním zákonem, který právně upravoval oblast kinematografie po roce 1989.

Zákon o Fondu zřizoval tuto instituci jakožto právnickou osobu, která spadala do působnosti Ministerstva kultury ČR. Ředitele fondu jmenoval ministr kultury a pracovníci fondu byli zaměstnáni přímo ministerstvem. Z tohoto důvodu nefigurovala mzdová položka v rozpočtu Fondu. Hlavním účelem Fondu byla správa a přerozdělování finančních prostředků a podpora českého filmového průmyslu dle § 7, odst. 1, zákona č. 241/1992 Sb. v následujících okruzích:

- 1) výroba českého kinematografického díla (dále jen "dílo"),
- 2) tvorba díla,
- 3) distribuce díla,
- 4) propagace české kinematografie,
- 5) technický rozvoj a modernizace české kinematografie,
- 6) výroba, distribuce a propagace kinematografických děl národnostních a etnických menšin, žijících na území České republiky.

Prostředky byly poskytovány buď formou účelové dotace nebo návratné finanční výpomoci. Předpokládané příjmy fondu podle § 5 zákona č. 241/1992 Sb byly tyto:

- 1) výnosy z majetkových účastí České republiky na podnikání právnických osob ve filmovém průmyslu,
- 2) výnosy z cenných papírů nabytých od jiných subjektů,

⁶ In: Zákon č. 241/1992 Sb. ze dne 14. dubna 1992, o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992, částka 49, s. 1263 - 1265. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=241&r=1992> [cit. 28.7.2014]

- 3) úvěry od právnických osob,
- 4) splátky úvěrů a půjček poskytnutých Fondem žadatelům,
- 5) úroky z prostředků Fondu uložených u peněžního ústavu a z úvěrů a půjček poskytnutých Fondem žadatelům,
- 6) smluvní pokuty placené žadateli v případech, ve kterých prostředky Fondu nebyly použity podle stanovených podmínek (§ 9, odst. 5, zákona č. 241/1992 Sb.),
- 7) dary a dědictví pro Fond,
- 8) sjednané podíly na příjmech z kinematografických děl, na které byly poskytnuty prostředky Fondu (§ 9, odst. 2, zákona č. 241/1992 Sb.),
- 9) dotace ze státního rozpočtu,
- 10) příjmy z využití filmových děl (§ 6 zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb. (úplné znění č. 247/1990 Sb.)), pokud byly na Fond převedeny,
- 11) další zdroje stanovené zvláštními právními předpisy,
- 12) poplatek z kinematografického představení

Nejvýznamnější podíl rozpočtu fondu měly podle plánu tvořit vlastní obchodní činnost (bod č.10) a poplatek z kinematografického představení, který byl v původním zákoně stanoven na 1 Kčs. Hned v následujícím odstavci byl sice dodatek, že vláda ČR může s přihlédnutím ke změnám životních nákladů poplatků navýšit, nikdy se tak ale nestalo. Vzhledem ke snižujícímu se počtu diváků vybral Fond z korunového příplatku nejvíce peněz hned v roce 1992 31,24 mil. Kč. Například v roce 1998 vybral jen 9,24 mil. Kč. Návštěvnost v druhé polovině 90. let byla zatím nejnižší, takže v následujících letech výběr zase mírně vzrostl. Například v roce 2007 vybral Fond 13 mil. Kč. Výběr už ale samozřejmě nikdy nedosáhl takové výše, jako v počátku 90. let. Tabulky a grafy s čísly návštěvnosti, tržbami kin, vývojem ceny lístků a zdroje jsem uvedla v kapitole Korunový příplatek a situace v distribuci.

Jak již bylo řečeno, v čele Fondu stál ředitel jmenovaný ministrem kultury ČR. Poradním orgánem byla Rada Fondu. Rada měla být podle zákona složená z významných osobností kultury a peněžnictví a pracovníků české kinematografie. Právě ona totiž rozhodovala o podaných žádostech o podporu. Počet radních upravoval Statut fondu na maximálně 13 členů. Ve sledovaném období let 2005 až 2009 kolísal počet členů rady mezi 7 - 10.

Funkční období Rady bylo omezené na tři roky. Za toto období se tedy vystřídalaly Rady ve třech různých složeních.

Rozhodování o rozdělování prostředků Fondu upravoval dokument *Postup při poskytování prostředků Fondu*, který vycházel ze zákona č. 241/1992 Sb.⁷ Rada je pouze poradní orgán, konečné rozhodnutí o udělení podpory má na starosti ministr kultury ČR.⁸ Z tohoto důvodu není Rada zodpovědná za udělení dotace "neúspěšnému" projektu. Z podstaty filmu jakožto uměleckého díla nelze předem odhadnout jeho umělecké kvality, ani komerční potenciál. Umělecké kvality nelze objektivně hodnotit ani zpětně. Pokud však podpořený projekt nakonec vůbec nevzniknul nebo porušil podmínky smlouvy s Fondem, byl nucen udělenou podporu vrátit, popřípadě doplatit i vyměřenou pokutu.⁹

Prostředky udělené Fondem jednotlivým žadatelům podléhaly mnoha dalším pravidlům. Některá byla stanovena v jednotlivých smlouvách, jiná byla uvedena přímo v zákoně: Například poskytnutá podpora ve formě účelové dotace nesměla přesáhnout 50% plánovaných nákladů na celkovou realizaci projektu. Žadatel musel mít trvalé bydliště na území ČR a živnostenské oprávnění k podnikání v audiovizuální a zábavní sféře. Výjimku měli žadatelé o poskytnutí prostředků na tvorbu, kteří nemuseli mít živnostenský list přímo pro příslušný druh podnikání. Z žadatelů nebyly vyloučeny ani právnické osoby se zahraniční účastí. Nesměla ale převažovat nad českým podílem. Žadatel se mohl účastnit slyšení, kde byla jeho žádost projednávána. Samotné hlasování rady bylo ale tajné. Proto také nebyly jednotlivé závěry rady o poskytnutí, případně neposkytnutí podpory nijak veřejně zdůvodňovány.

Projednávání žádostí probíhalo do roku 2007 dvakrát ročně vždy po tzv. jarní a podzimní uzávěrce. Vzhledem k množství žádostí byl ale systém změněn a Rada začala uzávěrky vypisovat přibližně jednou měsíčně. Dle zákona měla Rada povinnost projednat žádost do tří měsíců od podání.

⁷ *Postup při poskytování prostředků ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie na realizaci projektů* [příloha zákona č. 241/1992 Sb.]. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/statni-fondy/statni-fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/postup-pri-zadosti-o-podporu-1575> [cit. 28.7.2014]

⁸ viz. § 9, odst. 1, zákona č. 241/1992 Sb.

⁹ viz. § 9, odst. 4,5, zákona č. 241/1992 Sb.

Kinematografické dílo vzniká v mnohých případech déle, než jeden kalendářní rok, výjimečné nejsou ani případy, kdy Rada udělila podporu několikadílným seriálům. Proto Z tohoto důvodu Rada neudělovala standardní jednoleté granty, jak je tomu zvykem v jiných oblastech, ale naopak umožňovala dlouhodobější podporu v několika splátkách.

V účetnictví se tak celková schválená výše podpor neshodovala s celkovou výší vyplacených podpor v tomtéž období. Podrobněji jsem se tomu věnovala v kapitolách o příjmech a výdajích v jednotlivých letech.

Od roku 1996 byl Fond také orgánem příslušným pro vyřizování žádostí o koprodukční statut a na základě Evropské úmluvy o filmové koprodukci č. 26/2000 Sb. m. s.¹⁰

Zákon o Fondu byl od začátku považován za šitý horkou jehlou. Pravděpodobně každý z nastoupivších ministrů kultury si uvědomoval některé jeho nedostatky a potřebu novelizace, se kterou se od začátku počítalo v co možná nejkratším časovém horizontu. Nejzásadnějšími nedostatky bylo nedořešené financování Fondu, které ve stávající podobě nepřinášelo ani zdaleka takový objem financí, jaký by Fond potřeboval, aby mohl působit jako zásadní a seriózní instituce, která by se podílela na financování české kinematografie. Přes několik pokusů se nový nebo alespoň upravený zákon nepodařilo prosadit po celých 20 let.

2.1 Současná situace

V době práce na tomto textu už Fond ve výše popsané podobě neexistoval. V roce 2012 byl přijat nový zákon č. 496/2012 Sb.¹¹, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi). Na jeho základě byl Fond transformován na instituci s novým názvem Státní fond kinematografie. Stěžejní změnou je právní subjektivita Fondu, financování Fondu, jehož hlavním zdrojem je odvod z reklamy od soukromých subjektů, které využívají služby Fondu (tj. zejména soukromé televize). Na to se pak navázala další změna, kdy vedle Rady přibyl ještě Výbor, který je složen právě ze zástupců poplatníků z reklamy. Nově vznikla také povinnost vytvořit odborný posudek (finanční a obsahový) ke každému projektu, který žádá o podporu atd.

¹⁰ Více o úmluvě o evropské koprodukci v podkapitole Další způsoby státního financování kinematografie.

¹¹ Zákon č. 496/2012 Sb. ze dne 26. října 2012, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi). In: *Sbírka zákonů, České republiky* 2012, částka 186, s. 6550 - 6580. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=496&r=2012> [cit. 29.7.2014]

Dále se změnil odvod z kinematografického představení z 1 Kč na 1 %. Po takové změně bylo voláno téměř od počátku přijetí zákona č. 241/1992 Sb.¹² Pro zvýšení příjmů Fondu byly také nově zavedeny poplatky z poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání a z převzatého televizního vysílání ve výši 0,5% a 1%.

Samostatnou kapitolou je pak nová funkce Fondu udílení filmových pobídek zahraničním produkcím a koprodukcím a to až do výše 20% uznatelných nákladů podle § 42 odst. 4 písm. a). Fond také nadále uděluje koprodukční statut na základě Evropské úmluvy o koprodukci.

2.2 Pokusy o legislativní ukotvení a nastavení státní podpory české kinematografie v letech 1989 až 2012

Pro širší pochopení problematiky bylo z mého pohledu důležité přiblížit proces legislativních úprav týkající se české kinematografie a také zmapovat možnosti státní spoluúčasti na českém filmovém průmyslu. V této kapitole jsem se proto pokusila přehledně shrnout legislativní rámec české kinematografie v českém i evropském právním prostředí. Právě na základě zákonů a dohod zmíněných níže může filmový průmysl čerpat státní nebo evropskou podporu. Legislativní ukotvení kinematografie bylo zejména politickou otázkou. Shrnutí všech pokusů o prosazení zákonů a jejich novel proto částečně kopírovalo jednotlivá volební období a tedy rozhodnutí konkrétních vlád. Kvůli tomu docházelo k opětovným návratům již jednou zamítnutých dokumentů. V první části kapitoly se nachází chronologický výčet nejvýznamnějších politických rozhodnutí týkajících se českého filmu, v druhé části se vrátím k nejdůležitějším důsledkům těchto rozhodnutí a jejich vlivu na financování českého filmu (tzv. Diginovela, Program podpory filmového průmyslu, mimořádné dotace, Evropská úmluva o filmové koprodukci). Podrobnější informace jsou dostupné na webu MK ČR a na webu Poslanecké sněmovny ČR. Přehledný a kompletní výčet institucí lze nalézt v Koncepti podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016 (dále jen

¹² Shoda ohledně změny odvodu ze vstupného z 1 Kč na 1% panovala jak mezi zástupci filmařské obce, tak mezi zákonodárci. Tato změna nebyla prosazena dříve proto, že se mělo za to, že je třeba přepracovat zákon komplexněji, nejen měnit jeden paragraf. Takové přepracování si už ale žádalo širší politickou shodu, ke které dříve nedošlo.

Koncepcí)¹³. Ani v jednom případě však není dostupný oficiální dokument, který by mapoval předkládání návrhů zákonů za celé období od roku 1989 do současnosti.

Po listopadu 1989 vznikl jako první z iniciativy filmařů profesní svaz FITES. K 1.1. 1991 došlo nařízením vlády č. 429/1990 Sb. ke zrušení Výrobně-hospodářské jednotky Československý film a jeho ústředního ředitelství. Oblast kinematografie nově spadala pod Ministerstvo kultury. Mezi lety 1990 - 1993 zároveň ale stále platil Benešův znárodňovací dekret 50/1945. Jeho články týkající se kinematografie byly zrušeny až zákonem č. 273/1993 Sb. o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl. Veškeré soukromé filmové podnikání tak bylo oficiálně zlegalizováno až tři roky poté, co se už čile rozvíjelo. Kromě tohoto zákona byl přijat už jen výše zmiňovaný Zákon o státním fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie č. 241/1992 Sb. (zákon o Fondu).

Až v srpnu 1997 se začala vláda zabývat návrhem který měl doplnit zákon o Fondu. Tento návrh byl ale stažen z programu jednání vlády. Návrh z roku 1997 byl předložen Poslanecké sněmovně ještě jednou a to v roce 2005. Tentokrát byl Parlamentem ČR schválen, avšak byl vetován prezidentem Václavem Klausem v květnu 2006.

Celkem třikrát byl Poslanecké sněmovně předložen návrh na úpravu zákona č. 273/1993 Sb., poprvé v roce 2000, kdy byl (z iniciativy ministra kultury Pavla Dostála) předložen v rámci komplexnějšího návrhu, který obsahoval i úpravu zákona č. 241/1992 Sb. a zřizoval České filmové centrum, jakožto zastřešující instituci. Tento návrh byl ale zamítnut 28. června 2000. Podruhé byl návrh změny zákona č. 273/1993 Sb. projednáván Poslaneckou sněmovnou v roce 2001, ale opět nebyl schválen. Potřetí byla změna zákona předložena k projednání v roce 2005. Konečný schválený zákon č. 249/2006 Sb. byl ale pouze novelou malého významu.

Jak již bylo zmíněno, novela z roku 2005, která měla upravovat působení SFPRČK na základě původního zákona č. 241/1992 Sb. neprošla závěrečným schvalovacím procesem. Prezident republiky ji vrátil zpět do Poslanecké sněmovny, kde již nebyla znovu schválena. Vzhledem k tomu, že filmařská obec i Fond spoléhaly právě na tento nový zákon, který by Fondu přinesl větší finanční prostředky, vymohli si zástupci

¹³ Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016 je dokument, který nechalo zpracovat ministerstvo kultury jako podklad pro nový zákon o kinematografii (budoucí zákon č. 496/2012 sb.). Obsáhlý text velmi přehledně shrnuje institucionální i legislativní rámec české kinematografie, dosavadní způsoby financování a přináší několik návrhů, jak financování řešit do budoucna.

filmařské obce schůzi se zástupci politických stran. Na základě těchto jednání byla předsedou vlády Jiřím Paroubkem přislíbena mimořádná dotace pro Fond v celkové výši 200 mil. Kč. Její výplata proběhla v roce 2007 ve dvou částech. Druhá část dotace byla vyplacena až v závěru roku a čerpána byla až v roce 2008.

V srpnu 2006 byla zřízena Ministerstvem kultury ČR pracovní skupina, která měla zpracovat podklady pro nový zákon, který by koncepčně řešil celou oblast kinematografie. V čele skupiny stáli zástupci odborných organizací působících na poli audiovizuálního průmyslu, mimo jiné i za SFPRČK. Na základě požadavku ministerstva kultury vznikl dokument s názvem *Teze zákona o kinematografii*, který pracovní skupina vydala v březnu 2007. Podle tohoto dokumentu měla být ustavena nová institucionální struktura, která by pod sebe zahrnula tři nejvýznamnější instituce: SFPRČK, Národní filmový archiv a Filmové centrum. Návrh počítal s ročním příspěvkem ze státního rozpočtu zhruba ve výši 385 mil. Kč (55% veškerých příjmů celého systému). Cílem návrhu bylo dosáhnout stabilní filmové produkce 25 - 30 filmů za rok s důrazem na uměleckou kvalitu, vzdělávací filmy, filmy pro děti a mládež a na žánrovou různorodost. Návrh dále stanovoval oblasti, ve kterých by se výše jmenované tři instituce měly angažovat. Cílem také bylo zahrnout do nového zákona o kinematografii tezi, která by ospravedlnila výraznou dotaci ze státního rozpočtu, že kinematografie je důležitou součástí národního dědictví a je tedy veřejným zájmem ji podporovat.

Dalším dokumentem zpracovaným ministerstvem byla již zmiňovaná Koncepce, jejíž součástí byly nové návrhy na financování Fondu. Výsledný zákon o audiovizi (č. 496/2012 Sb.) vznikl ze základů původního odmítnutého zákona z roku 2006 s ohledem na přijatou Koncepci. Jak již bylo řečeno výše, zákon upravuje činnost Fondu a jeho financování. Vedle toho upravuje také činnost a postavení NFA a stanovuje povinnosti výrobců filmových děl. Mezi nimi například povinnost producentů nabídnout filmovou kopii Národnímu filmovému archivu nebo povinnost distributorů opatřit filmovou kopii titulky pro sluchově postižené. Zákon o audiovizi byl opět nejdříve odmítnut prezidentem republiky (v listopadu 2012), který ho vrátil zpět do poslanecké sněmovny. Sněmovna ale prezidentské veto přehlasovala.

2.3 "Diginovela"

Podle zákona č. 348/2005 Sb. měla původně k 1. lednu 2008 zcela zmizet reklama z veřejnoprávní televize. Nejprve byl přijat zákon č. 304/2007 Sb. (tzv. diginovela), který sice upravoval časy vyhrazené vysílání reklam na veřejnoprávní televizi, ale zcela je nezakazoval. Podle diginovely se část peněz z výnosů z reklam měla použít na přechod na digitální vysílání v ČR. Další část peněz z výnosů z reklam měla být vyhrazena jako podpora pro SFPRČK a pro Státní fond kultury. Podle článku VI odst. 2. zákona mělo jít z výnosů z reklamy 12,5 mil. Kč každý měsíc do SFPRČK. Tato povinnost platit (a zároveň možnost vysílat reklamu veřejnoprávní televizí) měla skončit k měsíci, kdy došlo ke kompletnímu a definitivnímu přechodu na digitální vysílání. Senát sice ještě vznesl návrh na změnu zákona, který by umožnil veřejnoprávní televizi dále vysílat reklamu a zároveň dále posílat část z výnosů (podle návrhu 40%) do Fondu, ale tento návrh nebyl přijat. Počítalo se s přijetím nového zákona, který by řešil financování Fondu a to nejpozději do konce roku 2009. Zákon byl nakonec přijat až v roce 2012 jako Zákon o audiovizí (viz výše).¹⁴

V roce 2008 odvedla Česká televize celkem 11 plateb ve stanovené výši. Díky tomu se roční příjem Fondu zvýšil o 137,5 mil. Kč. V roce 2009 odvedla Česká televize Fondu celkem 150 mil. Kč. Stejně tomu bylo i v následujícím roce 2010. Poslední příjem z reklamy byl v roce 2011. Přechod na digitální vysílání byl ukončen v průběhu listopadu, takže Fond obdržel platbu za 10 měsíců + proporcionální částku za 11. měsíc. Celkem 133,5 mil. Kč. Průměrně činily přijaté transfery z reklamy na ČT 47 % veškerých příjmů Fondu. Z tabulky dále vyplývá, že rok od roku tvořily příjmy z reklamy na ČT větší podíl na celkových příjmech. Pokud by i v roce 2011 byly vyplaceny za celých 12 měsíců, dosáhl by podíl z příjmů z reklamy na ČT 60 % celkových příjmů.

¹⁴ Ve Sněmovním tisku 27/0, část č. 1/4 z roku 2010 je uvedeno, že se sice počítalo s tím, že do skončení platnosti zákona o diginovele bude přijat nový systémový zákon na podporu kinematografie, ale že žádný takový návrh zákona nelze dohledat ani ve Vládní knihovně připravované legislativy, takže se má za to, že takový návrh byl odložen. Cit. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 2010 VI. volební období, *Senátní návrh č. 27 na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=27&CT1=0> [cit. 28.12.2013]

Tabulka 1: Příjmy z reklamy na ČT dle zákona č. 304/2007 Sb.

rok	celkové příjmy fondu (v tis. Kč)	příjmy z reklamy na ČT (v tis. Kč)	podíl příjmů z reklamy na ČT na celkových příjmech (v %)
2008	454 414,43	137 500	30
2009	318 072,19	150 000	47
2010	253 718,25	150 000	59
2011	252 725,38	133 467,74	53

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2008, s. 331 - 335, Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2009, s. 331 - 335, Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2010, s. 327 - 335, Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2011, s. 318 - 326. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocnizpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

2.4 Program podpory filmového průmyslu (PPFP)

Program podpory filmového průmyslu byl schválen usnesením vlády 19. října 2009 č. 1304, pak byl předložen Evropské komisi k posouzení, zda je v souladu s Lisabonskou smlouvou.¹⁵ Poté vláda schválila dodatek k programu a Evropská komise ho definitivně schválila až 18. června 2010. Pro mnou zkoumaný časový úsek v této práci tak nemá tento program význam. PPFP upravuje další možnosti podpory kinematografie ze strany státu a to jak národní kinematografie, tak zahraničních koprodukcí podle Evropské úmluvy o filmové koprodukci. Tato agenda byla nově zahrnuta do zákona o audiovizí č. 496/2012 Sb., spadá tak přímo pod Státní fond kinematografie. Dle PPFP mohou být udělovány finanční podpory přímo ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva kultury. V roce 2010 bylo na tyto účely vynaloženo celkem 177,7 mil. Kč (z toho 14,7 % čistě na domácí produkce a 85,3 % na zahraniční koprodukce¹⁶), v roce 2011 bylo vynaloženo 185,4 mil. Kč (z toho 28 % na domácí produkce a 72 % na zahraniční koprodukce), v roce 2012 bylo vynaloženo 339,3 mil. Kč (z toho 36 % na domácí

¹⁵ Článek 107 Lisabonské smlouvy praví: "Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak." cit. Parlament České republiky. Neoficiální konsolidovaná verze Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 4.12.2007. Oddíl 2, Čl. 107, odst. 1, s. 42. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?ltd=20555> [cit. 28.12.2013]

¹⁶ Koprodukcím není vyplácena podpora přímo, jedná se o vrácených 10%-20% uznatelných nákladů.

produkce a 64 % na zahraniční koprodukcce).¹⁷ Vzhledem k objemu vydaných prostředků se v současnosti jedná o nejvýznamnější podporu kinematografie ze strany státu.¹⁸

2.5 Mimořádné příjmy

V červenci roku 2006 bylo uspořádáno setkání zástupců filmařské obce s představiteli vládních politických stran.¹⁹ Impulzem k tomuto setkání bylo odmítnutí novely zákona č. 241/1992 Sb. prezidentem Václavem Klausem. Novela měla řešit způsob financování Fondu. Fond s přijetím novely počítal, připravil dle ní návrh rozpočtu pro rok 2007. Rada Fondu a s ní i filmařská obec, která taktéž počítala s novými prostředky, byla nucena urychleně hledat náhradní řešení. To se podařilo nalézt právě na setkání s politiky v Karlových Varech, kterému předcházela mimo jiné protest studentů FAMU, který vzbudil v médiích značný ohlas.²⁰ Fondu byla přislíbena mimořádná dotace ve výši 100 mil. Kč. Byla vyplacena v roce 2007, takže Fond mohl vyhlásit nové tematické uzávěrky (viz kapitola Přehled hospodaření fondu ve vybraných letech 2005 - 2009). Ke konci roku byla vyplacena ještě druhá mimořádná dotace 100 mil. Kč, která byla čerpána v roce 2008.

I přes to, že mimořádná dotace byla původně přislíbena tehdejšímu předsedou vlády Jiřím Paroubkem, nová nastoupivší vláda po volbách v čele s Mirkem Topolánkem závazek dodržela.

Mimořádné dotace nebyly vyplaceny na základě daného zákona, ani nijak neřešily dlouhodobější financování Fondu. Jednalo se pouze o nesystematický jednorázový

¹⁷ zdroj: Andryšek, Jan. Komparace systémů podpory filmové kultury v České republice s vybranými fondy Evropské unie, Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Brno 2012. S. 33-34. Dostupný na WWW: http://is.muni.cz/th/180886/ff_m_b1/ [cit. 28.12.2013]

¹⁸ Více informací k dopadům PPF je k dispozici v každoročních Vyhodnoceních zpracovaných Ministerstvem kultury a dostupných na stránkách Státního fondu kinematografie.

¹⁹ In: *Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016*, s. 10. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28. 7. 2014]

²⁰ viz například: Holý, Zdeněk: Protestní happening studentů FAMU/anebo setkání s reálnou politikou. *Cinepur* 2006, č.47. Dostupný také na WWW: <http://cinepur.cz/article.php?article=1097> [cit. 7. 8. 2015], Hejdová, Irena: Studenti FAMU znovu protestují. *Aktuálně.cz*, 1. června 2006. Dostupný na WWW: <http://magazin.aktualne.cz/kultura/film/studenti-famu-znovu-protestuji/r~i:article:167386/> [cit. 7. 8. 2015]

příspěvek. Původní zákon o Fondu z roku 1992 státní příspěvky umožňoval, nepočítal s nimi ale mezi základními příjmy Fondu.

2.6 Další způsoby státního financování kinematografie

Kromě výše zmíněných dokumentů se Česká republika v roce 1997 připojila také k mezinárodní Evropské úmluvě o filmové koprodukcí (dále Úmluva). Úmluva byla přijata na návrh Rady Evropy v roce 1992. Upravuje zejména právní vztahy mezi smluvními stranami filmových koprodukcí a také financování. Každý filmový projekt má právo ucházet se o statut evropské koprodukce ve smyslu této Úmluvy a za splnění daných podmínek. Statut evropské koprodukce umožňuje producentům čerpat jak prostředky z fondu Eurimages, tak také prostředky z daných států, ze kterých producenti pochází. Slovy preambule Úmluvy má přispět ke "kulturní rozmanitosti různých evropských zemí" a k "podpoře audiovizuální produkce v Evropě."²¹

Fond Eurimages podporuje výrobu evropských koprodukcí. Byl založen v roce 1989 a Česká republika se k němu připojila 1. ledna 1994. Fond má také program na podporu distribuce a rozvoj kin, je ale určen pouze zemím, které nejsou členy programu MEDIA (viz níže). Fond Eurimages funguje na bázi členských příspěvků. Jeho rozpočet se v předchozích pěti letech pohyboval mezi 20 a 25 miliony Eur. Prostředky z fondu jsou vyhrazeny na celovečerní (min. 70 minut) hrané, dokumentární nebo animované filmy. Členské poplatky pro ČR činí v průměru 200 tis. Eur a českým producentům se daří zpět čerpat 1,5 až 2x více prostředků.

Vedle Fondu Eurimages existoval v rámci Evropské unie také program MEDIA (Measures for Encouraging the Development of the Audiovisual Production Industry). Ten byl členěn do několikaletých úseků, poslední skončil k 31. lednu 2013. Jednalo se o sedmiletý program (zahájen byl 1. ledna 2007) s celkovým rozpočtem 755 mil. Eur. Na další období sloučila EU program MEDIA s dalšími kulturními programy pod projekt s názvem Creative Europe, který má mít větší rozpočet a je plánován do roku 2020.

²¹ cit. Rada Evropy. Evropská úmluva o filmové koprodukcí, Řada Evropských dohod č. 147 (PŘEKLAD). Štrasburk, 2. října 1992. Preambule. Dostupný na WWW: http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/Evropsk_mluva_o_filmov_koprodukc.doc [cit. 16.6.2014]

Program MEDIA byl zaměřen hlavně na podporu kinematografie před a po vzniku samotného kinematografického díla. Nesoustředil se tedy primárně na výrobu, ale spíš na vzdělávání filmových profesionálů a podporu filmových škol a následnou distribuci a podporu festivalů. Zástupcem v ČR je kancelář Media desk, peníze ale putují přímo k jednotlivým žadatelům bez prostředníka. Součástí programu Media je také podpora sítě kin Europa cinemas, která je zaměřena výhradně na podporu evropských filmů. V současné chvíli má Europa cinemas po celé Evropě celkem 2055 promítacích sálů.

Na závěr této kapitoly bych ráda zmínila ve zkratce ještě shrnutí institucionálního rámce české kinematografie. V ČR na základě výše zmíněných i některých dalších zákonů vzniklo několik státních institucí, které se podílejí na podpoře filmového průmyslu. Patří mezi ně například Národní filmový archiv (NFA), který díky svým rozsáhlým sbírkám patří k nejvýznamnějším archivům na světě. Jeho hlavní náplní je shromažďování, uchovávání a ochrana audiovizuálních materiálů. Archiv byl původně založen v roce 1943, nyní jeho působení upravuje § 80 Zákona č. 499/2004 Sb. Asi nejdůležitější institucí je Odbor médií a audiovize (OMA), která je orgánem Ministerstva kultury ČR. Pod jeho činnost spadá celá oblast audiovize (včetně kinematografie, rozhlasového a televizního vysílání a tisku). OMA zastupuje Českou republiku v mezinárodních programech jako jsou evropské Eurimages nebo MEDIA, sjednává mezinárodní smlouvy za Ministerstvo kultury ČR a zastupuje ho v mezinárodních orgánech. Pod OMA spadá jak NFA, tak SFPRČK.²²

²² Od dubna 2009 je součástí OMA i oddělení správy státních fondů, který byl dříve samostatným oddělením. In: *Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016*, s. 20 - 22. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

3 Přehled hospodaření fondu ve vybraných letech 2005 - 2009

V této kapitole jsou shrnuta data, která Fond každoročně vykazoval ve výroční zprávě. Ve výročních zprávách jsou data uvedena ne příliš přehledně pouze v textu. Bez hlubšího porozumění se v údajích neorientuje snadno. Pro lepší přehled byly vytvořeny jednoduché tabulky příjmů a výdajů vždy pro každý rok. Samotné tabulky tedy nepřinášejí nic nového, zajímavé jsou především ve vzájemném srovnání, kdy na nich lze pozorovat měnící se příjmy a výdaje a samozřejmě hlavně výši vyplacené podpory, na kterou je tato práce zaměřená. Hned v úvodu této kapitoly jsou vysvětleny jednotlivé názvy kolonek z tabulek a dále se s nimi pracuje jako s hotovými pojmy. Hlavní část této kapitoly pak tvoří shrnutí za jednotlivé roky, které jsou vždy okomentované vzhledem ke změnám, ke kterým v daném roce došlo.

Cíleně jsem se ve své práci zaměřila na léta, kdy se v případě příjmů Fondu udály určité změny. V této kapitole jsou detailně rozepsána rostoucí čísla příjmů. Nejlépe je celkový vývoj vidět na souhrnném grafu, který jsem přiložila na závěr kapitoly. V roce 2005 (ostatně stejně jako v letech předchozích) se Fond potýkal s malým objemem prostředků. V roce 2006 se situace zlepšila díky vysokému nárůstu příjmů z obchodního využití filmů (viz níže). Rok 2007 pak byl prvním rokem, kdy Fond získal mimořádnou státní dotaci. Rok 2008 byl z celkového srovnání rokem nejbohatším neboť Fond disponoval druhou částí mimořádné dotace a k tomu na základě diginovely získal nezanedbatelný objem prostředků od ČT. V roce 2009 také čerpal prostředky na základě diginovely, jeho celkové příjmy však klesly o více jak 100 milionů. Důvodem bylo nepřidělení žádné další dotace a pokles příjmů z obchodního využití filmů. V průběhu let také klesal (nebo stagnoval) příjem z příplatku k ceně vstupného. V roce 2011 došlo k vyplacení posledních peněz od ČT na základě diginovely, nebyl však stále schválen nový zákon, který by financování Fondu do budoucna upravoval. V roce 2012 proto Fond trpěl opět značným nedostatkem příjmů²³, což se odrazilo i na podpořených projektech.

²³ Celkové příjmy v roce 2012 byly nakonec 137,7 mil. Kč, ale to jen díky tomu, že se fondu v průběhu roku podařilo vyjednat mimořádnou dotaci ze státního rozpočtu ve výši 50 mil. Kč. Ta byla použita na vyplacení už schválených podpor z předchozích let, na navýšení některých podpor ve výši 1 Kč a také na pokračující digitalizaci českých kin. viz Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2012, s. 307 - 3. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Fond byl nucen většině projektů udělit pouze symbolickou 1 Kč.²⁴ Toto období jsem do svého výzkumu již nezařadila z výše popsanych důvodů. V některých obecnějších statistikách jsem ale pracovala i s daty z let 2010 až 2012. Na víceletém vzorku lze lépe ilustrovat vývoj.

Následující kapitola, jak jsem již uvedla, vznikla na základě podkladů z výročních zpráv Ministerstva kultury ČR. Poprvé byla výroční zpráva Fondu takto zpracována a zahrnuta do výroční zprávy MKČR v roce 2005 na základě ustanovení vyhlášky č. 323/2005 Sb.²⁵ Správce Fondu (MKČR) sestavoval každoročně návrh rozpočtu Fondu, který byl přílohou návrhu státního rozpočtu (Rozpočet Fondu byl tedy, stejně jako rozpočet ČR, schvalován Ministerstvem financí a poté Parlamentem ČR). Fond nadále sestavoval roční účetní závěrku za každý kalendářní rok (tj. od 1. 1. do 31. 12.). Fond nesestavoval výkaz zisku a ztráty, ani přehled hospodářských výsledků, pouze přehled příjmů a výdajů. V průběhu let se počítání výdajů a příjmů mírně obměňovalo a s tím se měnilo i jejich zaznamenání ve výročních zprávách. Pokusila jsem se však údaje sjednotit, aby všechny tabulky příjmů a výdajů byly stejné a umožňovaly jednoduché a přehledné srovnání.

3.1 Vysvětlení k jednotlivým pojmům z tabulek

Příjmy

Příjmy celkem: Jedná se o součet všech příjmů Fondu za daný kalendářní rok.

Příjmy z vlastní činnosti: Zahrnují položky Příplatek ke vstupnému do kin, Příjmy z obchodního využití filmů a Podíly na výnosech dříve podpořených projektů (viz níže).

²⁴ 1 Kč měla dvojitý význam. Udělená podpora od fondu ukládala danému filmu statut kvalitního díla, takže pro něj bylo pak jednodušší ucházet se o další podporu v zahraničí. Navíc projekty podpořené fondem mohou žádat o podporu fond Eurimages. Zároveň však provokativní 1 Kč přitáhla ke špatné finanční situaci fondu vřanou pozornost médií, která určitě napomohla při vyjednávání mimořádné dotace.

²⁵ Výroční zpráva Fondu byla součástí výroční zprávy MK ČR i v předchozích letech, ale nebyla upravena příslušnou vyhláškou a obsahovala tedy jisté odlišnosti i jiné propočty příjmů a výdajů.

Příplatek ke vstupnému do kin: Jedná se o korunový příplatek ke vstupnému do kin. Výše příplatku byla stanovena v zákoně č. 241/1992 Sb., o Státním fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie. V odst. č. 1 § 6 je řečeno, že "účastník veřejné produkce kinematografického díla se vstupným zaplatí k ceně vstupného příplatek 1 Kčs." I přes to, že je v tomtéž § 6 zároveň uvedeno, že vláda může s přihlédnutím ke změnám životních nákladů stanovit jinou výši poplatku, za celé mnou zkoumané období ke zvýšení poplatku nedošlo, a to i přes to, že průměrná hrubá mzda byla v roce 1993 5 904 Kč, v roce 2005 18 940 Kč a v roce 2011 již 24 466 Kč.²⁶ Úměrně tomu rostla i průměrná cena vstupenek. V roce 1993 byla 19,8 Kč, v roce 2005 90 Kč a v roce 2011 přes 112 Kč.²⁷ Volání odborné veřejnosti po zvýšení této částky nebo logičtěji, převedení konkrétní částky na procentuální podíl z ceny vstupného, nebylo vyslyšeno zejména z důvodu potřeby kompletního přepracování stávajícího zákona.

Přijatá částka z korunových příplatků zahrnovala vždy poslední čtvrtletí přechozího kalendářního roku a první tři čtvrtletí vykazovaného roku. Provozovatelé kin měli povinnost odvádět poplatek čtvrtletně, avšak mohli ho vykazovat a odvádět vždy až k 15. dni následujícího měsíce po skončení příslušného čtvrtletí.

Příjmy z obchodního využití filmů: Jedná se o příjmy z obchodního využití filmů, k nimž Fond vykonával autorská práva výrobce. Jejich správu zajišťovala na základě smlouvy společnost Ateliéry Bonton Zlín a. s. (dále jen ABZ). Tato položka byla nejvýznamnější částí příjmů ve sledovaných letech.²⁸ Kromě toho měl fond příjmy z hromadné správy autorských práv dle autorského zákona, které ve výročních zprávách tvořily samostatnou položku. Pro snadnější orientaci je ale tato položka zahrnuta v příjmech z obchodního využití, protože tyto dva příjmy mají velmi podobný charakter.

²⁶ Viz. Český statistický úřad. Česká republika od roku 1989 v číslech. Dostupný na WWW: zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989 [cit. 7. 1. 2014]

²⁷ Zdroj: unie filmových distributorů: česká republika - základní údaje o filmovém trhu, dostupný na [www: http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky](http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky) [cit. 18. 12. 2013]

²⁸ Nepočítaje mimořádné dotace ze státního rozpočtu a příjmy na základě diginovely.

Podíly na výnosech dříve podpořených projektů: Některé podpory vyplacené Fondem byly investičního rázu. Každá taková podpora byla upravena příslušnou smlouvou, ve které byla uvedena procenta ze zisku nebo jiná forma návratnosti investice.

Splátky návratných finančních výpomocí: Některé podpory vyplácené Fondem byly vypláceny formou tzv. návratných finančních výpomocí (NFV). V příslušné smlouvě byly vždy stanoveny podmínky splácení. Ostatní podpory byly vypláceny formou účelových dotací (ÚD). Vyplacené podpory formou ÚD v letech 2005 a 2006 výrazně převažovaly. Fond od roku 2007 ve výročních zprávách druh podpory přestal rozlišovat.

Příjmy z pronájmu nemovitostí: Fond byl příslušný hospodařit s nemovitostí v ul. Lumiérů č. 181/41, Praha 5 vč. pozemku. Pořizovací hodnota nemovitosti byla 2 121,39 tis. Kč. Tuto nemovitost Fond pronajímal.

Přijaté úroky: Fond měl své prostředky uloženy na běžném a termínovaném vkladu. Úroky se odvíjely od výše úrokových sazeb. Běžný účet byl zřízen u ČNB Praha a byl úročen běžnou úrokovou sazbou. Termínovaný vklad byl zřízen u ČSOB. Úrokové sazby pro daný rok jsou uvedeny ve výročních zprávách.

Ostatní nedaňové příjmy: Byly tvořeny převážně uhrazenými žadatelskými poplatky. Na základě odst. 3 § 8 zákona č. 241/1992 Sb. byl každý žadatel o podporu povinen uhradit nevratný poplatek, který pokryje náklady na posuzování žádosti. Tento poplatek mohl být maximálně do výše 10 tis. Kč. Další část této položky tvořily Fondu vrácené autorské honoráře, které nemohly být z různých důvodů vyplaceny.

Sankční platby + vratky: Sankční platby mohl Fond vyměřit příjemcům podpory za nedodržení nebo porušení smluvních podmínek. Dle odst. 5 § 9 zákona č. 241/1992 Sb. mohl být pokuta stanovena až do výše samotných poskytnutých prostředků. V případě uvalení sankce měl navíc žadatel povinnost vrátit prostředky užívané v rozporu se smlouvou. Vratky byly vrácené prostředky od příjemců podpor v případě nedodržení podmínek smlouvy (nejčastěji termín realizace projektu). Bohužel Fond nevedl (nebo neměl zpřístupněné) konkrétní údaje o počtu vrácených podpor. Celková částka

vrácených podpor byla ale v poměru k vyplaceným podporám velmi malá. Jednalo se zhruba o 3 % z vyplacených částek. (Průměr je vypočítán ze sledovaných let 2005 - 2009. Je ale třeba mít na paměti, že nejde přímo srovnávat v jednom roce vyplacené podpory a vratky, protože vratky byly vždy z vyplacených podpor z několika předchozích let. Číslo je pouze orientační).

Přijaté transfery: Tato položka je poprvé zařazena až v přehledu pro rok 2007. Jednalo se o mimořádnou dotaci ze státního rozpočtu. V roce 2008 byla položka ještě vyšší. Kromě mimořádné dotace se do ní totiž započítal i poplatek z reklamy na ČT na základě diginovely. V roce 2009 tato položka již neobsahovala dotaci ze státního rozpočtu, jednalo se pouze o poplatek z reklamy na ČT.

Z pohledu této práce se jedná o nejdůležitější položku. Zvýšila totiž příjem Fondu téměř dvojnásobně.

Tabulka 2: Podíl přijatých transferů na celkových příjmech Fondu

rok	příjem Fondu (v tis. Kč)	z toho přijaté transfery (v tis. Kč)	podíl příjmů z transferů (v %)
2007	222 092,03	98 600	44
2008	454 414,43	224 799	49
2009	318 072,19	150 000	47

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2007, s. 277 - 283, Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2008, s. 331 - 335, Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2009, s. 331 - 335. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Výdaje

Výdaje celkem: Součet všech výdajů Fondu

Kapitálové výdaje: Kapitálové výdaje obsahují položky Poskytnutí podpor žadatelům a Ostatní (viz níže).

Poskytnutí podpor žadatelům: Jedná se o podpory investičního charakteru. Žadatelům byly vypláceny formou návratné finanční výpomoci (NFV) nebo účelové dotace (ÚD). Do roku 2005 spadaly do této kategorie zejména podpora technického rozvoje a modernizace české kinematografie. Od roku 2006 byla ale tato kategorie rozšířena o tvorbu a výrobu z důvodu vytváření dlouhodobého nehmotného majetku. Od roku 2006 byla tedy položka investičních podpor objemově mnohem významnější, než položka neinvestičních podpor.

Ostatní: Jedná se o výdaje investičního charakteru na provoz Fondu. V roce 2005 se jednalo o nákup softwarového vybavení - programu pro správu korunových příplatků ke vstupnému do kin. V letech 2006, 2007 a 2008 se jednalo o prostředky vložené do rekonstrukce nemovitosti Fondu na Praze 5. V roce 2009 do této položky žádné výdaje nespádaly.

Běžné výdaje: Jedná se o výdaje na dosažení příjmů a o výdaje na činnost Rady a Fondu. Tato položka zahrnovala výdaje neinvestičního charakteru na vyplacení autorských honorářů, odměna zástupci ABZ a další výdaje při správě filmových děl. Další část výdajů byla určena na provoz Fondu (energie, telekomunikační služby, právní poradenství, náklady soudních řízení, cestovné a občerstvení pro členy Rady Fondu a daň z příjmu)²⁹. V letech 2008 a 2009 přibyla také položka Vratky veřejným rozpočtům centrální úrovně. Jedná se o vrácené podpory poskytnuté z mimořádné dotace ze státního rozpočtu. Pokud příjemce musel z nějakého důvodu podporu vrátit, navracel se zpět do poklady Fondu (viz položka Sankční platby + Vratky) jinak tomu ale bylo v případě podpory vyplacené z mimořádné dotace ze státního rozpočtu. V jejím případě musel Fond vrácené peníze vrátit do veřejného rozpočtu.

Neinvestiční podpora: Jedná se o podpory neinvestičního charakteru. Do této kategorie spadaly ještě v roce 2005 tvorba, výroba, distribuce a propagace filmových děl. Od roku 2006 je většina tvorby a výroby považovaná za investiční podporu. Položka neinvestiční

²⁹ Fond z podstaty svého statutu neměl vlastní zaměstnance. Členové rady a úředníci pracující pro Fond jsou zaměstnanci MK ČR, které také neslo odpovědnost za náklady na jejich mzdy. Tato položka proto nebyla součástí účetnictví fondu. Kanceláře Fondu byly v prostorách MK ČR a Fond využíval také IT techniky a služeb jako jiná odd. MK ČR.

podpory se tedy objemově zmenšila a zůstaly v ní zejména distribuce a propagace českých filmových děl.

Celková výše podpory: Kolonka obsahuje součet investičních a neinvestičních podpor poskytnutých žadatelům.

3.2 2005

V roce 2005 poprvé Fond zpracoval výroční zprávu na základě vyhlášky č. 323/2005 Sb. aby svou formou odpovídala začlenění do výroční zprávy MK ČR. Oproti předchozím letům došlo i k dalším změnám. Do návrhu rozpočtu pro rok 2005 byly poprvé zahrnuty i příjmy a výdaje, které neprošly bankovním účtem. Výdajová i příjmová strana rozpočtu proto byla přibližně o 20 mil. vyšší, než v předchozích letech. Fond také poprvé zohlednil v návrhu rozpočtu výši hrubých příjmů z užití filmových děl a zohlednil i výdaje, které na dosažení těchto příjmů byly vynaloženy (tj. autorské honoráře, odměny obchodním zástupcům).

Fond byl podle usnesení vlády ze dne 17. 1. 1996 č. 73 orgánem příslušným pro vyřizování žádostí o koprodukce podle Evropské úmluvy o filmové koprodukci č. 26/2000 Sb. m. s. V roce 2005 bylo projednáno 7 žádostí.

Příjem z pronájmu nemovitosti byl v roce 2005 nižší, protože v listopadu 2004 byla ukončena smlouva s původním nájemcem a nájemní smlouva s novým nájemcem byla uzavřena až v září 2005. Nebyla také naplněna rozpočtovaná částka příjmů ze splátek návratných finančních výpomocí, protože Rada v průběhu roku odsouhlasila změnu termínu splatnosti některých vyplacených podpor.

Tabulka 3: Příjmy 2005

položka	předpokládané příjmy	skutečnost
celkem	83 000,00 tis. Kč	115 037,27 tis. Kč
1. příjmy z vlastní činnosti	71 040,00 tis. Kč	99 667,40 tis. Kč
1.2 příplatek ke vstupnému do kin		10 100,68 tis. Kč
1.3 příjmy z obchodního využití filmů		89 548,39 tis. Kč
1.4 podíly na výnosech dříve podpořených projektů		18,33 tis. Kč
2. splátky návratných finančních výpomocí	9 000,00 tis. Kč	5 002,98 tis. Kč
3. příjmy z pronájmu nemovitostí	660,00 tis. Kč	148,00 tis. Kč
4. přijaté úroky	1 200,00 tis. Kč	991,63 tis. Kč
5. ostatní nedaňové příjmy	1 100,00 tis. Kč	1 010,97 tis. Kč
6. sankční platby + vratky		8 216,29 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2005, s. 237 - 244. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 4: Výdaje 2005

položka	předpokládané výdaje	skutečnost
celkem	83 000,00 tis. Kč	108 237,00 tis. Kč
1. kapitálové výdaje	81 000,00 tis. Kč	105 608,32 tis. Kč
1.1. poskytnutí podpor žadatelům	54 000,00 tis. Kč	64 801,00 tis. Kč
1.2 ostatní		85,68 tis. Kč
2. běžné výdaje	27 000,00 tis. Kč	40 807,32 tis. Kč
3. neinvestiční podpora	2 000,00 tis. Kč	2 543,00 tis. Kč
celková výše poskytnuté podpory	56 000,00 tis. Kč	67 344,00 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2005, s. 237 - 244. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

3.3 2006

Největší změnou v roce 2006 byla volba nových členů rady. Rada v tomto složení působila po většinu mnou sledovaného období od roku 2006 do 2008.

Fond přidělil během roku 2006 předběžný koprodukční status 12 projektům a definitivní koprodukční status po dokončení díla 3 projektům.

Příjmy z vlastní činnosti tvořily 232% oproti plánovanému rozpočtu. Bylo to zejména díky nově uzavřené dlouhodobé smlouvě na obchodní využití filmů se společností CET 21.

Příjmy z pronájmu nemovitosti nebyly původně rozpočtovány, protože se po většinu roku 2005 hledal nový nájemce. Smlouva s ním byla uzavřena v září 2005.

Výdaje na podporu výroby a tvorby kinematografických děl byly poprvé v roce 2006 přeřazeny z kategorie běžných výdajů do kategorie investičních výdajů. Tento krok byl konzultován s auditorem i s Ministerstvem financí. Do této kategorie byla nově zařazena díla, která splňují kritéria nehmotného dlouhodobého majetku.

Tabulka 5: Příjmy 2006

položka	předpokládané příjmy	skutečnost
celkem	83 000,00 tis. Kč	190 638,94 tis. Kč
1. příjmy z vlastní činnosti	75 000,00 tis. Kč	174 363,06 tis. Kč
1.2 příplatek ke vstupnému do kin		11 022,47 tis. Kč
1.3. příjmy z obchodního využití filmů		163 310,41 tis. Kč
1.4 podíly na výnosech dříve podpořených projektů		30,18 tis. Kč
2. splátky návratných finančních výpomocí	6 000,00 tis. Kč	10 946,01 tis. Kč
3. příjmy z pronájmu nemovitostí		409,12 tis. Kč
4. přijaté úroky	1 100,00 tis. Kč	1 277,95 tis. Kč
5. ostatní nedaňové příjmy	900,00 tis. Kč	939,54 tis. Kč
6. sankční platby + vratky		2697,27 tis. Kč

Zdroj: *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2006*, s. 272 - 279. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 6: Výdaje 2006

položka	předpokládané výdaje	skutečnost
celkem	83 000,00 tis. Kč	131 557,00 tis. Kč
1. kapitálové výdaje	43 650,00 tis. Kč	59 460,64 tis. Kč
1.1 poskytnutí podpor žadatelům + rozvoj kinematografie		59 051,52 tis. Kč
1.2 ostatní		409,12 tis. Kč
2. běžné výdaje	39 350,00 tis. Kč	61 021,36 tis. Kč
3. neinvestiční podpora žadatelům		11 075 tis. Kč
celková výše poskytnuté podpory	56 000,00 tis. Kč	70 126,62 tis. Kč

Zdroj: *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2006*, s. 272 - 279. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

3.4 2007

Jak již bylo uvedeno, pro rok 2007 byla stěžejní mimořádná dotace ze státního rozpočtu, kterou Fond obdržel po jednání politiků se zástupci filmařské obce. Původní záměr přijmout nový zákon, který by novelizoval zákon č. 241/1992 nevyšel, ale zástupci odborné veřejnosti z oblasti kinematografie vymohli alespoň náhradní řešení v podobě jednorázové dotace. Mimořádná dotace byla vyplacena v průběhu roku, takže Fond mohl vypsat další tematické uzávěrky na technický rozvoj a modernizaci kinematografie, na absolventské práce žáků filmových škol a na scénáře zaměřené na děti a mládež. Vedle toho bylo schváleno navýšení podpory již podpořených projektů. V roce 2007 dostal Fond ještě druhou mimořádnou dotaci ze státního rozpočtu, byla ale vyplacena na sklonku roku, proto byla zahrnuta až do následujícího roku 2008.

I přes mnohem vyšší příjmy, než v předchozích letech, nedokázal Fond hospodařit s vyrovnaným rozpočtem a skončil ve schodku 23 604,98 tis. Kč Vysvětlením může být ve Výroční zprávě zmíněná "administrativní náročnost"³⁰ čerpání prostředků z mimořádné státní dotace a také fakt, že již v roce 2007 bylo jisté, že dojde k vyplacení další mimořádné dotace, která by případný schodek pokryla.

Fond přidělil během roku 2007 předběžný koprodukční status 14 projektům a definitivní koprodukční status po dokončení díla 5 projektům.

Položka ostatní v tabulce výdajů zahrnuje výdaje vynaložené na rekonstrukci nemovitosti Fondu v Praze 5.

³⁰ In: *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2007*, s. 279. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 7: Příjmy 2007

položka	předpokládané příjmy	skutečnost
celkem	107 500,00 tis. Kč	222 092,03 tis. Kč
1. příjmy z vlastní činnosti	89 700,00 tis. Kč	100 889,81 tis. Kč
1.2 příspěvek ke vstupnému do kin	10 500,00 tis. Kč	13 028,58 tis. Kč
1.3. příjmy z obchodního využití filmů		100 847,78 tis. Kč
1.4 podíly na výnosech dříve podpořených projektů		42,03 tis. Kč
2. splátky návratných finančních výpomocí	5 000,00 tis. Kč	5 000,05 tis. Kč
3. příjmy z pronájmu nemovitostí	500,00 tis. Kč	501,35 tis. Kč
4. přijaté úroky	900,00 tis. Kč	1 812,92 tis. Kč
5. ostatní nedaňové příjmy	900,00 tis. Kč	1 665,70 tis. Kč
6. sankční platby + vratky		583,31 tis. Kč
7. přijaté transfery	100 000,00 tis. Kč	98 600,00 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2007, s. 277 - 283. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 8: Výdaje 2007

položka	předpokládané výdaje	skutečnost
celkem	227 500,00 tis. Kč	245 697,01 tis. Kč
1. kapitálové výdaje	144 180,00 tis. Kč	162 073,02 tis. Kč
1.1 poskytnutí podpor žadatelům + rozvoj kinematografie		161 571,67 tis. Kč
1.2 ostatní		501,35 tis. Kč
2. běžné výdaje		43 626,29 tis. Kč
3. neinvestiční podpora žadatelům		39 997,70 tis. Kč
celková výše poskytnuté podpory	185 300,00 tis. Kč	201 569,37 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2007, s. 277 - 283. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

3.5 2008

Rok 2008 byl význačným hlavně díky doposud nejvyšším příjmům. Hlavní podíl na tom měla položka s názvem přijaté transfery. Transfery byly dvojího charakteru. 1) 87,3 mil. Kč jako dotace ze státního rozpočtu, 2) 137,5 mil. Kč jako poplatek z reklamy na ČT.

Dále Fond přijal částku 3,3 mil. Kč od Národního filmového archivu, tato položka je zahrnuta pod příjmy z obchodního využití.

Ve výroční zprávě pro rok 2008 nebyly již výdaje na podporu žadatelům rozděleny na investiční a neinvestiční. Lze ale předpokládat, že stejně jako v předchozích letech, spadaly všechny kapitálové (investiční) výdaje do položky výdaje na podporu žadatelů. V kolonce "běžné výdaje" pak byly částečně výdaje na provoz Fondu a částečně neinvestiční výdaje na podporu žadatelům. Položka "ostatní výdaje" zahrnovala výdaje na rekonstrukci nemovitosti Fondu v Praze 5. V běžných výdajích byla nově zahrnuta položka "vratky veřejným rozpočtům centrální úrovně". Jednalo se o vrácenou podporu od žadatelů, kterou čerpali z mimořádné dotace ze státního rozpočtu.

Jak jsem již uvedla v úvodu této kapitoly, příjmy a výdaje jsem přepsala do tabulek z Výročních zpráv Ministerstva kultury. Ve výročních zprávách byla data uvedena v textu a snadno mohlo nastat zmatení, která položka je samostatná a která je jen součástí jiné položky. V tabulce příjmů 2008 se ukázala chyba z Výroční zprávy. V příjmech chybí 70,03 tis. Kč. Tabulka prošla několikerou kontrolou se stále stejným výsledkem. Je tedy pravděpodobné, že se jedná o překlep nebo o špatné zapsání z důvodu nepozornosti ve výroční zprávě.

Tabulka 9: Příjmy 2008

položka	předpoklad	skutečnost
celkem	118 000,00 tis. Kč	454 414,43 tis. Kč
1. příjmy z vlastní činnosti	100 000,00 tis. Kč	212 673 tis. Kč
1.2 příplatek ke vstupnému do kin	11 000,00 tis. Kč	12 213,41 tis. Kč
1.3. příjmy z obchodního využití filmů		200 371,46 tis. Kč
1.4 podíly na výnosech dříve podpořených projektů		88,13 tis. Kč
2. splátky návratných finančních výpomocí	4 000,00 tis. Kč	8 900,00 tis. Kč
3. příjmy z pronájmu nemovitostí	500,00 tis. Kč	514,20 tis. Kč
4. přijaté úroky	1 100,00 tis. Kč	2 482,37 tis. Kč
5. ostatní nedaňové příjmy	1 400,00 tis. Kč	2 095,82 tis. Kč
6. sankční platby + vratky		2 880,01 tis. Kč
7. přijaté transfery		224 799 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2008, s. 331 - 335. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 10: Výdaje 2008

položka	předpoklad	skutečnost
celkem	138 000,00 tis. Kč	290 284,77 tis. Kč
1. kapitálové výdaje		159 080,08 tis. Kč
1.1 poskytnutí podpor žadatelům + rozvoj kinematografie		158 790,55 tis. Kč
1.2 ostatní		289,53 tis. Kč
2. běžné výdaje		80 110,45 tis. Kč
3. neinvestiční podpora žadatelům		51 383,77 tis. Kč
celková výše poskytnuté podpory	86 000,00 tis. Kč	210 174,32 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2008, s. 331 - 335. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

3.6 2009

Největší položku rozpočtu na straně příjmů pro rok 2009 tvořily příjmy z reklamy na ČT na základě diginovely. Na rozdíl od předchozích dvou let už ale Fond nepřijal žádnou mimořádnou dotaci ze státního rozpočtu, příjmy proto již nedosáhly takové výše jako v roce 2008. Vysoké překročení plánovaných příjmů bylo ale způsobeno většími příjmy z obchodování s filmy. Tuto položku nebylo možné dopředu přesně odhadnout.

Na začátku roku 2009 byla zvolena kompletně nová Rada Fondu. Změna personálního složení Rady se samozřejmě odrazila na jejím rozhodování. Rada v novém složení dávala mnohem větší důraz na podporu okrajovějších kategorií filmů, předchozí rada upřednostňovala v mnohem větší míře klasický celovečerní hraný film. Zároveň se vrátila k rozdělování podpory způsobem méně peněz pro více projektů. Od tohoto modelu předchozí rada upustila v posledním roce své působnosti, v roce 2008, kdy udělila mnohem vyšší podporu mnohem nižšímu počtu projektů. Oba systémy mají svá pro a proti a nelze zcela objektivně posoudit, který je vhodnější. Více se tématu budu věnovat v závěru této práce.

Ve výpočtu příjmů přebývá částka 112 tis. Kč. Jedná se zřejmě o chybu ve výroční zprávě. Tuto domněnku zakládám na faktu, že ve zprávě za rok 2009 je uvedeno, že přijaté sankční platby činily 112,01 tis. Kč a vrácená podpora 1 112,01 tis. Kč. Tato čísla jsou podezřele stejná. Myslím si, že právě zde došlo k chybě při zápisu. V případě roku 2008 i 2009 jsem na chybu přišla stejným způsobem. Ve výroční zprávě je uvedena celková částka všech příjmů za daný rok a níže je rozepsaná na jednotlivé kategorie. Jednotlivé položky ale po součtu neodpovídají celkové uvedené částce.

Výdaje již nebyly (stejně jako ve výroční zprávě pro rok 2008) rozděleny na investiční a neinvestiční. Jsou rozpočítány stejně jako v předchozí kapitole.

Tabulka 11: Příjmy 2009

položka	předpoklad	skutečnost
celkem	211 000 000,00 tis. Kč	318 072,19 tis. Kč
1. příjmy z vlastní činnosti	47 000,00 tis. Kč	161 677,55 tis. Kč
1.2 příspěvek ke vstupnému do kin	11 000,00 tis. Kč	13 283,93 tis. Kč
1.3. příjmy z obchodního využití filmů		148 263,61 tis. Kč
1.4.podíly na výnosech dříve podpořených projektů		130,01 tis. Kč
2. splátky návratných finančních výpomocí		850,00 tis. Kč
3. příjmy z pronájmu nemovitostí	500,00 tis. Kč	549,05 tis. Kč
4. přijaté úroky	1 100,00 tis. Kč	2 275,87 tis. Kč
5. ostatní nedaňové příjmy	1 400,00 tis. Kč	1 607,70 tis. Kč
6. sankční platby + vratky		1 224,02 tis. Kč
7. přijaté transfery	150 000,00 tis. Kč	150 000,00 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2009, s. 331 - 335. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Tabulka 12: Výdaje 2009

položka	předpoklad	skutečnost
celkem	95 000,00 tis. Kč	238 442,52 tis. Kč
1. kapitálové výdaje		140 980,88 tis. Kč
1.1 poskytnutí podpor žadatelům + rozvoj kinematografie		140 980,88 tis. Kč
1.2 ostatní		0 tis. Kč
2. běžné výdaje		47 292,53 tis. Kč
3. neinvestiční podpora žadatelům		50 169,11 tis. Kč
celková výše poskytnuté podpory	48 300,00 tis. Kč	191 149,99 tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2009, s. 331 - 335. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

3.7 Zhodnocení příjmů

Pro přehledné shrnutí tabulek z této kapitoly jsem vytvořila graf příjmů fondu (**Graf č. 1**) a graf srovnání příjmů a výdajů (**Graf č. 2**). V obou grafech jsem pro úplnost a lepší představu o vývoji uvedla i data pro roky 2010 - 2012. **Graf č. 1** byl konstruovaný stejně jako podobný graf v Konceptci, ale sestavila jsem ho sama za použití dat z této práce. Podobnost obou grafů pro mě byla potvrzením, že jsem s daty pracovala správně. Na základě **Grafu č. 1** je možné velmi dobře sledovat kolísání některých příjmů. Nejvýznamnější výkyv v příjmech i výdajích byl způsoben umělými zásahy v podobě

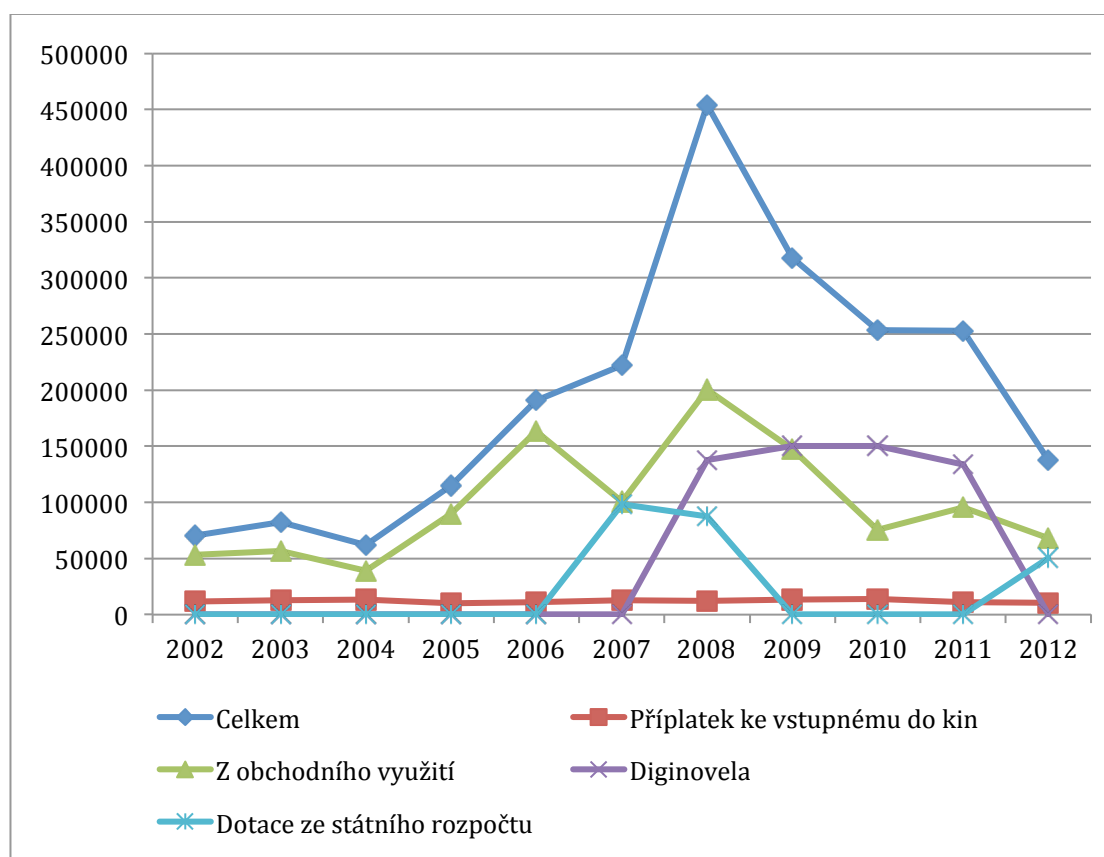
dotací ze státního rozpočtu a dopady diginovely. Značně také kolísaly příjmy z obchodního využití filmů. To bylo částečně dáno velmi různorodou poptávkou v jednotlivých letech a částečně způsobem, jakým firma ABZ smlouvy spravovala. Ve sledovaných letech měl tento sestupnou tendenci. Zejména v období přechodu televizí na HD vysílání klesla poptávka po filmech, které ještě nebyly na tento formát převedeny. Po roce 2013, kdy skončila smlouva firmě ABZ, zvolil Fond jako nového obchodního zástupce Národní filmový archiv, který má sám bohaté zkušenosti s obchodováním se staršími filmy (do roku 1964). Dle uzavřené smlouvy mezi oběma subjekty si NFA nebude na rozdíl od ABZ nárokovat provizi za zprostředkování prodeje, čímž Fond ušetří peníze. Z dlouhodobého hlediska se dá ale stejně očekávat pokles příjmů z tohoto zdroje, protože Fondu sice náleží práva výrobce filmů, ale ta mají platnost pouze 50 let. V roce 2015 tak Fond pozbude práv na filmy od roku 1965 a starší.

Navzdory obecným předpokladům křivka výdajů nekopíruje křivku příjmů (viz. **Graf č. 2**). Největší rozdíly jsou vidět v letech 2006 a pak mezi lety 2008 - 2010. I přes to, že za sledované období Fond několikrát vydal na výdajích více, než získal na příjmech, dá se říci, že spíše hospodařil zodpovědně. Vzhledem k povaze Fondu nelze dopředu příjmy přesně odhadnout, zatímco mezi výdaji vždy figurují i závazky z předchozích let. Tím se dá snadno vysvětlit manko v některých letech. Významné rozdíly mezi příjmy a výdaji v letech 2008 - 2010 byly způsobeny změnami, které proběhly v daných letech ve financování Fondu. Možné je, že některé projekty, podpořené v roce 2007 a 2008 (kdy měl Fond největší příjmy) měly splatnost až v roce 2010. Smlouvy s jednotlivými producenty byly nastaveny tak, že nebylo vždy jasné, kdy dojde k naplnění skutečností, které by vedly k uvolnění příslibené finanční podpory (například podmínka dostatečného zafinancování projektu v době podpisu smlouvy).

Jak je vidět z **Grafu č. 1**, příplatek ke vstupnému do kin v podobě 1 Kč navzdory svému kolísání tvořil stále jen marginální část celkových příjmů. K nominálně nevýrazné, ale systematicky podstatné změně došlo po přijetí zákona č. 496/2012, kde byl příspěvek změněn na 1 %. Další navrhované podoby tohoto zákona dle Koncepce ale počítaly i s 2% nebo dokonce 3% příspěvkem. Procentuální příspěvek na rozdíl od fixního má své opodstatnění nejen v pravděpodobném zvýšení odvodů pro Fond, ale je také spravedlivější pro kina, protože zrovnoprávňuje podmínky pro malá kina s nižší cenou vstupného, která musela dříve reálně vlastně odvádět vyšší procento z ceny lístku, než

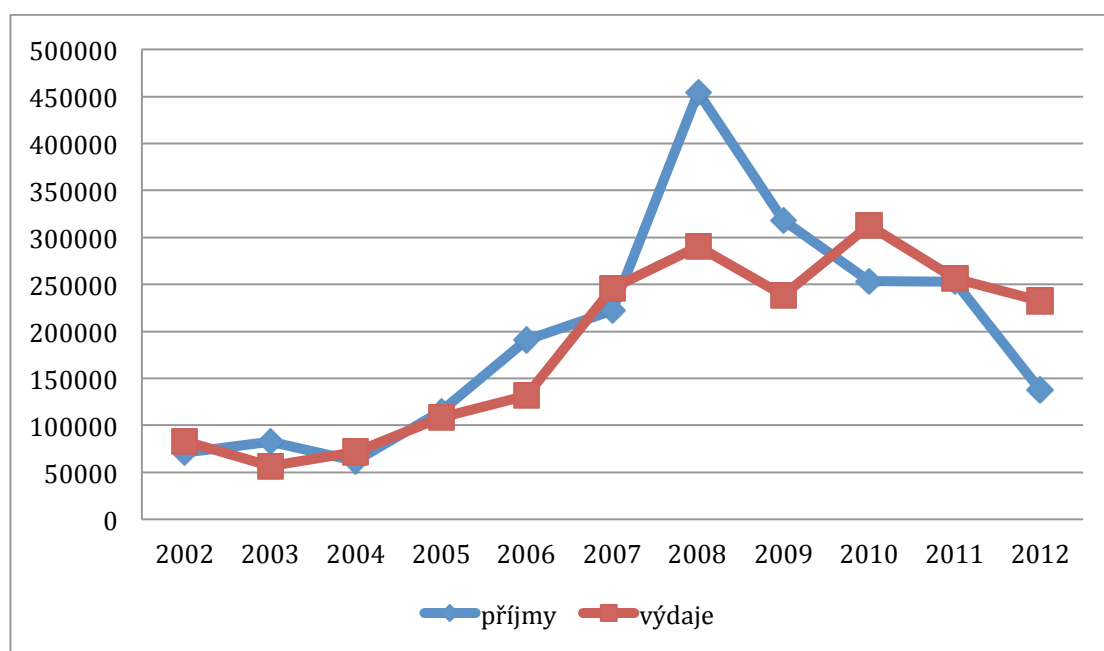
multiplexy, které mají mnohem dražší vstupné. Zároveň procentuální forma nevyžaduje žádnou další úpravu do budoucna, protože není odvozená od konkrétní ceny vstupného. Pokud bych ale měla hodnotit tento příspěvek ze svého pohledu, zdá se mi vůči kinům nespravedlivý a zvyšuje jejich administrativní zátěž. Vzhledem k tomu, že kina, stejně jako jakékoli jiné výdělečné subjekty platí daň z příjmu i DPH, jedná se o další nespravedlivé daňové zatížení oproti ostatním. Lze samozřejmě namítnout, že 1% není zatížení nijak významné, je ale nutné si uvědomit, že je s ním spojena určitá nezbytná administrativa, kterou navíc kina musí provádět každého čtvrt roku. Vzhledem k tomu, že Fond spadá pod Ministerstvo kultury, které je příjemcem financí ze státního rozpočtu, který je financovaný právě z výběru daní, jedná se o zbytečnou odbočku mimo klasické zdanění. Na druhou stranu pro Fond bylo (a je) určitě výhodnější mít vlastní v zákoně ukotvený zdroj příjmů, než být závislý na nejistých financích od ministerstva, které se mohou v závislosti na politice a jiných okolnostech každoročně měnit. Dále lze z **Grafu č. 1** vyčíst, že příjmy Fondu v letech 2002 - 2004 (a i v předchozích letech, které nejsou do grafu zahrnuty) byly velmi nízké.

Graf 1: Příjmy Fondu (v tis. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy Ministerstva kultury pro roky 2002 až 2012. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Graf 2: Srovnání příjmů a výdajů Fondu (v tis. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy Ministerstva kultury pro roky 2002 až 2012. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

4 Korunový příplatek a situace v distribuci

V této kapitole uvedu ve formě tabulek a grafů přehledy vývoje cen vstupného, návštěvnosti českých kin, počtu premiér a zhruba jsem také rozebrala situaci návštěvnosti a distribuce po roce 1989.

Tuto kapitolu jsem považovala za důležitou jak z důvodu lepšího povědomí o celkové problematice a kontextu českého filmového průmyslu, tak z důvodu uvedených čísel, na základě kterých lze vyvozovat konkrétní závěry. Například výběr z korunového příplatku ke vstupnému se v předchozí kapitole v souhrnném grafu jevil jako poměrně stabilní. Ale až po započítání inflace, která odhaluje reálnou hodnotu prostředků v daném roce lze jasně vidět, že příplatek měl silně klesající tendenci.

Graf srovnání návštěvnosti a počtu premiér zase polemizoval s obecně přijímaným faktem, že Češi chodí hlavně na české filmy. České filmy se sice pravidelně umisťují na předních (i prvních) místech návštěvnosti, ale celkovou návštěvnost nezvyšují (viz. **Graf 4: Závislost návštěvnosti na počtu premiér**).

4.1 Korunový příplatek z ceny vstupného

Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, jednalo se o jeden ze základních příjmů Fondu. V roce 1992 byl do zákona zakomponován v dosti nešťastné podobě, která neumožňovala jeho průběžné zvyšování společně s cenou lístku nebo v závislosti na měnících se celkových ekonomických podmínkách.

Výše příjmu z korunového příplatku se přímo odvíjí od návštěvnosti. Čísla za daný kalendářní rok se ale přesně neshodovala, protože provozovatelé kin platili poplatky čtvrtletně vždy až k 15. dni měsíce následujícího po daném čtvrtletí. Bylo také nutné počítat s tím, že ne všichni zaplatili v řádném termínu. Proto se čísla návštěvnosti a příjmů z korunového příplatku mohla lišit.

V následujících tabulkách jsem srovnala cenu vstupného a návštěvnost v předchozích letech. Vzhledem k tomu, že Fond měl dostupné údaje až do roku 2002, dovolila si pro starší roky použít jako příjmy z příplatku ke vstupnému do kin právě údaj o návštěvnosti. Tento údaj v rámci našeho výzkumu považujeme za relativně přesný, resp. pro srovnání je ale dostačující.

Korunový příplatek působil v **Grafu č. 1** jako vyrovnaný a skutečně tomu tak do jisté míry bylo. V posledních letech (2009 - 2012) ale zaznamenal spíše klesající tendenci.

Důkazem toho je i fakt, že se stále snižuje počet diváků. Nejvyšší návštěvnost byla v roce 1989 přes 50 mil. diváků. V roce 1992, kdy byl přijat zákon o SFPRČK byla přes 30 milionů, to znamenalo téměř 3x více, než dnes. Nejprudčeji klesla návštěvnost mezi lety 1993 a 1999 z 31 mil. na 8 mil. diváků. Později se návštěvnost stabilizovala kolem 11 mil. diváků ročně.³¹ I kdyby příjmy z korunového příplatku zůstaly po celou dobu stejné, jejich reálná hodnota by se kvůli inflaci snižovala (viz. **Tabulka č. 13**). Pro srovnání jsem také uvedla tabulku průměrné ceny lístku ve vybraných letech.³² Z té je zřejmé, jaký podíl na ceně vstupného tvořila ona 1 Kč, která se z každého lístku odváděla Fondu. Jak jsem uvedla výše, v zákoně č. 496/2012 Sb. byl prosazen odvod ve výši 1 %. Díky tomu se výběr dostal na úroveň let 2004 - 2007. V roce 1992 dosáhl ale odvod ze vstupného výše 7,25 %, což by při dnešní ceně vstupného s dnešní návštěvností znamenalo pro Fond zhruba 73 mil. Kč navíc oproti reálnému stavu.³³

Tabulka 13: Průměrná cena lístku ve vybraných letech

rok	průměrná cena lístku (v Kč)	podíl odvodu ve výši 1 Kč (v %)
1992	13,8	7,25
1995	27,5	3,64
1998	55,0	1,9
2001	78,9	1,3
2004	91,8	1
2007	93,5	1
2009	100,3	0,99

Zdroj: Unie filmových distributorů: *Česká republika - základní údaje o filmovém trhu*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013]

³¹ Zdroj: Unie filmových distributorů: *Česká republika - základní údaje o filmovém trhu*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013]

³² Zdroj: Český statistický úřad. *Filmová produkce v ČR v roce 2009*. Dostupný na WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/filmova_produkce_v_cr_v_roce_2009 [cit. 18. prosince 2013]

³³ Údaj vypočítán k roku 2013 kdy fond na základě 1 % výběru z ceny lístku vybral celkem 11,7 mil. Kč. Kdyby vybral 7,25x více, vybral by 84,7 mil. Kč. Rozdíl tedy činí 73 mil. Kč.

Tabulka 14: Příjmy z korunového příplatku po započtení inflace

Rok	Nominální hodnota příjmů (v tis. Kč)	Jaká by musela být hodnota příjmů, aby dosáhla stejné reálné hodnoty jako v roce 1992	Poměr nominální a reálné hodnoty (v %)
1992	31 239,35	31 239,35	100
1995	9 253,20	13 402,21	69
1998	9 246,67	17 501,56	53
2001	10 363,33	21 786,01	47
2004	13 143,52	28 996,59	45
2007	13 028,58	30 806,62	42
2009	13 283,93	33 753,98	39
2012	10 510,37	28 507,38	37

Zdroj: Výroční zprávy Ministerstva kultury za roky 2004, 2007, 2009, 2012. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014], Unie filmových distributorů: Česká republika - základní údaje o filmovém trhu. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013], Český statistický úřad. Inflace - druhy, definice, tabulky. Dostupný na WWW: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace [cit. 6. 8. 2015]

Tabulka č. 14 byla konstruovaná následovně: První rok, tj. 1992 jsem brala jako výchozí rok. Čísla ve druhém sloupci tabulky jsou přepočítané příjmy na reálnou hodnotu k roku 1992. Tedy kolik by Fond musel vybrat, aby reálná hodnota té částky odpovídala hodnotě příjmů v roce 1992. Příklad: v roce 2007 Fond vybral 13 mil. Kč. Kdyby tutéž částku vybral v roce 1992, jakou částku by musel vybrat v roce 2007, aby měla stejnou reálnou hodnotu?

Zejména z posledního sloupce (Rozdíl nominální a reálné hodnoty v %) je patrné, že se reálná hodnota příjmů vybraných z korunových příplatků dramaticky snižuje. Obdobně by vyšly výsledky i u porovnání příjmů z obchodního užití, i když u nich docházelo k výraznějšímu kolísání.

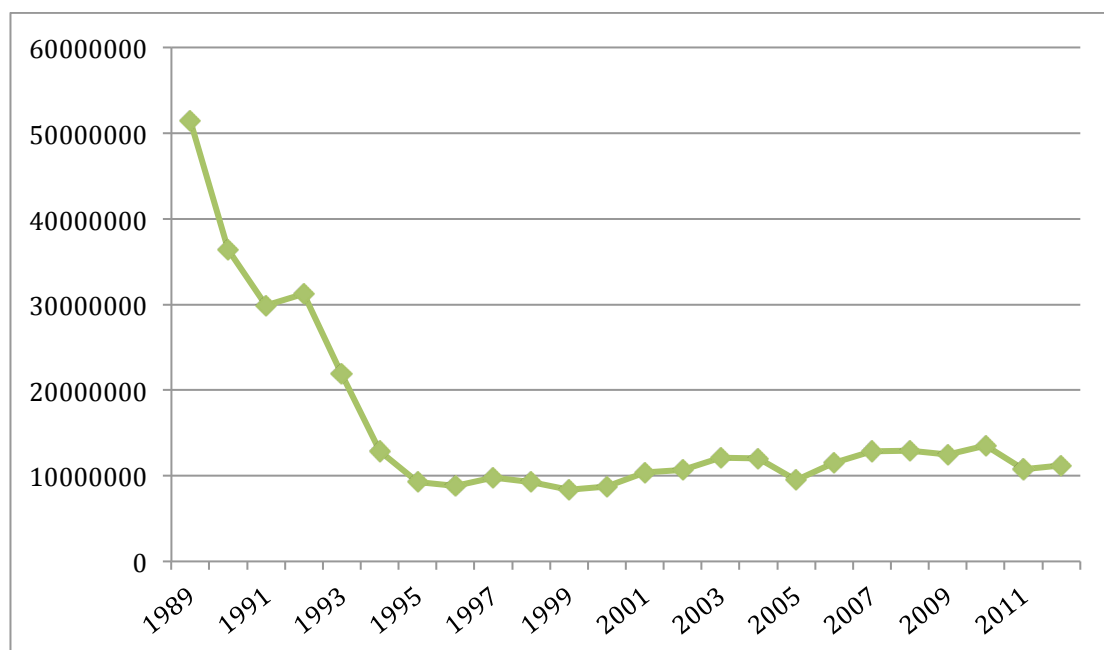
4.2 Návštěvnost v ČR

Kapitolu o návštěvnosti je do této práce zařazena ze dvou důvodů. Za prvé data o počtu diváků přímo souvisí s příjmy SFPRČK (korunový příplatek ke vstupnému) a za druhé porovnání dat návštěvnosti s počtem premiér a počtem podpořených projektů ve zkoumaném období patří k celkovému zhodnocení činnosti SFPRČK. Vzhledem k tomu,

že korunový příplatek ze vstupného měl být jedním ze základních zdrojů příjmů Fondu, jsou data o prudce klesajícím počtu diváků během 90. let zásadní.

Dále je zařazen graf, který porovnává výši návštěvnosti s počtem premiér. Zajímá nás, zda vyšší uvedený počet filmů zvyšuje celkovou návštěvnost, či nikoli, popřípadě zda vyšší počet premiér českých filmů zvyšuje celkovou návštěvnost. Tato kapitola je také využita k obecnějšímu shrnutí situace v distribuci po roce 1989.

Graf 3: Návštěvnost českých kin

Zdroj: Unie filmových distributorů: *Česká republika - základní údaje o filmovém trhu*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013]

Koncem 80. let se návštěvnost pohybovala kolem 50 milionů diváků. Zůstalo tomu tak i v roce 1989. Svůj díl na tom nese i Česká televize, která nestihla tak rychle reagovat na nové podmínky na trhu, takže kinům nebyla příliš velkým konkurentem. Velký pokles návštěvnosti nastal hned v následujícím roce. Zřejmě hlavním důvodem bylo nové dynamické společenské klima, které příliš nepříspěvalo k tomu, aby lidé chtěli trávit poklidné večery v přítomnosti starých kinosálů. Důvodem byla také poměrně omezená nabídka kin. Lidé už samozřejmě nelákaly filmy východního bloku, poptávka byla zejména po amerických filmech. Jenže v roce 1990 ještě stále platil monopol Filmexportu, který byl zodpovědný za distribuci zahraničních filmů. Filmexport nestihl dostatečně pružně reagovat na novou situaci a navíc neměl dostatek financí na nákup drahých zahraničních produkcí. Situace se ale rozhodně zlepšila. Padly kvóty, které

určovaly maximální počet dovezených amerických filmů, do distribuce se také dostaly mnohé dříve zakázané české filmy.³⁴

Po roce 1990 podíl amerických filmů v distribuci prudce stoupl. Zatímco v 80. letech byl na 5 %, v roce 1991 na 37 % a v roce 1992 dokonce na 77 %. I přes to, že český divák raných 90. let byl lačný zejména po západní a americké kinematografii, návštěvnost i nadále výrazně klesala. Společenské změny vedly nejen k novým způsobům trávení volného času, ale obecně také k omezení volného času v důsledku mnohem zajímavějších kariérních a podnikatelských možností.

Prudký nárůst západních filmů v distribuci spolu s klesající návštěvností vedly k určité krizi českého filmu. V roce 1992 mělo premiéru jen 6 českých filmů. Pro srovnání mezi lety 2000 - 2010 mělo průměrně ročně premiéru 27 českých filmů. Zásahu na tom měla hlavně Česká televize, která se mimo jiné stala významným koproducentem velkého množství české produkce.

Pokles návštěvnosti v polovině 90. let na (zatím) historické minimum byl způsoben také tím, že začala vysílat první komerční televize Nova. ČT se jí snažila konkurovat, takže na trhu najednou existovaly dvě televize s poměrně kvalitní a pestrou nabídkou. Důvodem byl také rozvoj videa, domácí videopřehrávače se stávaly dostupnější pro stále více lidí a rozmáhaly se videopůjčovny.

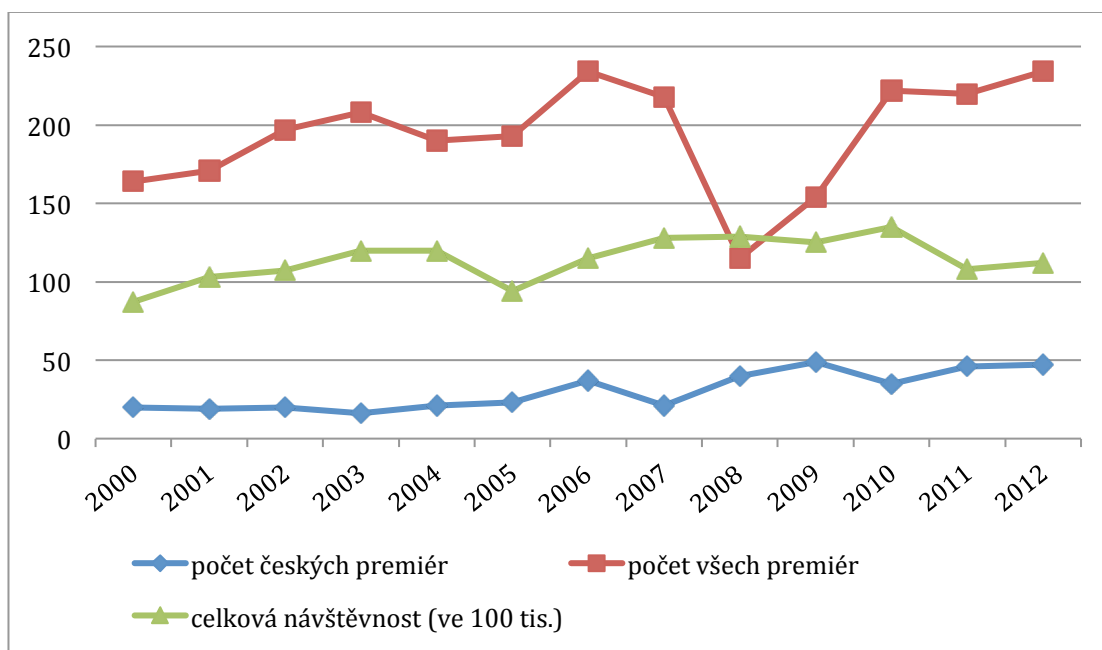
V roce 1996 ale vzniklo první pražské multikino Galaxie, v roce 1999 otevřela první multiplex v Brně společnost Ster Century. Tím začala nová éra multiplexů, která vedla k zániku mnohých starších jednosálových kin, zároveň však dokázala přilákat větší množství diváků. Z **grafu č. 3** je patrné, že od roku 2000 návštěvnost opět mírně roste (až na slabý rok 2005).³⁵

V důsledku stále se rozmáhajícího internetového pirátství, ale i legálních cest šíření filmů online, rozšíření nabídky televizních programů a v neposlední řadě rostoucího trendu oblíbenosti televizních seriálů, nastal po roce 2009 opět pokles návštěvnosti, který pokračuje (i když velmi mírně) dodnes.

³⁴ Více k tématu viz Danielis, Aleš: Česká filmová distribuce po roce 1989. *Illuminace* 19, 2007, č. 1, s. 53-104

³⁵ Postupný pokles počtu kin začal ihned po roce 1989, kdy byly sály privatizovány. Mnohá menší kina ve větších městech se v důsledku úspěchu multikin transformovala v alternativní kina, která nenabízela mainstreamový program, ale orientovala se na náročnějšího diváka. V tomto procesu se nejednalo o vytlačení klasických kin multiplexy, ale spíš o diverzifikaci trhu.

Graf 4: Závislost návštěvnosti na počtu premiér

Zdroj: Unie filmových distributorů: *Česká republika - základní údaje o filmovém trhu*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013]

V Konceptu pro podporu a rozvoj české kinematografie 2011 - 2016 bylo uvedeno, že český divák je věrný českému filmu, a že návštěvnost českých filmů je ve srovnání s jinými evropskými zeměmi a jejich národní kinematografií značná.³⁶ Výše uvedený **Graf č. 4** ale dokazuje, že uvedení českého filmu do kin rozhodně neznamenalo přilákání více diváků do kin.³⁷ Zatímco počet českých premiér se v posledním desetiletí zvýšil průměrně o 10 %, návštěvnost se snížila průměrně o 14 %.³⁸ V letech 2007 a 2010 dokonce došlo k výraznému protichůdnému trendu v počtu premiér českých filmů a návštěvnosti.

Z grafu dále vyplývá, že ani celkový počet premiér neovlivňuje přímo čísla návštěvnosti. Prvních šest let se obě křivky kopírovaly poměrně věrohodně, ale v letech 2007 a 2008

³⁶ In: *Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016*, s 6. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

³⁷ Zdroj: Unie filmových distributorů. *Premiéry v českých kinech od roku 2000*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/clanky/premiery-v-ceskych-kinech-od-roku-2000> [cit. 18. prosince 2013]

³⁸ Způsob výpočtu: Procentuální porovnání průměru ze všech let dohromady a průměru prvního a posledního roku.

došlo k prudkému propadu počtu premiér (českých i zahraničních filmů) a přitom návštěvnost stále mírně stoupala.

Z grafu lze dále vyčíst, že po roce 2007, kdy se Fond dostal k novým významným zdrojům financí (státní dotace, diginovela, viz výše), počet českých premiér skutečně vzrostl. Podpora z dotace ze státního rozpočtu byla vyplacena v letech 2007 a 2008 a podpora z poplatků z reklamy ČT byla vyplacena v letech 2008, 2009 a 2010 a 2011, je nutné počítat s jistou setrvačností, kdy se ještě v následujících letech bude tato mimořádná podpora projevovat na počtu českých premiér.

Počet premiér v letech 2008 - 2012 stoupl oproti předchozím letům o 50 % (nejednalo se vždy o nově vytvořená díla, ve statistikách ÚFD jsou uvedeny i starší české filmy, které se daný rok dostaly opět do distribuce).

Obecně se tedy dá říct, že mimořádné dotace ze státního rozpočtu i diginovela přispěly k rozvoji české kinematografie. Již se ale nedá hovořit o tom, že by rozhýbaly trh ve smyslu návštěvnosti. Zjevně více peněz tvůrcům od Fondu neznamená automaticky zvýšení poptávky diváků.³⁹

³⁹ Poptávkou diváků jsem v tomto případě měla na mysli jedno z mála objektivně měřitelných kritérií "kvality" filmového díla.

5 Portfolio podpořených projektů

Na základě dostupných informací z výročních zpráv MK ČR, z Fondu, z Filmových ročenek, které každoročně vydává NFA, a s pomocí webu České filmové databáze (ČSFD) jsem sestavila obsáhlou tabulku všech podpořených titulů ve sledovaném období 2005 - 2009. Celá tato kapitola vychází z dat této tabulky. Fond až do roku 2008 zpracovával do tabulek pouze tyto položky: žadatel, název projektu, výše poskytnuté podpory, druh podpory. Pro detailnější analýzu bylo potřeba doplnit mnohé další údaje. Pro potřeby této práce jsem do tabulek zpracovala navíc distribuční název, režiséra, typ filmu, stopáž filmu a rok výroby. Tabulka ve své elektronické podobě umožňuje filtrování dle vybraných kategorií.

Z důvodu rozsahu práce jsem ze svého zkoumání se výzkum zaměřil pouze na majoritně české filmové projekty žádající o podporu v okruzích tvorba, výroba, propagace a distribuce a naopak zcela vypustil podporu na technický rozvoj a modernizaci české kinematografie a na propagaci kinematografie. Tzn. v následujících tabulkách, grafech a jiných přehledech nejsou zahrnuty modernizace kin, modernizace vzdělávacích zařízení, podpora festivalů a jiných hromadných projektů. Propagaci jsem z přehledů nevyločila úplně, propagace konkrétních filmových projektů zůstaly v přehledech zachovány. Následující přehledy tedy zohledňují pouze podporu konkrétních filmových děl. Pokud tomu bude v nějakém přehledu jinak, bude to u něj výslovně uvedeno.

Z Tabulky č. 15 Počet podpořených filmů a průměrná podpora je možné vyčíst několik trendů. Na první pohled je zřejmé, že Fond ve sledovaném období "bohatl". V letech 2005 a 2006 měl k dispozici výrazně menší obnos prostředků, což se logicky odrazilo na počtu podpořených projektů. V následujícím roce 2007 byl obnos rozdělených prostředků téměř dvojnásobný díky mimořádné dotaci ze státního rozpočtu. Se stejnou logikou Rada udělila podporu téměř dvojnásobku projektů. V tomto případě byla zřejmá kontinuita v rozhodování Rady, která v letech 2006 a 2007 působila v téměř stejném složení. V roce 2008 však došlo k významnému navýšení průměrné částky vyplacené na jeden projekt. Počet podpořených projektů se snížil téměř k úrovni let 2005 a 2006, kdy měl Fond k dispozici pouze třetinu (resp. dvě třetiny) prostředků. Pokud by Rada dále udílela podporu podobným způsobem jako v předchozích letech,

dočkalo by se v roce 2008 podpory zhruba 108 projektů. Místo toho jich Rada podpořila pouze 69. V roce 2009 se Rada v novém složení vrátila k původnímu trendu a zvýšila počet podpořených projektů. Díky (relativnímu) dostatku finančních prostředků se navýšila i průměrná podpora na jeden projekt, avšak zdaleka nedosáhla úrovně z roku 2008.

Tabulka 15: Počet podpořených filmů a průměrná podpora na jeden projekt

rok	celková vynaložená podpora (v tis. Kč)	počet podpořených projektů	počet podpořených filmů	průměr na jeden projekt	průměr na jeden film (v tis. Kč)
2005	59 640	67	65	890	917
2006	100 320	68	63	1 475	1 600
2007	191 376	122	120	1 570	1 600
2008	164 962	69	69	2 390	2 390
2009	194 480	119	112	1 630	1 730

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Kolona podpořený počet projektů zahrnuje celkový počet podpořených projektů. To znamená, že může obsahovat i více podpor na jeden film. Kolona podpořený počet filmů znamená reálné množství podpořených filmů. V každém roce (vyjma roku 2008) vždy některé filmy dostaly podporu dvakrát (například na výrobu a na propagaci).⁴⁰ Jednalo se tedy o dvě podpory, ale jeden film. Proto jsou v tabulce uvedeny obě kategorie.

Dále v textu jsem popsala, jaké typy filmů Fond podpořil. Na základě **Tabulky č. 15** jsem porovnála, jaké procento podpory vyplatil na který typ filmů.

Tato kapitola je rozdělena do podkapitol dle druhu projektu. Filmy jsou rozděleny na tyto typy: hraný, dokumentární, animovaný, studentský a film pro děti. Každá kategorie je samostatně zhodnocena.

Dané kategorie byly zvoleny s ohledem na rozsah práce, ale zároveň s potřebou udělat přehled co nejpresnější. Kategorie hraný a dokumentární film asi není třeba obhajovat. Kategorie animovaného filmu by šla teoreticky rozdělit do celovečerního filmu pro

⁴⁰ Ze sestaveného přehledu podpořených projektů vyplývá, že 39 % filmů, které byly podpořeny více, než jednou, žádaly o navýšení (tzn. uspěly s více žádostmi na stejný účel, nejčastěji na výrobu) a 61 % filmů, které uspěly s více žádostmi, čerpaly podporu na různé účely, nejčastěji na kombinace tvorba-výroba a výroba-distribuce

dospělé, filmu pro děti a experimentálního krátkého filmu. Tím by se ale rozměnila kategorie hraného i dokumentárního filmu a nutně by přibyla kategorie krátkého filmu. Navíc animovaný film má svá výrobní specifika (zpravidla bývá časově náročnější). Sporně může působit žánrová kategorie filmu pro děti, ale z tabulky podpořených projektů vyvstalo několik filmů, které bylo obtížné zařadit někam jinam. Kategorie je obtížně definovatelná, její ohraničení vysvětluji v samostatné kapitole Film pro děti. Specifická je i kategorie studentského filmu, která je sice naprosto přesně definovatelná z hlediska způsobu výroby filmu, ale s o to méně jasnějšími společnými druhovými či žánrovými rysy.

Kategorie filmů bylo možné rozdělit také podle dalších žánrů nebo podle délky projektu. Každé rozdělení by o filmech vypovídalo něco jiného. Zvolené rozdělení v této práci rozšiřuje pozdější dělení filmů, ke kterému přistoupil SFPRČK po roce 2010. Fond od tohoto roku dělil filmy do kategorií "film", "dokument" a "animovaný film".

Přesto ale byly mnou určené kategorie často nedostačující, což vedlo k jejich vzájemnému překrývání. Zejména pak studentské filmy byly vždy zároveň řazeny ještě do některé z dalších kategorií. Nastala tak například situace, kdy film byl řazen jako hraný/animovaný/studentský. Vzhledem k tomu, že následující kapitoly byly děleny vždy jen podle jedné kategorie, filmy, které spadaly do více kategorií, byly započítány do všech těchto kategorií. Uvedený příklad filmu hraný/animovaný/studentský se tedy v následujících přehledech objevil celkem třikrát. Následující kapitoly tedy nelze nahlížet jako přesné účetní zhodnocení, ale spíš jako jakési portfolio. Grafy a tabulky slouží spíš jako podklad pro představu o tom, jaké typy projektů Rada Fondu podpořila jakou měrou.

5.1 Vysvětlení k tabulkám v této kapitole

V jednotlivých kapitolách jsem uvedla tabulky filmů, které získaly největší podporu, tabulky režisérů, jejichž filmy získaly dohromady největší podporu a souhrnné tabulky porovnávající data dané kategorie filmu s celkovou podporou Fondu.

Tabulka *Filmy, které získaly nejvyšší podporu je rozdělená na tyto kolonky:*

film (režisér): Uvedla jsem distribuční název u již vzniklých projektů a pracovní název (název, pod kterým film žádal o podporu) u projektů v některé fázi vývoje. Jméno

režiséra v závorce je uvedeno jen pro rychlejší orientaci, pokud se na filmu podílelo více režisérů, je v závorce uvedeno pouze "kolektiv autorů". Je to jen z pragmatického důvodu elegantnější a snadnější orientace v tabulkách. Čtenář má možnost dohledat tvůrce v příloženém Přehledu podpořených filmů 2005 - 2009.

počet podpořených projektů: Ne každý film byl podpořen pouze jednou. Některé filmy uspěly s větším množstvím žádostí. Ve většině případů se opakovaly tři modelové situace. Film získal podporu nejdříve na tvorbu a poté na výrobu, film získal účelovou dotaci i návratnou finanční výpomoc nebo film získal dotaci, která mu byla následně navýšena.

celková výše podpory: Součet všech prostředků, které daný film od Fondu získal. Sloučila jsem návratnou finanční výpomoc a účelové dotace, protože od roku 2007 Fond tyto kategorie ve výročních zprávách nerozlišoval. U nerealizovaných projektů, které musely částku vrátit, jsem uvedla původně vyplacenou částku.

rok uvedení: Rok premiéry daného filmu, v případě, že film ještě nevznikl, je kolonka popsána jako "nerealizováno". Níže v textu je pak vysvětleno, zda film skutečně nebyl realizován nebo zda je ve výrobě.

Další tabulku pod názvem **Režiséři, jejichž filmy získaly nejvyšší podporu**, jsem se rozhodla uvést proto, že do jisté míry zobrazuje skupinu nejúspěšnějších tvůrců daných let. Nelze tvrdit, že režiséři byli úspěšní v získávání peněz od Fondu, režisér o peníze sám většinou nežádá, snažila jsem se spíš ukázat, že Fondem podporované tituly také generují fondem podporované tvůrce, i když to není v primárním plánu. Zajímavé je rovněž srovnání tabulky nejpodporovanějších filmů a tabulky režisérů.

Tabulka **Režiséři, jejichž filmy získaly nejvyšší podporu** obsahuje také další kolonky:

počet podpořených projektů: I v tomto případě se nemuselo nutně jednat o počet podpořených filmů, protože každý film mohl získat více než jednu podporu. Jedná se o počet kladně vyřízených žádostí.

celková výše podpory: Součet všech financí vyplacených na projekty, které režíroval, měl režírovat a bude (pravděpodobně) režírovat daný tvůrce.

Tabulka **Producenti, kteří čerpali nejvyšší podporu** obsahuje kolonky:

producent: Producentem je myšlena fyzická či právní osoba uvedená jako žadatel o podporu.

počet podpořených projektů: Počet kladně vyřízených žádostí podaných daným producentem.

celková výše podpory: Součet všech finančních prostředků, které daný producent čerpal

U těchto tří výše popsaných tabulek bylo nutné zvolit určitý počet kolonek. Hranice je u každé kategorie filmu určena individuálně dle celkového počtu podpořených projektů a dle průměrné částky vydané na jeden projekt. Tabulky jsou tedy u všech druhů filmů konstruovány stejně, jsou ale různě obsáhlé.

Závěrečná tabulka nese prostě název **Podpořené filmy dané kategorie**. Je složena z těchto kolonek:

rok: V tomto případě se jedná o rok podání žádosti nebo projednání na Radě.

celková výše podpory v dané kategorii filmu: Celková částka, kterou Fond vyplatil na podporu dané filmové kategorie.

průměrná částka na projekt: Tento údaj je vypočítán prostým vydělením celkové částky vyplacené v dané kategorii počtem podpořených projektů. Na těchto číslech lze nejlépe demonstrovat rozdíly ve výši podpory na jednotlivé kategorie filmů.

počet podpořených projektů: Vysvětleno výše.

poměr k celkové vyplacené částce: Jedná se o procentuální údaj, který ukazuje, jakou část celkových vynaložených prostředků Fond udělil právě dané kategorii filmu. V případě hraného filmu byl podíl dle očekávání vysoký, v případě okrajovějších kategorií jako je studentský film, byl velmi nízký. Tento údaj byl tedy vypočítán na základě celkové vyplacené podpory za daný rok a celkové vyplacené podpory za daný rok v dané filmové kategorii. Připomínám, že v těchto datech jsem již nijak nepracovala s dalšími okruhy, které fond podporuje (například renovace kinosálů, podpora festivalů, vzdělání atd.).

Dále jsem v textu každé z kapitol srovnala průměrnou délku podpořených projektů a také podíl podpory na tvorbu, výrobu, distribuci a propagaci.

5.2 Hraný film

Hraný film tvoří nejvýznamnější položku podpořených projektů Fondu. Tvoří také nejsledovanější (ať už z pohledu médií nebo diváků) část české kinematografie.

Na základě tabulek UFD o padesátce nejvýdělečnějších filmů daného roku lze říci, že český hraný film ve sledovaném období zaujímal průměrně 31,8 % domácího trhu. Největší podíl na tržbách v první padesátce měly české hrané filmy v roce 2010, dosáhly

až na 62 %. V roce 2010 přitom bylo v první padesátce 12 hraných českých filmů, což odpovídá průměru. (viz **Graf č. 6**)

Dodejme, že za posledních 10 let (2002 - 2012) se v šesti případech český film umístil na prvním místě v návštěvnosti za daný rok. České filmy předčily v návštěvnosti pouze série jako *Pán prstenů*, *Harry Potter* nebo *Doba ledová*. Nejúspěšnějším českým filmem za poslední desetiletí byly *Vratné lahve* (2007), na které přišlo do kin více jak 1,2 mil. diváků. Na film *Vratné lahve* přispěl Fond celkem 10 mil. Kč. Dotace ve výši 5 mil. Kč byla přiznána v roce 2003. Další dotace 1 mil. Kč byla udělena v roce 2006. V témže roce Fond také poskytl návratnou finanční výpomoc ve výši 4 mil. Kč.

Ze srovnání dvou tabulek níže (**tabulka č. 16** a **tabulka č. 17**) vyplývá, že pouze ve třech případech se kryje vysoká podpora Fondu s vysokou návštěvností filmů.⁴¹ Bylo tomu tak v případě filmů *Bathory* (2008), *Lidice* (2011) a *Obsluhoval jsem anglického krále* (2006), z **tabulky č. 17** lze hodnotit, na jaké filmy Fond soustředí největší podporu. Z 20 filmů uvedených v tabulce je 11 historických, z toho 6 reflektuje události 2. světové války. Dva z nich tematizují poválečný odsun německého obyvatelstva z pohraničí a dva vyprávějí příběhy z období Protektorátu Čechy a Morava. Dále se v **tabulce č. 17** umístily 2 rodinné filmy a 6 současných filmů, převážně dramat. Film *Plechovka* nebyl zatím realizován.

Mezi nejnavštěvovanějšími filmy (dle **tabulky č. 16**) převládaly komedie. Ze 16 zde uvedených titulů se řadí mezi komedie 13 z nich.

Ročně je průměrně do kin uvedeno 30 českých hraných filmů (2000 - 2013). V první padesátce nejnavštěvovanějších se jich průměrně umístí 12 a navíc v 60 % případů má český film šanci dostat se přímo na první místo. Ze statistiky na první pohled vyplývá, že český film se těší u českých diváků nebyvale velkému zájmu a že má stabilní postavení na trhu. Ovšem analýza zveřejněná např. v Koncepti pro podporu a rozvoj kinematografie dokládá, že se český film přesto bez státní podpory neobejde. Dle modelového příkladu, zde uvedeného je nutné, aby na průměrně drahý film přišel milion

⁴¹ U tabulky č. 16 je zvolen jako limit návštěvnost nad 500 tis. diváků, u tabulky č. 17 je zvolen jako limit podpora nad 7,5 mil. Kč.

diváků, aby se producentům zaplatily náklady.⁴² Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že tak vysoké návštěvnosti dosáhlo jen velmi málo titulů.

Průměrná výše podpory na hraný film za sledované období je 2,45 mil. Kč. Fond ale podpořil 38 projektů více než 5 miliony Kč (z 206 podpořených). Na nejvyšší podporu za sledované období dosáhl film *Lidice* (2011), který v roce 2008 získal 20 mil. Kč.

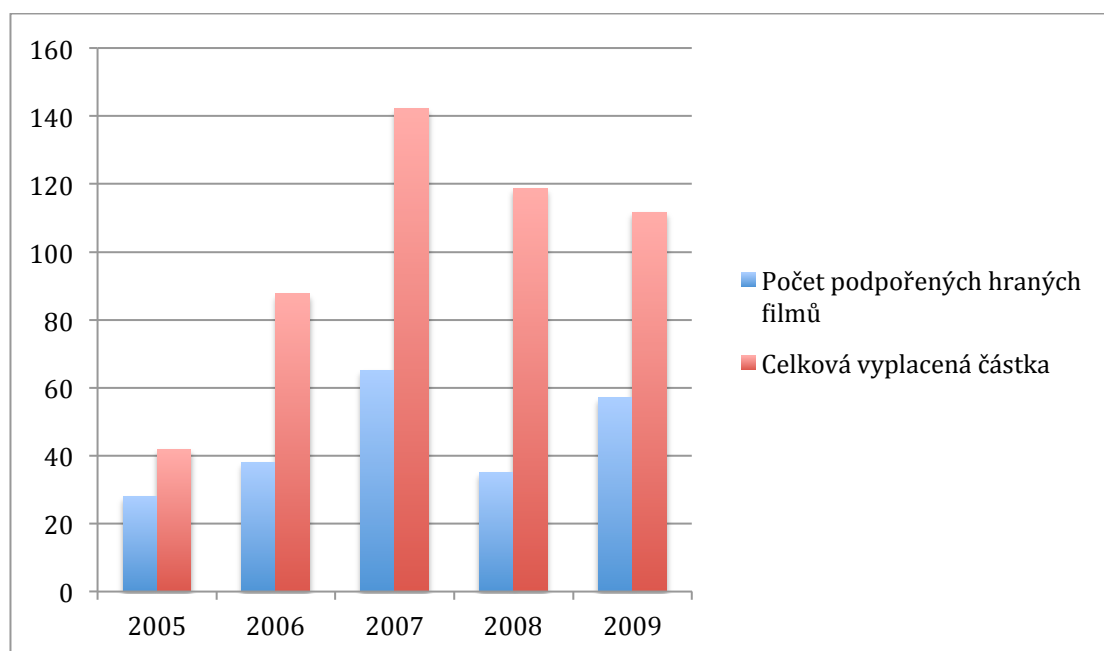
Graf č. 6 dokazuje, že český hraný film je velmi podstatnou součástí trhu. V tržbách za české filmy jsou v tomto grafu uvedeny všechny druhy filmů. Hraný film ale tvoří 95% všech českých filmů v první padesátce návštěvnosti dle tabulek UFD. Z **Grafu č. 6** lze obecně vyčíst, že filmy z první padesátky nejnavštěvovanějších se na celkových tržbách podílejí značnou měrou, ale zajímavé je právě postavení českého (převážně hraného) filmu, který ukusuje významnou část trhu.

Je nutné zdůraznit, že statistiky se dotýkají zejména celovečerního hraného filmu, krátké filmy tvoří marginální část a málokdy se dostanou do běžné distribuce. Průměrná délka podpořeného hraného filmu je 93 minut, zatímco například v případě animovaného filmu pouze 45 minut. Za sledované období podpořil Fond pouze 15 projektů kratších než 60 minut, oproti 153 projektům delším než 60 minut.⁴³

⁴² In: Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016, s. 23 - 26. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

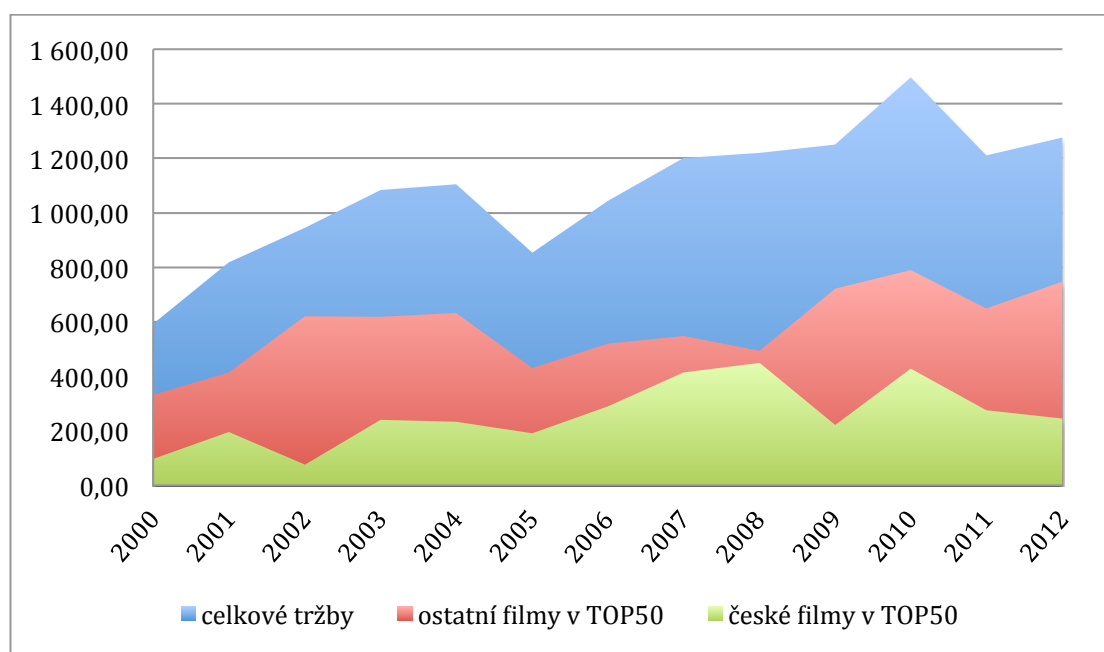
⁴³ Stopáž filmů je možné porovnávat jen u již vzniklých filmů. U nerealizovaných projektů nebo u projektů ve výrobě není tento údaj znám.

Graf 5: Srovnání počtu podpořených projektů a celkové výše udělené podpory (hraný film)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Graf 6: Srovnání tržeb českých filmů z TOP50 v českých kinech (v mil. Kč)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Z **Grafu č.6** je zřejmé, že nejvýdělečnější české filmy zaujímají téměř čtvrtinu domácího trhu (průměrně 23,14%). Mezi TOP50 tvoří české filmy průměrně 31,8%.

Z celkové částky, kterou Fond vydal na podporu filmovým projektům, tvoří částka na hraný film největší část. Průměrně se jedná o 72 %, v jednotlivých letech jsou pak čísla následující: v roce 2005 70 %, v roce 2006 87 %, 2007 74 %, 2008 72 % a v roce 2009 57 %. Ve sledovaných letech tedy došlo k poklesu podpory hraného filmu ve prospěch ostatních druhů filmu.

Fond ve sledovaných letech podpořil většinu filmů, které se následně dostaly do první padesátky nejnavštěvovanějších filmů. Většina podpory putuje na výrobu, výjimečně na distribuci. Fond vydal za sledované období celkem na distribuci hraných filmů 39,6 mil. Kč a na výrobu hraných filmů za stejné období 451,2 mil. Kč. Na tvorbu Fond vyplatil ještě méně 11 mil. Kč, nejméně pak vyplatil na propagaci 3,8 mil. Kč.⁴⁴

⁴⁴ Propagací se v tomto případě rozumí pouze podpora vyplacená na propagaci konkrétních filmů. Fond samozřejmě vyplácí na propagaci mnohem větší prostředky, pokud se do nich započítají i filmové přehlídky, festivaly a jiné.

Tabulka 16: Hrané filmy dle návštěvnosti v roce své premiéry

Rok premiéry	Film (režisér)	Tržby (v tis. Kč)	Návštěvnost (v tis.)	Pořadí mezi nejnavštěvovanějšími filmy v daném roce
2007	Vratné lahve (Jan Svěrák)	124 319,3	1 254,3	1
2010	Ženy v pokušení (Jiří Vejdělek)	123 812,5	1 232,3	2
2003	Pupendo (Jan Hřebejk)	86 604,4	958,3	1
2008	Bathory (Juraj Jakubisko)	86 752,3	911,9	1
2009	Líbáš jako bůh (Marie Poledňáková)	89 850,5	904,6	2
2011	Muži v naději (Jiří Vejdělek)	94 349,9	852,2	1
2007	Obsluhoval jsem anglického krále (Jiří Menzel)	81 269,3	849,1	2
2010	Kajínek (Petr Jákl ml.)	83 495,2	790,8	3
2006	Účastníci zájezdu (Jiří Vejdělek)	76 313,4	788,2	1
2006	Raftáci (Karel Janák)	66 381,2	692,5	2
2013	Babovřesky (Zdeněk Troška)	86 293,5	652,5	1
2006	Jak se krotí krokodýli (Marie Poledňáková)	50 032,8	608,9	4
2004	Horem Pádem (Jan Hřebejk)	55 311,9	555,9	5
2005	Román pro ženy (Filip Renč)	52 038,6	550,7	1
2011	Lidice (Petr Nikolaev)	49 581,2	511,1	4
2012	Líbáš jako ďábel (Marie Poledňáková)	54 612,5	501,2	4

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 17: Hrané filmy, které získaly nejvyšší podporu

film (režisér)	počet podpořenýc h projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)	rok uvedení
Lidice (Petr Nikolaev)	1	20000	2011
Obsluhoval jsem anglického krále (Jiří Menzel)	3	15000	2006
Protektor (Marek Najbrt)	4	14780	2009
Mamas&Papas (Alice Nellis)	1	12000	2010
Občanský průkaz (Ondřej Trojan)	1	12000	2010
7 dní hříchů (Jiří Chlumský)	1	11000	2012
O rodičích a dětech (Vladimír Michálek)	2	11000	2007
Bathory (Juraj Jakubisko)	3	10000	2008
Habermannův mlýn (Juraj Herz)	1	10000	2010
Kuky se vrací (Jan Svěrák)	1	10000	2010
Děti noci (Michaela Pavlátová)	2	9000	2008
Hlava-ruce-srdce (David Jařab)	2	9000	2010
Zemský ráj to napohled (Irena Pavlásková)	2	8750	2009
Modrý tygr (Petr Oukropec)	2	8250	2011
3 sezony v pekle (Tomáš Mašín)	2	8000	2008
Rodina je základ státu (Robert Sedláček)	1	8000	2011
Zoufalci (Jitka Rudolfová)	2	8000	2009
Plechovka (Zdeněk Tyc)	2	8000	nerealizováno
Lištičky (Mira Foranyová)	3	7750	2009
Normal (Julius Ševčík)	2	7500	2009

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 18: Režiséři, jejichž filmy získaly nejvyšší podporu (hraný film)

režisér	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)
Petr Nikolaev	5	21 530
Jan Hřebejk	8	21 500
Zdeněk Tyc	6	19 000
Alice Nellis	2	18 000
Marek Najbrt	5	16 980
Jiří Chlumský	2	16 900
Jan Svěrák	3	15 000
Jiří Menzel	3	15 000
Vladimír Michálek	3	13 500
Ondřej Trojan	1	12 000
Tomáš Vorel	4	12 000
Robert Sedláček	5	11 600
Juraj Herz	1	10 000
Juraj Jakubisko	3	10 000
Marie Poledňáková	4	10 000
Tomáš Krejčí	1	10 000

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 19: Producenti, kteří čerpali nejvyšší podporu (hraný film)

producent	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)
Negativ, s.r.o	23	69 480
Total HelpArt T.H.A., v. o. s.	10	40 500
Cineart TV Prague	13	36 665
MagicBox, a.s	3	25 000
Biograf Jan Svěrák, s.r.o	5	21 000
Endorfilm, s.r.o	6	19 800
Evolutionfilms, s.r.o	6	14 150
U.F.O Pictures, s.r.o	1	12 000
VorelFilm, s.r.o	5	12 000
Produkce Radim Procházka s.r.o	6	11 990

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

V **tabulce č. 18** jsou uvedeni všichni tvůrci, kteří na své projekty dosáhli celkem na podporu minimálně 10 milionů Kč. Není překvapivé, že i sebeobjektivnější systém vytváří určitou skupinu privilegovaných, prominentních režisérů, kteří dosahují na podporu opakovaně nebo dosahují na vyšší podporu než ostatní. Do této tabulky se dostali i Juraj Herz, Juraj Jakubisko a Jiří Menzel, zástupci generace tvůrců nové vlny 60. let. Podpora těmto tvůrcům je pochopitelná zejména proto, že už své kvality dokázali a vybudovali si své jméno jako značku, která láká diváky do kin. Na rozdíl od mladších tvůrců čerpala tato trojice podporu vždy pouze na jeden projekt: Juraj Herz na *Habermannův mlýn* (2010) (10 milionů vyplaceno v rámci jedné žádosti), Juraj Jakubisko na *Bathory* (2008) (celkem 10 milionů vyplaceno postupně v rámci tří žádostí) a Jiří Menzel na *Obsluhoval jsem anglického krále* (2007) (celkem 15 milionů vyplaceno postupně v rámci tří žádostí). Z toho vyplývá velká důvěra Rady Fondu v tyto tvůrce a jejich projekty. Dále se do tabulky dostalo šest režisérů jedné silné generace, která studovala na FAMU v rozmezí let 1982 - 1991. Z této generace vzešla velmi úspěšná tvůrčí dvojice Jan Hřebejk-Petr Jarchovský, Jan Svěrák, Ondřej Trojan, Tomáš Vorel, Jiří Chlumský a Vladimír Michálek. Tato skupina porevolučních filmařů dokázala do určité míry najít zlatou střední cestu mezi kvalitní kinematografií a populární kinematografií. Například filmy velmi plodného Jana Hřebejka pravidelně obsazují první místa v návštěvnosti, na kterých se střídají s filmy Jana Svěráka. Poněkud překvapivé je, že se do této tabulky nedostali také Bohdan Sláma a Petr Zelenka, kteří patří do stejné generace absolventů FAMU a jejichž filmy se také řadí mezi nejnavštěvovanější a nejocěňovanější. Asi nejkontroverznějším a zároveň nejmladším tvůrcem v tabulce je pak Tomáš Krejčí, který čerpal velký objem prostředků na film *Poslední děti Aporveru*. Tento film měl již několikrát odloženou premiéru. Vzhledem k velkému nárůstu výrobních nákladů a nesrovnalostem v dokumentaci nakonec Fond předal projekt *Poslední děti Aporveru* k prošetření Finančnímu úřadu a Policii ČR.⁴⁵ Projekt získal v mnou sledovaném období jen jednu podporu ve výši 10 mil. Kč. V případě této žádosti byla žadatelem ještě společnost Endorfilm s.r.o. Později byla ale veškerá producentská práva přenesena na společnost Runaway actors agency s.r.o, která se na svých webových stránkách prezentuje pouze jako herecká agentura. Nová producentská společnost čerpala na

⁴⁵ In: Státní Fond Kinematografie: *Tisková zpráva z 19. května 2014, Předání projektu Poslední z Aporveru k prošetření FÚ a Policií ČR*, 2014. Dostupný na WWW: <http://www.fondkinematografie.cz/aktuality/tz-posledni-z-aporver.html> [cit. 1. 8. 2015]

projekt *Poslední děti z Aporveru* v rámci programu PPF podporu téměř 38 mil. Kč. Tuto problematiku nelze bez ověřených interních informací blíže komentovat, zajímavé ale je, že režisér a spoluvlastník Runaway actors agency s.r.o Tomáš Krejčí na rozdíl od ostatních, dosáhl na poměrně vysokou podporu, aniž by měl za sebou nějaký výraznější a úspěšnější film. Vymyká se také tím, že nestudoval FAMU. V této tabulce nemá vystudovanou FAMU ještě Alice Nellis, která ji nedokončila, protože měla příliš práce se svými (úspěšnými) filmy a Juraj Herz, který místo Filmové režie studoval DAMU.

Z **tabulky č. 19** lze vyčíst nejúspěšnější žadatele. Společnost Negativ, s.r.o byla ve sledovaném období jednoznačně neúspěšnější počtem úspěšných žádostí i celkovou čerpanou částkou. Společnost Negativ, s.r.o za sledované období čerpala celkem podporu ve výši téměř 70 mil. Kč na filmy různých tvůrců. Celkem 11 kladně vyřízených žádostí čerpala na výrobu, 6 na distribuci, 5 na tvorbu a jednu na propagaci filmového díla. Společnost TotalHelpArt T.H.A., v. o. s. byla také velmi úspěšná v podávání žádostí. Celkem od Fondu za sledované období čerpala 40,5 mil Kč. Produkovala za přispění peněz z Fondu za sledované období filmy Jana Hřebejka, Zdeňka Tyce a Ondřeje Trojana, většinu peněz čerpala na výrobu. Třetí nejúspěšnější produkční společnost Cineart TV Prague produkovala v daném období z peněz od Fondu například film *Pusinky* (2007) Karin Babinské nebo film *Lištičky* (2009) Miry Fornay.

Tabulka 20: Podpořené hrané filmy

rok	celková výše podpory hraného filmu (v tis. Kč)	průměrná částka na projekt (v tis. Kč)	počet podpořených projektů	poměr k celkové vyplacené částce (v %)
2005	41 900	1 496,43	28	70
2006	87 620	2 305,79	38	87
2007	142 236	2 188,25	65	74
2008	118 774	3 393,54	35	72
2009	111 665	1 959,03	57	57

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

5.3 Animovaný film

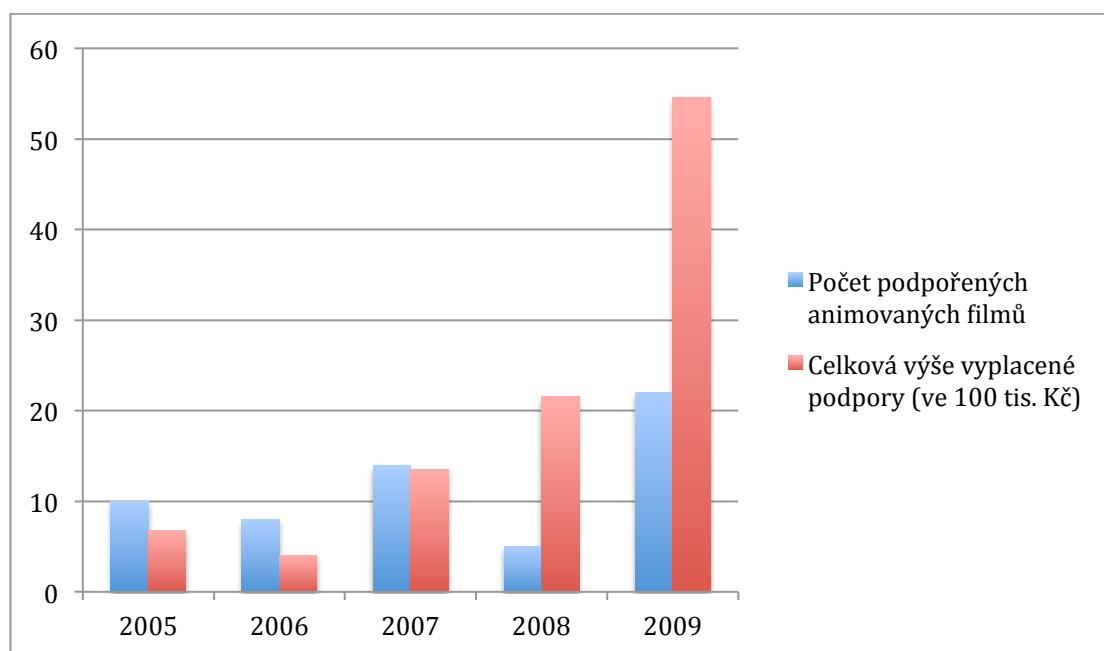
Animovaný film je z technického hlediska asi nejnáročnějším druhem filmu. Animace je většinou velmi zdlouhavý proces, který logicky stojí značné množství finančních

prostředků. Navíc animované filmy nepatří mezi komerčně úspěšné. Kategorie animovaného filmu je zároveň značně roztržštěná. Spadají do ní mnohé studentské filmy i filmy animované jen z části (dokumentární, hrané), spadá do ní jak animace klasická, tak animace loutková a počítačová. Filmy se také značně liší svou délkou od několika minut po dvouhodinové celovečerní projekty. Průměrná stopáž podpořených projektů je okolo 45 minut, ale za sledované období získalo podporu i 14 filmů (z celkových 61) s délkou do 10 minut. Vzhledem k náročnosti animace je také v této kategorii největší procento nedokončených projektů. Jedná se o nerealizované projekty, projekty ve výrobě a projekty ve vývoji, které třeba čekají na další finance. Takových projektů bylo ve sledovaných letech celkem 23 % (údaj z poloviny roku 2015).⁴⁶

Do první padesátky nejnavštěvovanějších filmů v českých kinech se za posledních 10 let dostalo 6 celovečerních animovaných filmů. Nejúspěšnější byla třídílná série *Fimfárum*. Tržby prvního dílu (2003) dosáhly 4,2 mil. Kč, druhého dílu (2006) dosáhly 5,6 mil. Kč a tržby třetího dílu s podtitulem *Do třetice všeho dobrého 3D* (2011) dosáhly 7,4 mil. Kč. Všechny tři díly filmu *Fimfárum* získaly podporu Fondu. Dalším úspěšnou sérií, která se prosadila v českých kinech je *Kozí příběh: Pověsti staré Prahy* (2008) a *Kozí příběh se sýrem* (2012). První díl dosáhl tržeb 25,2 mil. Kč, druhý díl utržil 13,4 mil. Kč. Posledním filmem, který se prosadil do první padesátky byl *Kuky se vrací* (2010), který utržil přes 30 mil. Kč. *Kuky se vrací* získal od Fondu 10 mil. Kč na výrobu.

⁴⁶ Pro srovnání: nedokončených projektů u dokumentu je 9,3%, v případě filmů pro děti a pohádek 7,6% a v případě studentských filmů také 7,6%.

Graf 7: Srovnání počtu podpořených projektů a celkové výše udělené podpory (animovaný film)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 21: Podpořené animované filmy

Rok	Celkem vyplaceno na animovaný film (v tis. Kč)	Průměrná částka na projekt (v tis. Kč)	Počet podpořených projektů	Poměr k celkové vyplacené částce (v %)
2005	6 800	680,00	10	11,4
2006	3 990	498,75	8	4
2007	13 463	961,64	14	7
2008	21 628	4 325,60	5	13,4
2009	54 595	2 481,60	22	28

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

V roce 2005 Fond udělil podporu 10 projektům. Na každý projekt šla průměrně částka o výši 680 tis. Kč. O rok později, tj. v roce 2006 se opět projevil propad stejně jako v ostatních kategoriích. Fond podpořil pouze 8 projektů, každý průměrně částkou 498,75 tis. Kč. V roce 2007 přišel očekávaný nárůst díky mimořádné dotaci. Fond podpořil 14 projektů, každý průměrně částkou 961,64 tis. Kč. V roce 2008 Fond podpořil pouze 5 projektů, o to velkorysejší mohla být podpora. Průměrně se jednalo o 4 325,6 tis. Kč na film. V roce 2009 došlo k prudkému nárůstu jak podpořených děl, tak vyplacené částky.

Fond podpořil celkem 22 projektů celkovou částkou 54 595 tis. Kč, tzn. průměrně 2 481,6 tis. Kč na projekt. Nejvyšší podporu 10 mil. Kč získal film s pracovním názvem *Poslední děti Aporveru* (viz kapitola Hraný film). Nejedná se o klasický animovaný film, ale o kombinaci živých herců a počítačové animace. Stejně vysokou podporu získal ještě loutkový film *Malá z rybárny* (2015) a film *Kuky se vrací* (2008).

Poměr podpor vyplacených na animovaný film k celkovému objemu vyplacených prostředků na podporu filmů byl v roce 2005 11,4 %, v roce 2006 pouze 4 %, v roce 2007 7 % v roce 2008 stoupl na 13 % a v roce 2009 stoupl až do výše 28 %. Strmý nárůst v posledním roce mohl být způsoben prostě tím, že se sešlo větší množství slibných a zajímavých projektů. Možné ale také je, že souvisí se změnou složení Rady Fondu, která se rozhodla podporu spravedlivěji diverzifikovat a odklonit se částečně od klasického hraného filmu. Nasvědčují tomu i čísla v kategorii hraný film, který v předchozích letech konstantně získával z celkové částky vyplacené na podporu přes 70 %, zatímco v roce 2009 dosáhl pouze na 57 %.

Ve sledovaných letech vyplatil Fond nejvíce prostředků na oblast výroby, celkem 93 841 tis. Kč. Na distribuci poskytl prostředky ve výši 4 485,5 tis. Kč a na tvorbu (scénář) poskytl 2 150 tis. Kč. Fond neposkytl žádné prostředky na propagaci v oblasti animovaného filmu.

Jak již bylo řečeno, v podpořených animovaných filmech jsou i snímky, které jsou animované jen částečně, nebo které lze zařadit do více kategorií. Z celkového počtu 59 podpořených projektů v oblasti animovaný film je 8 studentských, 5 hraných (tj. částečně animovaných, částečně hraných) a 2 dokumentární.

Tabulka 22: Animované filmy, které získaly nejvyšší podporu

film (režisér)	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)	rok uvedení
Malá z rybárny (Jan Balej)	2	10 200	2015
Kuky se vrací (Jan Svěrák)	1	10 000	2010
Poslední děti Aporveru (Tomáš	1	10 000	ve výrobě
Husiti (Pavel Koutský)	2	9 200	2013
Přežít svůj život (Jan Švankmajer)	1	8 000	2010
Čtyřlístek ve službách krále	1	7 000	2013
Lajka (Aurel Klimt)	2	6 600	ve výrobě
Podivný víkend (Václav	2	6 600	ve výrobě

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulku, která by uváděla režiséry, jejichž filmy získaly nejvíce prostředků z Fondu, jsem se rozhodla v případě animovaného filmu neuvádět. Shoduje se totiž téměř přesně s tabulkou projektů, které získaly největší podporu, ze stejného důvodu neuvádím ani tabulku nejúspěšnějších žadatelů (producentů). Výjimkou je Jan Balej, který získal ve sledovaných letech podporu šesti projektů. Vyčnívá tak nad ostatními tvůrci, kteří získali většinou podporu pro 1 - 2 projekty. Celkem třikrát získal podporu film *Jedné noci v jednom městě* (2007) (dvakrát byla účelová dotace poskytnuta na jednu z povídek *Větvíčka a ploutvička*, jednou byla poskytnuta podpora na distribuci pro celý film). Další projekt *Malá z rybárny* měl premiéru až v roce 2015, ve sledovaném období čerpal podporu ve výši 10 200 tis. Kč. Balej se také podílel na filmu *Fimfárum 2*. Filmy, které režíroval (nebo spolurežíroval) Jan Balej tak celkem čerpaly 16,9 mil. Kč což je vůbec nejvíc ze všech tvůrců, jejichž projekty jsou zařazeny v kategorii animovaného filmu. Jak již bylo zmíněno výše, počet nedokončených projektů je v animovaném filmu nejvyšší ze všech mnou zvolených kategorií. V tabulce animovaných filmů, které získaly nejvyšší podporu (**Tabulka č. 22**) je ovšem procento nedokončených projektů ještě vyšší. Film Tomáše Krejčího *Poslední děti Aporveru* není stále dokončen, stejně tak jako povídkový film *Podivný víkend* Václava Švankmajera nebo loutkový film *Lajka* Aurela Klimta. Naopak mezi dokončené projekty se řadí *Kuky se vrací* (2010) Jana Svěráka, *Čtyřlístek ve službách krále* (2013) Michala Žabky, *Přežít svůj život* (2010) Jana Švankmajera, historická komedie *Husiti* (2013) Pavla Koutského a *Malá z rybárny* (2015) Jana Baleje.

Filmy, které dostaly ve sledovaných letech nejvíce prostředků od Fondu jsou z 50 % nedokončené. Toto vysoké číslo si nevysvětlují ani neschopností producentů či nespolehlivostí tvůrců, ani neschopností Rady Fondu udělit prostředky na smysluplnější projekty, ale zejména tím, že celovečerní animovaný film vzniká velmi dlouho a je velmi drahý. Všechny filmy v této tabulce svou stopází, nebo plánovanou stopází v případě nedokončených projektů, odpovídají celovečerním filmům. Je tedy pravděpodobné, že číslo nedokončených projektů ještě v několika následujících letech klesne.

5.4 Dokumentární film

I přes to, že se dokumentárnímu filmu nedostává takové mediální a divácké pozornosti, jako filmu hranému, dokázal se po roce 1989 velmi úspěšně etablovat v rámci českých i zahraničních filmových kulturních i celospolečenských struktur. Již během normalizace (která z podstaty věci dokumentu příliš nepřála) se prosadily významné osobnosti silné generace 70. - 80. let jako Olga Sommerová, Helena Třeštíková nebo Pavel Koutecký. Výraznou roli hraje také návrat Karla Vachka a jeho vliv na dorůstající generaci dokumentaristů na FAMU. Na rozdíl od hraného filmu dokázal dokument výrazněji využít nových možností podpory z evropských finančních zdrojů nebo nových technologií pro propagaci a šíření. Nezisková organizace Institut dokumentárního filmu provozuje internetové stránky www.dokweb.net, které přináší komplexní přehled a souhrn o českém i světovém dokumentu. Stránky poskytují informace relevantní jak pro běžné uživatele, tak pro odbornou veřejnost. Vedle webu IDF fungují ještě obsáhlé stránky DocAlliance, které jako jedny z prvních v českém prostředí začaly poskytovat rozsáhlé množství filmového materiálu ke zhlédnutí za úplatek. Podobně obsáhlá platforma pro hraný film se zatím plně neetablovala.⁴⁷ Nelze vynechat ani Mezinárodní festival dokumentárního filmu v Jihlavě, který se rok od roku těší stoupající návštěvnosti. Dokumentům by do budoucna mohl také pomoci přechod kin na digitální projekci, která umožňuje levnější distribuci. K tomuto tématu se vrátím níže.

⁴⁷ Na poli klasického hraného filmu existuje větší množství online půjčoven. V posledním desetiletí jich mnoho zaniklo, ne všechny poskytují dostatečný výběr titulů. Mezi nejúspěšnější patří například voyo.cz patřící tv Nova nebo web sledujufilmy.cz, který dnes nabízí přes 9000 titulů včetně seriálů. Web docalliance je ale v provozu mnohem delší dobu.

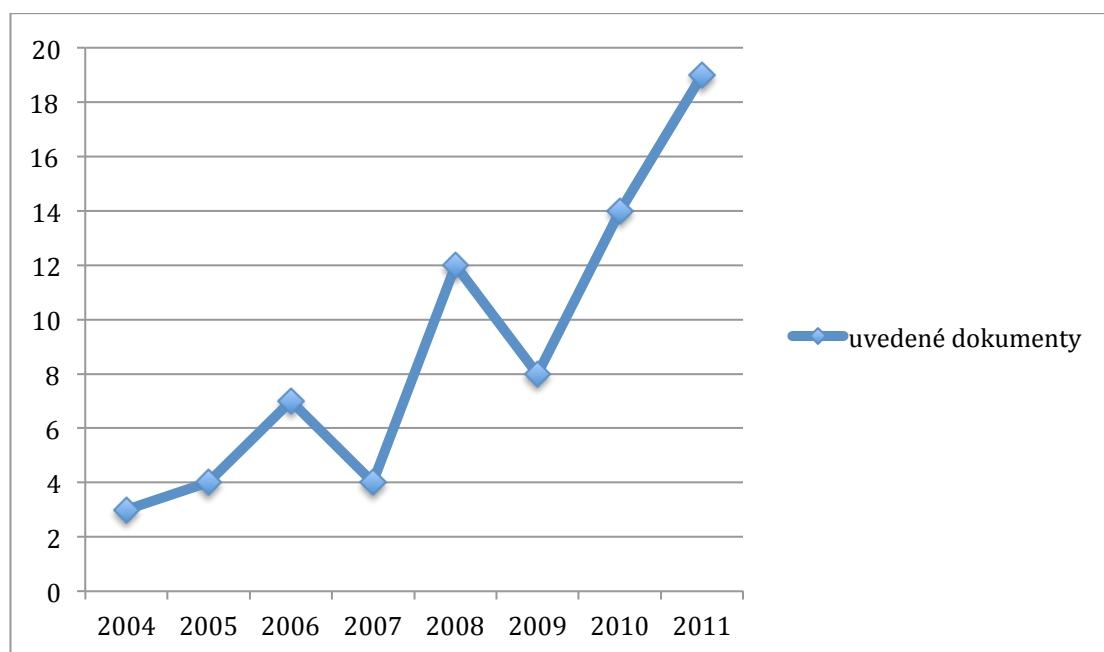
Ve sledovaných letech se ale českému dokumentu v klasické kinodistribuci příliš dobře nevedlo. Hlavním hendikepem je (teoretická) komerční nezajímavost, překážkou může být také často délka nedosahující klasické celovečerní stopáže. Za posledních 10 let (2002 - 2012) se v první padesátce nejnavštěvovanějších filmů v českých kinech umístily jen dva české dokumenty. V roce 2008 *Občan Havel* (Pavel Koutecký, Miroslav Janek), který navštívilo 159,4 tis. diváků a jeho tržby dosáhly 14,4 mil. Kč. V roce 2010 to pak byl dokument *Katka* Heleny Třeštíkové, který navštívilo 117,6 tis. diváků a jeho tržby dosáhly 7 mil. Kč.

Z **Grafu č. 8** je patrné, že počet dokumentů uvedených do kin, rok od roku stoupá. Tento trend si vysvětlují zejména dvěma hlavními důvody. Od roku 2009 začala konečně systematictější digitalizace kin. Digitalizace sice přinesla problémy kinům, která musela shánět nemalé prostředky na nákup zařízení a renovaci prostor, ale pro distributory i filmaře znamenala zlevnění a zjednodušení uvádění filmů nejen v kinech ale i jiných prostorách.⁴⁸ Již výše jsem mluvila o tom, že nástup multikin vedl některá malá kina k profilaci jakožto alternativy ke komerčním kinům. Jejich dramaturgie se orientovala na méně známé filmy a na filmy pro náročnější publikum. Digitalizace jim v tomto ohledu přinesla možnost mnohem větší variability programu. Dokument patří spíše k okrajovějším žánrům, digitalizace jeho distribuci určitě velmi pomohla. Druhým důvodem, proč tolik stoupl počet uvedených dokumentů v předchozích letech může být, že se ho Rada Fondu rozhodla více podporovat. Je to zřejmé ze srovnání dvou následujících grafů, kdy graf počtu uvedených dokumentů velmi věrohodně, byť s ročním zpožděním, kopíruje graf počtu podpořených dokumentů (předpokládáme, že rok je období nutné pro výrobu filmu). Nesrovnáváme konkrétní počty, podpořených projektů je samozřejmě vždy více (některé se dokončí po delší době, jiné se nedokončí),

⁴⁸ Na základě dokumentu digitalizace kin v ČR, který je jednou z příloh koncepce byl zpracován hrubý plán podpory digitalizace menších kin, která si nemohou investici do digitalizace dovolit. Fond byl v tomto případě ustanoven jako instituce přerozdělovající prostředky v rámci svého programu *technický rozvoj a modernizace české kinematografie*. Například v roce 2009 poskytl fond na podporu digitalizace téměř 43 mil. Kč. Podpořil celkem 37 projektů, tedy na jeden projekt šlo průměrně 1,16 mil. Kč. Digitalizace probíhala ve dvou formách - větší kina investovala do plnohodnotné digitalizace, tzv. 4k, kde se náklady mohly pohybovat mezi 2 až 4 mil. Kč a pro menší vesnická kina byla určena tzv. Malá digitalizace, kde náklady činily zhruba 350 tis. Kč. V případě malé digitalizace byl systém upraven pro promítání z Blu ray nosičů v hd rozlišení. Více k tématu viz. *Digitalizace kin v ČR, Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku*. [Příloha 4.6 Koncepce české kinematografie]. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/statni-fondy/statni-fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/digitalizace-kin-45372/> [cit. 29.7.2014]

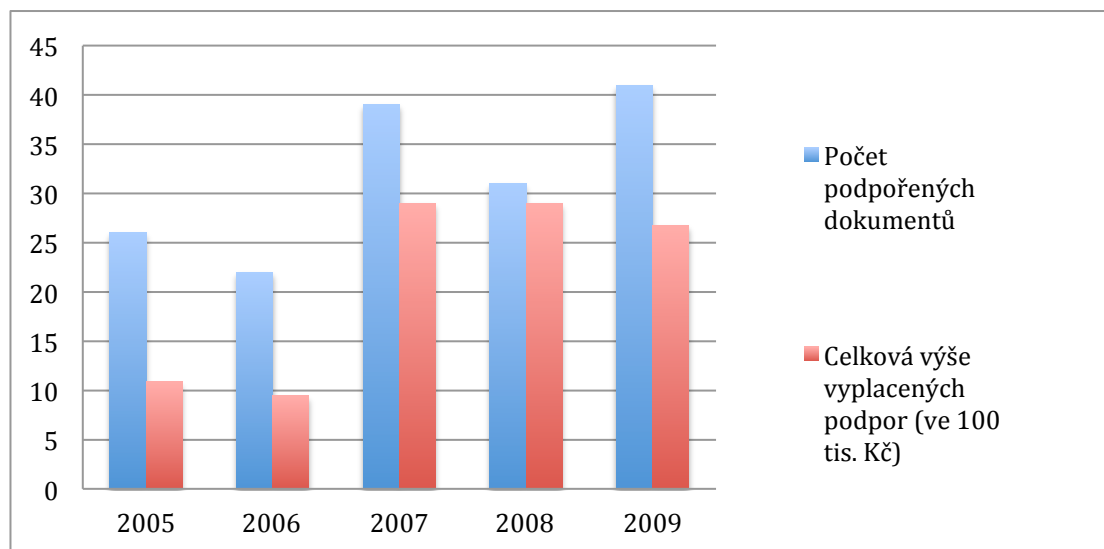
ale sledujeme obecný trend. V roce 2006 klesla podpora dokumentů oproti roku 2005. A v roce 2007 se vyrobilo méně dokumentů než v roce 2006. Naopak v roce 2007 podpora dokumentů prudce stoupla. V následujícím roce prudce stoupl počet uvedených dokumentů. Rozhodnutí rady, která od roku 2009 působila v novém složení, podporovat okrajovější projekty na úkor mainstreamových hraných filmů je zřejmé i z předchozích kapitol. Toto její rozhodnutí může být postaveno s ohledem právě na digitalizaci, která umožňuje snazší uvádění filmů do kin.

Graf 8: Počet uvedených dokumentů v jednotlivých letech

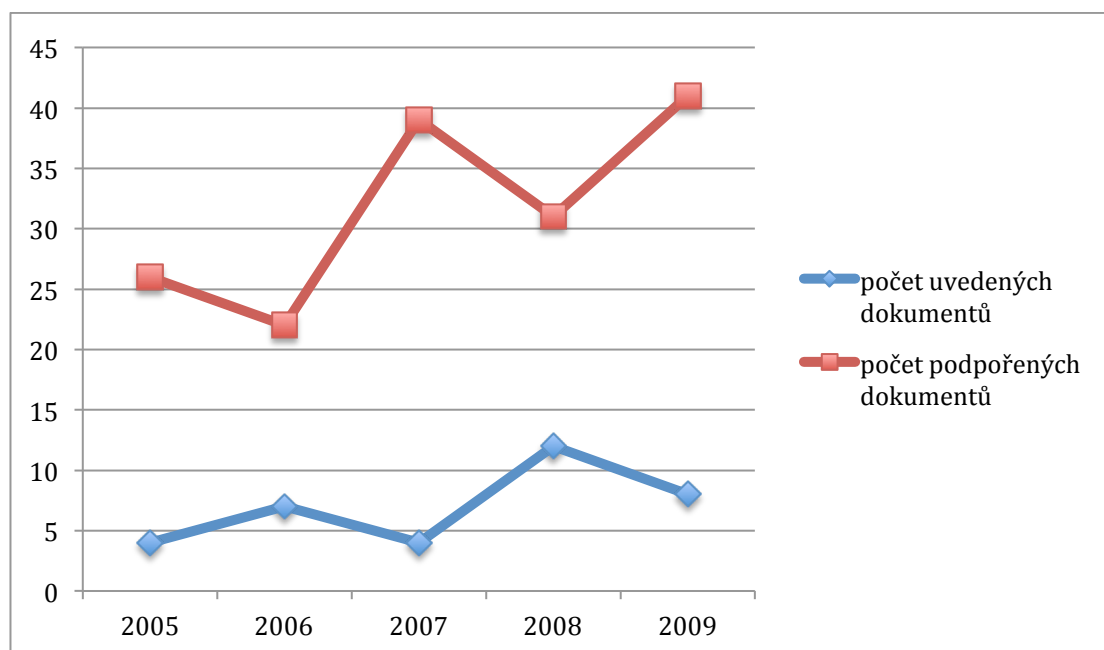
Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Graf 9: Srovnání počtu podpořených projektů a celkové výše udělené podpory (dokumentární film)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Graf 10: Srovnání počtu podpořených a uvedených dokumentů

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 23: Dokumentární filmy, které získaly nejvyšší podporu

film (režisér)	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)	rok uvedení
Anglická rapsodie (Matěj Mináč)	2	6 000	2010
Dobře placená procházka (Miloš Forman, Petr Forman)	2	4 900	2009
Zlatá šedesátá (Martin Šulík)	1	3 500	2009
Zapomenuté transporty (Lukáš Příbyl)	2	3 100	2009
Helga L-520 (Miloš Zvěřina)	1	2 300	2011
Anarchismus pro začátečníky (Filip Remunda)	1	2 000	nerealizováno
Dcery 50. let (skupina režisérů)	1	2 000	2010
Čas vyrovnání		2 000	nerealizováno

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Ve srovnání s filmem pro děti a se studentskými filmy vydává Fond na podporu dokumentu 10x více prostředků. Překvapivě se mezi podpořenými dokumenty najde jen málo krátkometrážních. Průměrná délka podpořeného projektu mezi lety 2005 - 2009 byla 75 minut. Průměrná stopáž se výrazně nemění ani v jednotlivých letech, nesouvisí tedy nijak s výší poskytnutých prostředků. V průběhu let ale narůstá podpora seriálům (tj. několikačlenným dokumentům). V roce 2005 byl podpořen pouze jeden, v roce 2006 žádný, v roce 2007 a 2008 byly podpořeny vždy tři projekty a v roce 2009 již 5 projektů. Většina několikačlenných dokumentů vznikla s podporou České televize. Tato čísla ovšem nelze objektivně hodnotit bez znalosti všech žádostí o podporu v daném roce. Lze předpokládat, že pokud mezi žádostmi bylo více seriálů, také jich úměrně tomu více podporu získalo.

Jak již bylo řečeno, nejnavštěvovanější dokumenty *Občan Havel* a *Katka* vznikly v letech 2007 a 2009. *Katka* získala podporu 400 tis. Kč na distribuci⁴⁹, *Občan Havel* získal dvě dotace na výrobu v průběhu let 2002 a 2003 v celkové výši 2,25 mil. Kč.

⁴⁹ Fond má online dostupné statistiky pouze do roku 2002. Je tedy možné že dokument Heleny Třeštíkové čerpal od Fondu i peníze na výrobu v dřívějších letech.

Stejně jako u studentských filmů a filmů pro děti i v tomto případě platí, že průměrná částka na jeden projekt byla nejvyšší v roce 2008. Jednalo se o 936,5 tis. Kč. Nejnižší průměrnou částku vydal na podporách Fond opět v roce 2006. Jednalo se o 430 tis. Kč.

Z tabulky režisérů, jejichž film získal největší podporu (**Tabulka č. 26**) lze vyčíst, že nejvyšší počet podpořených projektů a nejvyšší vynaložené částky jdou režisérům etablovaných jmen. Miloš Forman spolu s Petrem Formanem zaštitili svým jménem záznam divadelní inscenace *Dobře placená procházka* (2009) (Nejedná se tedy o dokument v pravém slova smyslu, ale byl do této kategorie zařazen, protože je jí nejbližší). Helena Třeštíková čerpala podporu na filmy *Katka* (2009), *Manželské etudy po 20 letech* (2005), *René* (2008), *Marcela* (2006) a film *Soukromý vesmír* (2011). Matěj Mináč čerpal podporu na koprodukční snímek s Velkou Británií *Anglická rapsodie* (2010) o zachráněných dětech Nicolase Wintona. Martin Šulík čerpal podporu na sérii televizních dokumentů s názvem *Zlatá šedesátá* (2009), který mapoval nejvýraznější tvůrce československé nové vlny. V tabulce není uvedena celá řada tvůrců, kteří čerpali podporu těsně pod 2 mil. Kč. Mezi ně patří například Filip Remunda, Jaroslav Kratochvíl nebo Jana Počtová.

Dle očekávání bylo nejvíce prostředků ve sledovaných letech vyplaceno na výrobu dokumentárních filmů. Ovšem na rozdíl od hraného filmu tvořila v případě dokumentů celková částka vyplacená na výrobu pouze 80 % všech podpor (84 179 tis. Kč). Další nezanedbatelná část 18,65 % (19 621 tis. Kč) šla na distribuci. To, že se Fond snaží podporovat distribuci dokumentu svědčí o jeho citlivém postavení v české kinodistribuci. Zároveň je zjevné, že ani tato podpora se na úspěšnosti dokumentů v českých kinech nijak výrazně neprojevuje. Na podporu propagace dokumentu dal Fond ve sledovaných letech 650 tis. Kč a na tvorbu (scénář) přispěl celkovou částkou 755 tis. Kč.

Část filmů započítaná jako dokument spadá do více sledovaných kategorií najednou. Ze 159 podpořených dokumentů v letech 2005 - 2009 jsou 2 animované, 1 hraný, 8 studentských a 3 záznamy divadelní inscenace.

Tabulka 24: Podpořené dokumentární filmy

Rok	Celkem vyplaceno na dokumenty (v tis. Kč)	Průměrná částka na projekt (v tis. Kč)	Počet projektů	Poměr k celkové vyplacené částce (v %)
2005	10 870	418	26	18,22
2006	9 460	430	22	9,4
2007	29 010	743,8	39	15,16
2008	29 030	936,5	31	17,6
2009	26 770	652,9	41	13,76

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 25: Dokumentární filmy, které získaly nejvyšší podporu

film (režisér)	počet podpor	celková výše podpory (v tis. Kč)	rok uvedení do kin
Anglická rapsodie (Matěj Mináč)	2	6 000	2010
Dobře placená procházka (Miloš Forman, Petr Forman)	2	4 900	2009
Zlatá šedesátá (Martin Šulík)	1	3 500	2009
Zapomenuté transporty (Lukáš Příbyl)	2	3 100	2009
Helga L-520 (Miloš Zvěřina)	1	2 300	2011
Anarchismus pro začátečníky (Filip Remunda)	1	2 000	nerealizováno
Dcery 50. let (skupina režisérů)	1	2 000	2010
Čas vyrovnání	1	2 000	nerealizováno

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 26: Režiséři, jejichž filmy získaly nejvyšší podporu (dokumentární film)

režisér	počet podpořených projektů	celková částka (v tis. Kč)
Helena Třeštíková	8	6 550
Matěj Mináč	2	6 000
Miloš Forman, Petr	2	4 900
Martin Šulík	1	3 500
Lukáš Přibyl	2	3 100
Marin Ryšavý	6	2 750
Pavel Štingl	7	2 730
Martin Mareček	3	2 500
Ivan Vojnár	4	2 200
Libuše Rudinská	3	2 100

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 27: Producenti, kteří čerpali nejvyšší podporu (dokumentární film)

producent	počet podpořených projektů	celková částka (v tis. Kč)
Negativ, s.r.o	15	10 050
Hypermarket film, s.r.o	4	6 400
W.I.P., s.r.o	2	6 000
Endorfilm s.r.o	6	5 400
Spinel Prague production s.r.o	3	5 300
První veřejnoprávní, s.r.o	2	4 500
K2, s.r.o	8	3 150
Total HelpArt T.H.A., v. o. s.	2	3 100
Produkce Radim Procházka, s.r.o	7	2 930
Film a sociologie s.r.o	3	2 850

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

I u dokumentárního filmu se na základě **Tabulky č. 26** dá mluvit o skupině prominentních režisérů jako v případě filmu hraného. Na prvním místě je nestorka českého dokumentu Helena Třeštíková, jejíž filmy slaví úspěchy na filmových přehlídkách v ČR i v zahraničí (např. dokument *René* (2008) vyhrál prestižní festival v

Lipsku) a její jméno už funguje jako značka, která láká diváky do kin. Dokument *Katka* (2009) se umístil v návštěvnosti za rok 2010 na 24. místě, když ho vidělo přes 117 tisíc diváků, což je na dokumentární film obdivuhodné číslo (viz výše). Miloš Forman s Petrem Formanem propůjčili své jméno záznamu divadelní inscenace *Dobře placená procházka* (2009) v Národním divadle. I přes to, že se jedná o mnohem méně technicky náročné dílo, než tvorba vlastního dokumentu, získal tento projekt poměrně značné finanční prostředky. Je zde tedy opět jasně vidět, že jména Miloš a Petr Forman jsou velmi dobře zavedena, stejně tak, jako inscenace *Dobře placená procházka*, která byla původně uvedena v roce 1965 legendárním divadlem Semafor.

Počtem podpořených projektů vyniká Helena Třeštíková spolu s Pavlem Štinglem a Martinem Ryšavým. Všichni tři byli během sledovaného období velmi plodní a natočili každý 5 filmů. Všichni tři se umístili v tabulce nejpodporovanějších režisérů, ale filmy ani jednoho z nich se neobjevují v tabulce filmů, které čerpaly největší podporu. Do **Tabulky č. 25** jsem vybrala všechny projekty, které získaly celkem na podpoře více než 2 mil. Kč. Helena Třeštíková sice na své filmy čerpala celkem nejvíce prostředků, ale bylo to proto, že byla výjimečně plodná, ne proto, že by Fond přiznával zásadně vyšší podporu na její projekty. Jinak se od sebe **Tabulky č. 25 a 26** zásadně neliší. *Zlatá šedesátá* (2009) Martina Šulíka i *Zapomenuté transporty* (2007, 2008, 2010) Lukáše Přibyla jsou cykly několika televizních dokumentů, takže je vyšší podpora na místě. *Anarchismus pro začátečníky* byl sice již dokončen, ale z důvodu dramatických událostí v životě postav z filmu se Filip Remunda rozhodl k natáčení vrátit a film přepracovat. Dle jeho slov by měl být film uveden v roce 2015.⁵⁰

Z **tabulky č. 27** lze vysledovat nejúspěšnější žadatele o podporu v rámci sledovaných let. Stejně jako v případě hraného filmu se na prvním místě umístila společnost Negativ, s.r.o. Ve sledovaném období za přispění peněz z Fondu produkovala například 4 filmy Heleny Třeštíkové (*Marcela* (2006), *Katka* (2009), *René* (2008), *Manželské etudy po dvaceti letech* (2005)) nebo filmy Lindy Jablonské (*Kupředu levá, kupředu pravá* (2006) a *Vítejte v KLDŘ!* (2008)). V případě 9 žádostí čerpala společnost Negativ s.r.o peníze na distribuci, pouze v 5 případech na výrobu a v 1 případě na propagaci.

⁵⁰ Emailová korespondence Terezy Dočkalové s Filipem Remundou vedená dne 30. listopadu 2013

Ve srovnání s tabulkou animovaných filmů jsou dokumenty poměrně "ukázněné" co se dokončených projektů týče. Důvodem zřejmě bude, že natočit dokumentární film trvá kratší dobu a je většinou výrazně levnější, než natočit stejně dlouhý film animovaný.

5.5 Studentský film

Studentské filmy stojí stranou ostatních kategorií z několika důvodů. Většina takovýchto projektů se (kromě specializovaných festivalů) nemá šanci dostat do běžné distribuce. Jedná se o projekty nekomerčního charakteru, které jen výjimečně dosahují délky celovečerního filmu. Proto tato kategorie stojí stranou zájmu Fondu, který na ni v porovnání s ostatními dává nejmenší finanční prostředky.

Studentský film v rámci této práce je definován skrze postavu režiséra. Studentský film natočil režisér ještě při studiu. Producentem, tedy žadatelem o finanční podporu byla v mnoha případech přímo škola, kde dotyčný režisér studoval. Filmový debut, tedy první film vzniklý po dostudování školy již není řazen mezi studentské filmy, ale do jiné příslušné kategorie.

Po obdržení první mimořádné dotace v roce 2007 vyhlásil Fond další speciální uzávěrky s konkrétním tematickým zaměřením. Mimo jiné se Fond rozhodl podpořit absolventské filmy studentů filmových škol.

V roce 2005 Fond podpořil 5 studentských filmů, o rok později pouze 2. Po obdržení první mimořádné dotace v roce 2007 vyhlásil Fond speciální uzávěrky s konkrétním tematickým zaměřením. Mimo jiné se Fond rozhodl podpořit absolventské filmy studentů filmových škol.

V roce 2007 počet podpořených studentských filmů stoupl na 9. I přes to, že tato uzávěrka byla vypsána právě z důvodu, že Fond disponoval více finančními prostředky, na jednotlivé studentské filmy Fond poskytl jen velmi malou podporu. Průměrně se jednalo o 154 tis. Kč na jeden projekt. Celkem Fond v roce 2007 poskytl na studentský film 1,4 mil. Kč. Pro srovnání, v předchozím roce dosáhla celková vynaložená částka pouze 450 tis. Kč (tj. průměrně 225 tis. na projekt) a v roce 2005 byla celková částka 720 tis. Kč (tj. průměrně 144 tis. Kč na projekt).

V následujících letech Fond neschválil podporu tak vysokému počtu projektů jako v roce 2007, zato velkoryse navýšil částky, jakými jednotlivé filmy podpořil. V roce 2008 podpořil 4 projekty, průměrná poskytnutá částka na jeden projekt byla 858 tis. Kč, celkem se jednalo o 3,4 mil. Kč. V roce 2009 podpořil 6 projektů a průměrná poskytnutá částka byla 409 tis. Kč, celková částka dosáhla téměř 2,5 mil. Kč (viz. **Tabulka č. 28**)

Jak již bylo řečeno, podpora studentských filmů ve všech sledovaných letech zůstává na okraji. Z celkových vynaložených nákladů na podporu filmových projektů jde průměrně jen 1,16 % na studentské filmy. Paradoxně právě v roce 2007, kdy se Fond cíleně rozhodl podpořit více studentských filmů, na ně vynaložil nejmenší procento z vyplacených podpor určených na filmové projekty. V roce 2006 a 2007 vynaložil jen 0,7 % z celkové částky, v letech 2005 1,2 %, 2008 2 % a 2009 1,3 %. Ve srovnání s ostatními podpořenými filmy však studentské filmy vynikají v jedné zásadní věci: Fond se právě v jejich případě nebojí podporovat i odvážnější formy a žánry, než je klasický hraný film. Ze srovnání vyplývá, že Fond podpořil za zkoumané období 2005 - 2009 8 hraných filmů a 18 filmů jiného druhu (dokument, animovaný, experimentální). Celkově (tedy nejen studentských) podpořil Fond 195 hraných filmů a 221 filmů jiných druhů. Poměr v případě studentských filmů je 1:2,25, zatímco v případě všech filmů jen 1:1,13. Je ale nutné si uvědomit, že portfolio podpořených filmů (tedy i žánry) do značné míry ovlivňují došlé žádosti o podporu. Do zamítnutých žádostí o podporu jsem bohužel neměla příležitost nahlédnout, dá se ale předpokládat, že se studenti obecně častěji pouští do technicky i umělecky náročnějších (i když kratších) projektů typu animovaného filmu. Nemají na zřeteli komerční stránku filmu. Experimentálnější formě také zpravidla odpovídá kratší stopáž.

Průměrná stopáž podpořených realizovaných studentských filmů se pohybuje kolem 25 min, zatímco průměrná délka všech druhů podpořených projektů je 75 minut.⁵¹

Celkem za sledované roky 2005 - 2009 vyplatil Fond 135 tis. Kč na tvorbu (scénář), 200 tis. Kč na propagaci, 456 tis. Kč na distribuci a 7,9 mil. Kč na výrobu. Podpora výroby tedy tvoří více než 90 %.

Tabulka 28: Podpořené studentské filmy

rok	celková výše podpory studentského filmu (v tis. Kč)	průměrná částka na projekt (v tis. Kč)	počet podpořených projektů	poměr k celkové vyplacené částce (v %)
2005	720,00	144	5	1,2
2006	450,00	225	2	0,7
2007	1391,00	154	9	0,7

⁵¹ V případě jedné přiznané podpory několikanásobnému seriálu se počítá stopáž všech dílů dělená počtem dílů.

2008	3432,15	858	4	2
2009	2455,50	409	6	1,3

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 29: Studentské filmy, které získaly nejvyšší podporu

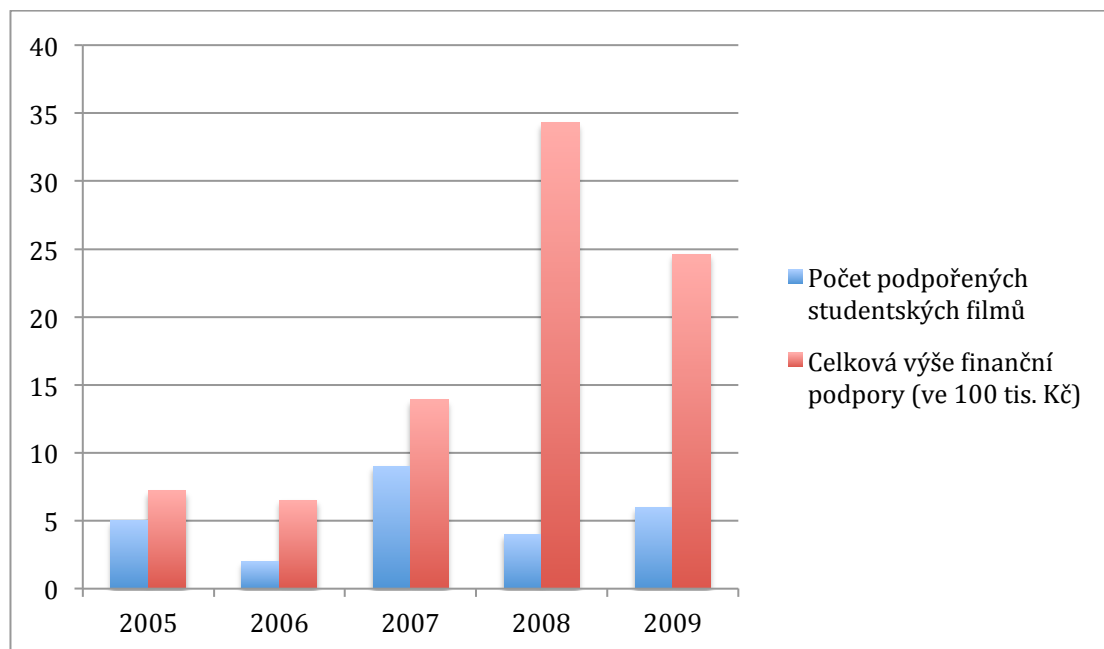
film (režisér)	počet podpořených projektů	celková výše podpory	rok uvedení
Dcery 50. let (více autorů)	1	2 000 000	2010
CERN: Továrna na absolutno (Jan V. Sacher)	1	1 000 000	2010
Turistou ve vlastním domě (Jaroslava Bagdasarová)	1	690 000	2009
Nadohled (Andrea Slováková)	2	635 000	2011
Jsem větší a lepší (Martin Duda)	1	450 000	2007
Radio Keberle (Zdeněk Durdil)	1	450 000	2006
Magorova mystická růže (Radek Tůma)	1	400 000	nerealizováno
Ovoce samo padající (Petr Záruba)	1	400 000	2007

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Nejvyšší podporu mezi studentskými filmy dostal cyklus sedmi dokumentů *Dcery 50. let* (2008). Jediný film, který byl podpořen dvakrát, byl film Andrey Slovákové *Nadohled* (2011). Dostal podporu i na tvorbu, i na výrobu. V tabulce filmů, které získaly největší podporu, by měli také figurovat nejnadanější filmoví studenti. Je předčasné hodnotit jejich profesionální působení, avšak lze alespoň zmínit některé z jejich projektů. Jan V. Sacher, Jaroslava Bagdasarová ani Martin Duda natočili jen několik studentských filmů. Andrea Slováková se po dokončení studia na FAMU začala věnovat hlavně publikační a pedagogické činnosti, působila také ve vedení Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě. Zdeněk Durdil po absolventském animovaném filmu *Radio Keberle* (2006) spolupracoval na seriálu ČT *Čapkovy kapsy* (2011) a připravuje vlastní celovečerní film s pracovním názvem *Binderiana*, který obdržel dotaci od Fondu ve výši 80 tis. Kč na tvorbu. Radek Tůma po dokončení studia natočil autorsky pojatý kvazidokumentární záznam opery *Planidi giardini ideali* (2009). Pod režijním vedením Petra Záruby vznikl televizní dokument *Zvláštní akce studenti* o pamětnících událostí 17. listopadu 1939.

Málokterý filmař se dokáže prosadit hned po dokončení školy. Tento výčet je tedy jen takovým náčrtem, jakými možnými směry se studenti FAMU ubírají. Rozhodně z tohoto pohledu nelze cokoli hodnotit.

Graf 11: Srovnání počtu podpořených projektů a celkové výše udělené podpory (studentský film)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

V kategorii studentských filmů není zařazena Tabulka tvůrců, kteří na své projekty dostali nejvíce peněz, a to z následujícího důvodu: Kategorii studentského filmu dříve či později každý tvůrce opustí. Nelze tedy očekávat, že by zde figurovalo několik jmen, která patří opakovaně k úspěšným žadatelům o podporu. Výjimkou je Andrea Slováková, jejíž projekty žádaly úspěšně o podporu celkem třikrát. Stejně tak v kapitole studentských filmů nefiguruje Tabulka producentů, kteří získali nejvyšší podporu. Většina producentů totiž žádala o podporu pouze jednou na 1 projekt. Výjimkou byla Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, která ve sledovaném období získala podporu na 6 projektů v celkové výši přes 1 mil. Kč.

5.6 Film pro děti

Tvorba pro děti je poměrně komplikovaně vymezitelné téma. Jedním z nejúspěšnějších českých žánrů jsou rodinné komedie, které lze svým způsobem považovat za filmy pro

děti.⁵² Tvůrci se logicky snaží zaujmout co největší publikum. I mnohé animované filmy mají dvě roviny. Jednu vhodnou pro děti a druhou pro dospělé. Pro potřeby této práce bylo nutné filmy nějak striktně kategorizovat. Proto jsem se rozhodla, že pokud je film animovaný a k tomu je určen pro celou rodinu (tedy i pro děti), budu ho řadit jako film pro děti (v tabulce označen jako animovaný nebo pohádka). Pokud je film hraný a je rodinný, tj. je sice i pro děti, ale ne výhradně, řadím ho mezi standartní hrané filmy pro dospělé. Dále do kategorie filmů pro děti spadají klasické hrané pohádky a animované dětské filmy. Rozdělení nikdy nebude přesné, protože bych musela i přesně rozdělit, zda za dětského diváka považovat jen dítě do 10 let, anebo zda jsou pro děti určené všechny filmy, které jsou přístupné i divákům mladším například patnácti let. Navíc po roce 2004, kdy měl premiéru film *Snowboard'áci*, vzniklo několik filmů určených výhradně teenagerům (*Raftáci* (2006), *Panic je nanic* (2005), *Rock podvratáků* (2006)). Toto jsou filmy pro děti zcela nevhodné, avšak přesto určené pro konkrétní (tj. mladší) věkovou skupinu.

Podpořené projekty jsou v drtivé většině případů celovečerní filmy a tomu také odpovídá mnohem vyšší finanční podpora, než je tomu u studentských filmů (viz předchozí kapitola). Průměrná stopáž filmu pro děti za sledované období je téměř 73 minut. V průběhu sledovaných let přispíval Fond na filmy pro děti čím dál vyšší částkou i čím dál vyšším procentem z celkových vynaložených podpor na filmy. V roce 2005 Fond podpořil 3 projekty celkovou částkou 4,5 mil. Kč (tj. 7,5 % z celkových vynaložených prostředků na podporu). V následujícím roce 2006 došlo k prudkému poklesu. Fond podpořil pouze jeden projekt částkou 400 tis. Kč (tj. 0,3 % z celkových vynaložených prostředků na podporu kinematografických děl). Pokles jak v oblasti dětského, tak studentského filmu mohl být způsoben novým složením Rady. V roce 2007 došlo k nárůstu pravděpodobně hlavně díky vyšším příjmům Fondu. Fond udělil podporu 8 filmům v celkové výši 9,8 mil. Kč (tj. 5,1 % z celkových vynaložených prostředků na podporu kinematografických děl). V roce 2008 došlo, podobně jako v případě studentského filmu ke snížení počtu podpořených projektů a ke zvýšení vyplacených částek. Celkem byly podpořeny 3 filmy pro děti celkovou částkou 16 800 tis. Kč (tj.

⁵² Za posledních 10 let (2002 - 2012) se v TOP 50 nejnavštěvovanějších filmů umístilo celkem 41 filmů rodinných, pro děti nebo mládež.

10,2% z celkových vynaložených prostředků na podporu kinematografických děl). V roce 2009 se počet podpořených projektů navýšil a s ním i vyplacená výše podpor. Podpořeno bylo 9 filmů celkem za 31 240 tis. Kč (tj. 16 % z celkových vynaložených prostředků na podporu kinematografických děl). V letech 2007, 2008 a 2009 lze vysledovat stejný trend jako u ostatních kategorií filmů. V roce 2008 bylo sice vyplaceno více peněz, ale na výrazně méně projektů. Rada v novém složení v roce 2009 se pak vrátila k modelu podpory většího počtu projektů a zejména pak k rovnoměrnějšímu rozložení podpory mezi hraný film a ostatní kategorie filmů.

Nejvyšší průměrná částka na jeden film připadá na rok 2008, kdy činila 5,6 mil. Kč. Nejnižší částka připadá rok 2006, kdy byl podpořen jediný projekt částkou 400 tis. Kč. Z výročních zpráv je ale zřejmé, že pokud by Fond nezískal mimořádnou dotaci, projektů podpořených v letech 2007, 2008 a 2009 by bylo mnohem méně. V roce 2007 byly původně vypsány jen dvě řádné uzávěrky. V těchto uzávěrkách byly podpořeny pouze dva filmy pro děti v celkové výši podpory 200 tis. Kč. Ostatní 4 projekty získaly finanční podporu až v rámci mimořádných uzávěrek po vyplacení státní dotace. Dalším dvěma projektům byla navýšena podpora z minulých let.

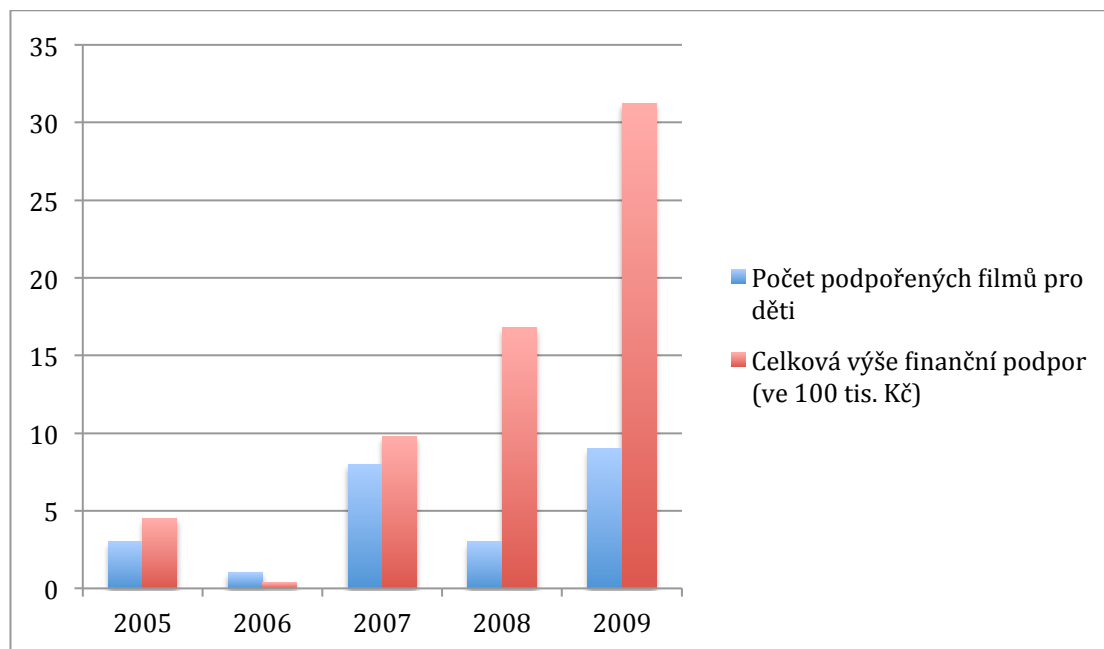
Celkem bylo ve sledovaných letech vyplaceno nejvíce peněz na výrobu. Celkem se jednalo o 59 mil. Kč. Na distribuci bylo vyplaceno 2,6 mil. Kč a na tvorbu 1,1 mil. Kč. Na propagaci filmů pro děti nebyla vyplacena žádná podpora. Podpora výroby tak tvoří téměř 95 % z celkové vyplacené částky na podporu filmů pro děti.

Tabulka 30: Podpořené filmy pro děti

rok	celková výše podpory filmu pro děti (v tis. Kč)	průměrná částka na projekt (v tis. Kč)	počet podpořených projektů	poměr k celkové vyplacené částce (v %)
2005	4 500,00	1 500	3	7,5
2006	400,00	400	1	0,3
2007	9 800,00	1 225	8	5,1
2008	16 800,00	5 600	3	10,2
2009	31 240,00	3 471	9	16

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Graf 12: Srovnání počtu podpořených projektů a celkové výše udělené podpory (film pro děti)

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 31: Filmy pro děti, které získaly nejvyšší podporu

film (režisér)	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)	rok uvedení
Husiti (Pavel Koutský)	2	9 200	2013
Kovář z Podlesí (Pavel Göbl)	1	7 000	2013
Čtyřlístek ve službách krále (Michal Žabka)	1	7 000	2013
Dlouhý, Široký a Bystrozraký (Jiří Strach)	1	7 000	neralizováno
Peklo s princeznou (Miloslav Šmídmajer)	1	6 000	2009
Nejkrásnější hádanka (Zdeněk Troška)	2	6 000	2008
Fimfárum - do třetice všeho dobrého 3D (kolektiv autorů)	2	4 750	2011
Fimfárum 2 (kolektiv autorů)	2	4 300	2006
Autopohádky (kolektiv autorů)	2	4 250	2011

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulka 32: Režiséři, jejichž filmy získaly nejvyšší podporu (film pro děti)

režisér	počet podpořených projektů	celková výše podpory (v tis. Kč)
Pavel Koutský	3	9600
Pavel Göbl	1	7000
Jiří Strach	3	7550
Michal Žabka	2	7130
Zdeněk Troška	3	6200

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Tabulky č. 31 a 32 se prolínají, nebudu je tedy hodnotit zvlášť, ale obě najednou. V tabulkách se překvapivě objevuje jméno Zdenka Trošky. Jeho pohádky jsou známé a oblíbené, ale ohledně návštěvnosti a tržeb nemohou konkurovat Troškovým filmům pro dospělé. Právě zřejmě proto ve sledovaném období nezískal Troška ani jednu finanční podporu od Fondu na hraný film. Jeho filmy se v návštěvnosti umísťují na předních pozicích spolu s filmy Jana Hřebejka nebo Jana Svěráka, ale jeho umělecký přínos je již diskutabilní (například žádný z jeho filmů nebyl nominován na Českého lva ani jinou podobně prestižní českou cenu).⁵³ Navíc velký komerční úspěch jeho filmů mu dává možnost získat peníze z jiných zdrojů, než ze státního fondu. Bohužel jsem neměla možnost prostudovat odmítnuté žádosti o podporu, takže nejsem schopna posoudit, zda Zdeněk Troška žádal o podporu i u jiných svých filmů. První místo v tabulkách obsadil Pavel Koutský s filmem *Husiti* (2013), který se taktéž dostal do stejné tabulky v kategorii animovaný film. Na tento film čerpal dvě dotace, třetí získal na film *Dobrá rada* (2011). Pavel Göbl čerpal největší díl financí na pohádku *Kovář z podlesí* (2013).

Jiří Strach patří mezi velmi plodné televizní režiséry a jeho pohádka *Anděl Páně* (2005) obsadila v návštěvnosti v roce 2005 23. místo. Fond kromě této pohádky podpořil další dva projekty, které jsou teprve ve fázi příprav *Sedmikostelí* a *Dlohý, Široký a Bystrozraký*. V **Tabulce č. 31** se taktéž umístily obě pokračování *Fimfára*, které patří k nejúspěšnějším českým filmům. Připomínám zde údaje uvedené v kapitole animovaného filmu: Tržby filmu *Fimfárův 2* (2006) byly 5,6 mil. Kč, v tabulce návštěvnosti pro rok

⁵³ Výjimkou byla nominace za vedlejší ženskou roli za čerta pro Yvettu Blanarovičovou v *Princezně ze Mlejna* (1994)

2006 obsadil 35. místo s více jak 72 tis. diváky. *Fimfárum - do třetice všeho dobrého 3D* (2011) utržilo 7,4 mil. Kč, v tabulce návštěvnosti pro rok 2011 obsadilo 37. místo s více jak 73 tisíci diváky.⁵⁴

5.7 Podpora na základě okruhů

Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie poskytuje dle zákona č. 291/1992 Sb. podporu na okruhy tvorba, výroba, distribuce, propagace a technický rozvoj. Tato kapitola je věnována porovnání podpor dle okruhů tvorba, výroba, distribuce a částečně propagace. Z logiky věci je zřejmé, že na výrobu musel Fond vyplatit nejvíce prostředků, protože výroba filmu je nejnákladnější částí procesu vzniku filmu. Navíc se dá předpokládat, že právě z tohoto důvodu je tento okruh Radou Fondu upřednostňován. Tedy do okruhu výroby plyne největší objem prostředků a navíc je v okruhu výroby podpořen největší počet projektů.

Podpora výroby ve sledovaných letech zaujímá průměrně 89,5 % z celkové částky vyplacených podpor. Druhou nejpodporovanější oblastí je distribuce, do které z Fondu putovalo průměrně 8 %. Průměr ovšem významně zvedá hlavně dokument, u kterého tvořila podpora distribuce 18,65 %, zatímco u ostatních typů filmů se podpora pohybovala kolem 5,4 %. Nejméně peněz Fond vyplatil na propagaci, tj. většinou účast filmů na významných zahraničních festivalech. To je způsobeno také způsobem výpočtu podpor, kdy z oblasti propagace byly vyjmuty všechny projekty, které propagují více než jedno konkrétní filmové dílo (filmové přehlídky, festivaly, činnost Českého filmového centra aj.). V okruhu propagace Fond průměrně vyplatil na sledované filmové projekty 0,7 % z celkové vyplacené částky na tyto projekty. Na tvorbu vyplatil Fond průměrně 1,73 %.

Hraný film získal nejvyšší podporu v roce 2007. Ve stejném roce získal také nejvyšší podporu na výrobu. Naopak v roce 2009 byla podpora nejvíce diverzifikována mezi další okruhy. V letech 2006 a 2008 Fond podpořil nejvíce výrobu na úkor ostatních okruhů. V roce 2006 šlo na výrobu 95,8 % z celkové částky vyplacené na podporu hraného filmu a v roce 2008 93,4 %. Pro srovnání v roce 2009 šlo na výrobu 77,2 %, na distribuci 13,1 %, na tvorbu 6,4 % a na propagaci 3,3 %.

⁵⁴ I přesto, že oba dva díly měly podobnou návštěvnost, jejich tržby se značně liší. Je to způsobenou nárůstem ceny lístku mezi lety 2006 a 2011 a zejména pak faktem, že 3. díl *Fimfára* byl uveden ve formátu 3D, na který jsou lístky dražší.

U dokumentárních filmů Fond výrazněji podporoval distribuci. Průměrně šlo na distribuci dokumentárního filmu 18,65 % ze všech vyplacených prostředků na podporu dokumentu. Nejvíce bylo vyplaceno v roce 2008, kdy částka 7 298 tis. Kč tvořila 25,14 %. Podpora animovaného filmu od roku 2007 rostla spolu s výší příjmů Fondu. Jak je vidět na celkovém zhodnocení, v roce 2006 byla podpora filmů mimo klasický hraný film nižší. Avšak v tomto roce dostal animovaný film největší podporu v oblasti distribuce. Jednalo se o 2 mil. Kč, tedy o 52,4 % všech prostředků poskytnutých na podporu animovaného filmu v roce 2006. V ostatních letech výdaje na distribuci animovaného filmu kolísaly. V roce 2005 se jednalo o 11,76 %, v letech 2007 a 2008 0 % a v roce 2009 2,9 %. Nutno dodat, že v roce 2009 byla částka vydaná na distribuci animovaného filmu jen o 23,7 % nižší, než v roce 2006.⁵⁵ Vzhledem k celkovým výdajům vynaloženým na podporu animovaného filmu v roce 2009 je ale poměr (vyjádřený v %) velmi nízký.

Podpora filmů pro děti odpovídá vývoji ve všech ostatních oblastech. To znamená, že i přes to, že celková částka vynaložená na podporu všech projektů byla v roce 2005 nižší než v roce 2006, Fond vydal vyšší částku na podporu filmů pro děti v roce 2005. Od roku 2007 stoupá podpora filmů pro děti spolu s příjmy Fondu. V roce 2009 byla podpora více diverzifikována. Na podporu výroby bylo vyplaceno 94,11 % všech prostředků, na podporu distribuce 4,45 % a na podporu propagace 1,44 %. V roce 2008 šly všechny prostředky (16,8 mil. Kč) na podporu výroby. V roce 2006 byl podpořen pouze jeden projekt, jednalo se o účelovou dotaci 400 tis. Kč.

Studentský film dosáhl na nejvyšší podporu ve sledovaném období v roce 2008 3,4 mil. Kč. Všechny prostředky byly ale proplaceny na výrobu. Největší diverzifikace vyplacených prostředků byla v letech 2005, 2007 a 2009. V roce 2005 Fond vyplatil 20 % všech vynaložených prostředků na podporu studentských filmů na podporu distribuce, v roce 2007 vyplatil 7,2 % na podporu distribuce a 9,7 % na podporu tvorby. V roce 2009 vyplatil 8,37 % na podporu distribuce a 8,14 % na podporu propagace. Stejně jako v případě dokumentárního filmu se Fond i v případě studentského filmu snaží alokovat větší objem prostředků právě na oblast distribuce. Nutno ale dodat, že ve všech sledovaných letech, pokud Fond podpořil distribuci, jednalo se o podporu pouze jednoho projektu. Nejvyšší podporu získal film *Usnula jsem*, který v roce 2009 obdržel podporu na distribuci ve výši 205,5 tis. Kč.

⁵⁵ Jedná se o srovnání nominálních hodnot. Po započtení inflace mezi lety 2006 a 2009 by byl rozdíl vyplacených částek 32,6 %.

6 Závěr

Svou práci jsem původně chtěla pojmout jako zhodnocení, zda Fond podporuje kvalitní filmy. Již během rešerší jsem tuto otázkou musela do značné míry modifikovat, došlo mi totiž několik věcí. Kvalita filmu je ryze subjektivní veličina, kterou nelze hodnotit. Za druhé jsem sama sobě nedokázala po celou dobu psaní práce odpovědět na otázku, zda je "správnější" aby Fond podporoval kvalitní náročnou a okrajovou kinematografii, která nemá šanci komerčně uspět, anebo aby se Fond choval tržněji a soustředil se spíše na filmy, které budou v kinech úspěšné a osloví i masové publikum. Z přehledu portfolia podpořených projektů mi vyplynulo, že Fond (resp. Rada Fondu) si tento rozpor uvědomuje a snaží se ho vyvažovat na obou stranách. Soudím, že ideálním modelem by byla situace, kdy by se komerční a masovější české filmy dokázaly uživit samy bez státní podpory a Fond by zůstal jen berličkou, která by podporovala právě ony okrajovější méně komerčně zajímavé kategorie filmů v rámci zachování kulturní bohatosti české kinematografie. Možná je také varianta, že projekty s větším komerčním potenciálem získávají automaticky pouze návratnou finanční výpomoc a dotace je určena méně komerčně zajímavým filmům jako je tomu u evropského fondu Eurimages.

Jediným (relativně) objektivně měřitelným parametrem u filmů je návštěvnost, resp. tržby. Z uměleckého hlediska pravděpodobně nelze návštěvnost vnímat jako měřítko kvality, z tržně-ekonomického hlediska je to ale jediné uznatelné měřítko kvality. Produkt (ať již jakýkoli) lze považovat za kvalitní, pokud je na trhu dostatečně úspěšný, pokud se prodává. Právě rozpor mezi pohledem na film jako na běžný tržní statek a mezi pohledem na film jako na umění, resp. jako kreativní průmysl (který má z určitých důvodů postavení mimo běžný trh) byl například důvodem, proč Václav Klaus dvakrát (v roce 2006 a v roce 2012) vetoval zákon o kinematografii. Jeho argumentem byl právě poukaz na určitou nespravedlnost, která by přijetím zákona vznikla. Filmový průmysl by získal zákonem garantované výhody oproti jakémukoli jinému průmyslu. Nebudu zde hodnotit politický ani osobní postoj prezidenta, jen bych skrze jeho argument ráda upozornila na zásadní ambivalenci v přístupu k filmu.⁵⁶

⁵⁶ Ekonomickými aspekty kreativního průmyslu se zabývají mnohé odborné práce. Například Němec, Michal: *Význam kulturních a kreativních průmyslů v Evropské unii, České republice a hl. m. Praze*. Útvar rozvoje hl. m. Prahy, Odbor strategické koncepce, 2013. Dostupný na WWW: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/ekonomika/2013_02_mn_vyznam-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-v-evropske-unii-ceske-republice-a-hl-m-praze.%20m.%20Praze.pdf

Státní fond pro podporu a rozvoj kinematografie je přerozdělovacím orgánem, který disponuje veřejnými prostředky. Již v první kapitole uvádím, že Fond má své vlastní zdroje a není závislý na penězích ze státního rozpočtu (vyjma dvou mimořádných dotací v letech 2007 a 2008). Jedná se ale o instituci zřízenou státem, která má na základě zákona nárok disponovat poplatky z prodeje promítacích práv k filmům. Jejím dalším významným příjmem je korunový příplatek k ceně vstupného, což je vlastně druh daně stanovené zákonem. Zákon tedy Fondu sice negarantuje výši příjmů, garantuje mu ale samotnou existenci oněch příjmů. Zřizovatelem Fondu je Ministerstvo kultury ČR a všichni zaměstnanci Fondu jsou placeni z rozpočtu ministerstva. Svým statutem i povahou příjmů se jedná o státní instituci disponující veřejnými penězi.

Z dat z této práce vyplývá, že největší komerční potenciál mají v českém prostředí komedie ze současnosti. V tabulce návštěvnosti se jich umístilo 10 ze 16 titulů (11. komedií je *Pupendo*, které se ale odehrává v minulosti). Fond ale nejvyšší dotace uděluje spíše historickým filmům s vážnější tematikou. Důvodem mohou být předpokládané vyšší náklady na výrobu historického filmu (náklady na kostýmy, kulisy atd.). Historické filmy mají také jistý potenciál publikum vzdělávat.

Z přehledu režisérů, jejichž filmy získaly největší podporu, vyplývá, že Fond přece jenom nejvíce podporuje filmy s vyšším komerčním potenciálem. Většina jmen v tabulce jsou etablovaní režiséři, jejichž jméno je samo o sobě reklamou a láká diváky do kin. Jsou to tvůrci, jejichž filmy jsou pravidelně nominovány na Českého lva a umisťují se v žebříčcích návštěvnosti v první dvacítkě.⁵⁷

Pokud bych měla přestavit hypotetický filmový projekt, který má největší šanci získat od Fondu co možná nejvíc peněz, jednalo by se o hraný celovečerní film odehrávající se na

⁵⁷ Důvodem je zcela určitě také fakt, že tyto filmy žádají o vyšší podporu, protože výroba celovečerního hraného filmu je drahá. Tuto skutečnost ale pouze odhaduji, protože konkrétní čísla, kolik tvůrci na své filmy žádají, neznám. Lze ale usuzovat, že každý producent se snaží získat prostředků co nejvíce. Zákon č. 241/1992 sb. Umožňuje, aby fond poskytl částku do výše maximálně 50 % odhadovaných nákladů na výrobu filmu.

českém území v době druhé světové války, který by produkovala společnost Negativ, s.r.o a který by režíroval Jan Hřebejk.⁵⁸

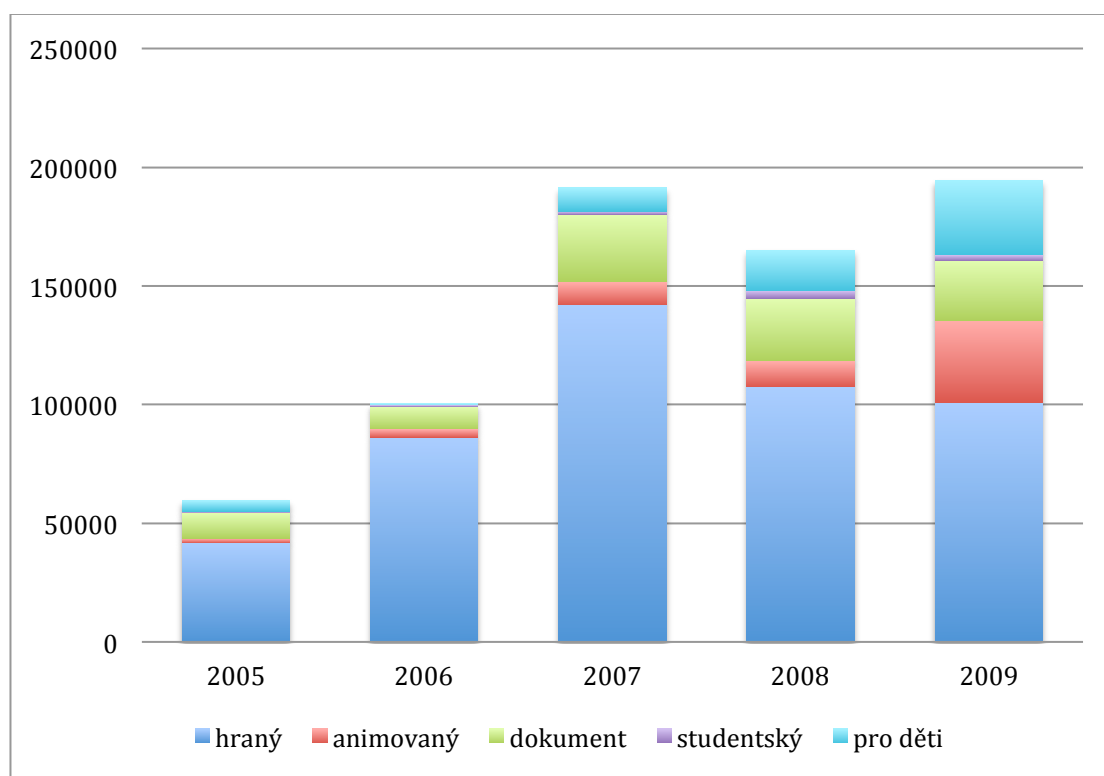
Moje původní výzkumná otázka po kvalitě podpořených projektů se tedy stočila k zájmu o samotné portfolio podpořených projektů. Rozhodla jsem se zhodnotit působení Fondu ze statistických dat. I přes to, že Fond podpoří jen část projektů, která v ČR nakonec vznikne, troufám si tvrdit, že zhodnocení jím poskytnuté podpory nabízí poměrně komplexní obraz o stavu české kinematografie.

Z **Grafu č. 13** vyplývá, že Rada (ať už v jakémkoli složení) se snaží v rámci možností a dostupných financí kromě hraného filmu podporovat i dokument. Jeho podpora je stabilně poměrně vysoká. Naopak třeba podpora studentského filmu zůstává na okraji zájmu. O financování studentských filmů se většinou starají samy filmové školy. V průběhu let narostla podpora filmům pro děti. Obecně lze na základě grafu říci, že podpora se rok od roku rovnoměrněji rozkládá mezi různé filmové kategorie. Významný nárůst objemu podpory ve sledovaných letech zaznamenal animovaný film.

Z **Grafu č. 14** lze vyčíst, že Fond podporuje i ostatní kategorie filmů. V **Grafu č. 13** se například podpora studentského filmu téměř ztratila, protože objemově na ni Fond poskytl malé množství prostředků. Z **Grafu č. 14** lze ale vidět, že i přes to podpořil poměrně větší počet projektů, než by se mohlo zdát z grafu předchozího. O menším objemu prostředků na okrajovější kategorie filmů jsem se v textu již zmiňovala. Důvodem může být nejen menší komerční zajímavost, ale také mnohem menší finanční nákladnost. Prokazatelně bude krátký studentský dokument stát méně peněz, než celovečerní historický film. Takový film (resp. jeho producent) pak také adekvátně tomu žádá o nižší podporu. **Graf č. 14** tedy odhaluje skutečnost, že počet podpořených hraných filmů tvoří průměrně pouze 45 % všech podpořených projektů.

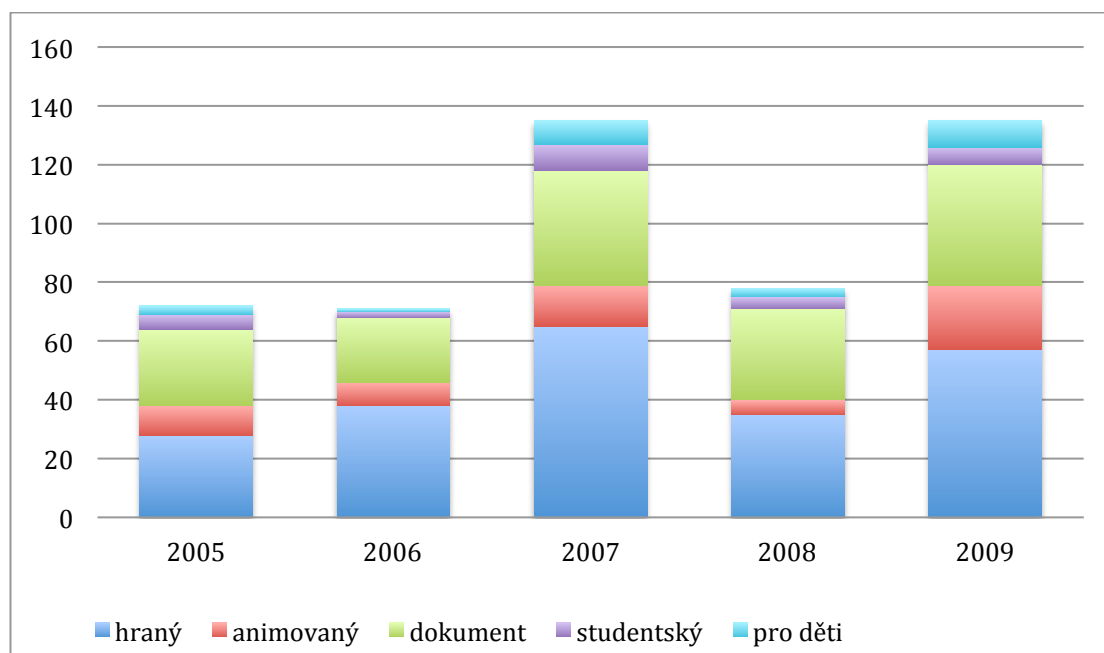
⁵⁸ V tabulce režisérů, jejichž filmy čerpaly nejvyšší podporu se sice na prvním místě umístil Petr Nikolaev, ale důvodem byla hlavně jedinečná 20-ti milionová dotace pro film Lidice. Filmy Jana Hřebejka oproti tomu vykazují stabilnější podporu, proto ho uvádím jako nejvhodnějšího "adepta" pro získání podpory.

Graf 13: Výše vyplacené podpory dle okruhů

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

Graf 14: Počet podpořených projektů dle okruhů

Zdroj: Přehled podpořených filmů 2005 - 2009, příloha této práce

6.1 Způsob rozhodování Rady

Jak již bylo v této práci několikrát řečeno, největší rozpor v rozhodování Rady vidím mezi lety 2007 a 2008, kdy Rada v jednom roce podpořila menší částkou větší počet projektů a v druhém roce podpořila citelně menší počet projektů, o to však významnější částkou. Každá z cest má svůj smysl. Udělení vyšší podpory samozřejmě více přispěje k realizaci projektu. Avšak vzhledem k omezeným financím není možné takto podpořit velké množství projektů. Udělení alespoň nějaké (tj. menší) podpory dává projektu určitý statut, který vysílá pozitivní signál k dalším případným zdrojům financí. Z tohoto důvodu Fond například v roce 2012 uděloval symbolickou podporu 1 Kč, která měla váhu právě jen ve smyslu snazšího přístupu k dalším cestám financování.

Při pohledu na konkrétní čísla je ale jasné, že ani ona "vysoká" podpora v roce 2008 nemohla být pro výrobu filmu dostačující a film nutně musel hledat další zdroje jinde. Proto lze předpokládat, že nižší podpora udělená v ostatních sledovaných letech, byla natolik nízká, že dofinancování z jiných zdrojů nestačilo a film nevznikl. Tento dojem mi potvrdila i Helena Bendová⁵⁹, se kterou jsem rozpor v rozhodování Rady konzultovala (byla členem rady mezi lety 2006 - 2008). Dle jejích slov Rada uvažovala, zda je lepší podpora více projektů menší částkou nebo naopak. Ke konci svého volebního období se přiklonila spíše k druhé variantě. Možným vysvětlením je, že v roce 2008 už měla rada pouze 7 členů, zatímco v roce 2007 jich měla 9 a v roce 2006 10. Je tedy možné, že větší počet členů působí rozmělnění názorů a ztěžuje možnost shody na zásadnějších tématech. Projekty, které měly navrženou nižší podporu, měly větší šanci na odsouhlasení. Naopak v případě menší rady dostaly příležitost i dražší projekty, protože členové rady měli více prostoru k diskuzi a k obhajobě svých stanovisek, což mohlo vést i ke shodě na spornějších (nebo dražších) projektech, než v radě, která čítá více členů. Je ale také možné, že změna způsobu rozhodování se odvíjela od došlých žádostí na projekty. Obě tyto hypotézy jsou nicméně pouze spekulativní a nelze je spolehlivě dokázat bez hlubšího výzkumu. Jisté je, že Rada nevydala žádné oficiální stanovisko Rady, ani žádnou oficiální žádost aby změnila svůj přístup k udílení podpor.

Vzhledem k tomu, že se Rada sama nemohla rozhodnout, která cesta je lepší, pokusím se na to prostřednictvím této práce alespoň částečně odpovědět prostřednictvím podkapitoly Nerealizované projekty.

⁵⁹ Emailová korespondence Terezy Dočkalové s Helenou Bendovou vedená dne 30. července 2013

6.2 Nerealizované projekty

Tabulka 33: Nerealizované projekty

rok	průměrná částka na film (v tis. Kč)	průměrná částka na nerealizovaný film	počet nerealizovaných projektů	poměr nerealizovaných filmů (v %)
2005	890	537	10	16
2006	1 475	1 269	14	23
2007	1 570	926	26	22
2008	2 390	599	11	16
2009	1 630	1 664	34	29

Dle **Tabulky č. 33** se naplňuje předpoklad, že filmy, které sice získaly podporu, ale nakonec nedošly realizaci, nebo jejichž výroba ještě stále probíhá, byly průměrně podpořeny nižší částkou, než jaká byla průměrná částka vynaložená na projekt daný rok. Lze tedy říct, že je-li film podpořen vyšší částkou, jeho realizace je pravděpodobnější. Rozpor v tomto nastává v posledním roce 2009. Důvodem je vysoká podpora filmu *Děti z Apoveru*, který ještě nebyl dokončen. Film od Fondu celkem získal 10 mil. Kč. Vyšší číslo nerealizovaných projektů v roce 2009 je dáno tím, že filmy podpořené v tomto roce měly nejkratší dobu na realizaci, lze tedy předpokládat, že v následujících několika letech budou ještě některé projekty dokončeny.

Potvrzuje se i hypotéza, že v roce 2008, tedy v roce, kdy bylo podpořeno nejméně projektů nejvyšší částkou, byla "úmrtnost" nejnižší. Podobně nízké procento nerealizovaných projektů v roce 2005 je nejspíš dáno stejným důvodem, jako vysoké procento nedokončených projektů v roce 2009. Filmy z tohoto roku měly na realizaci nejdelší dobu. Z tohoto pohledu lze předpokládat, že procento nerealizovaných filmů z roku 2008 ještě mírně stoupne, protože je možné, že některý z filmů ještě bude dokončen. Stejná průměrná výše podpory na projekt v roce 2006 a 2007 se taktéž odrazila na velmi podobné výši (procentuální) nerealizovaných projektů.

Ještě jednou musím zdůraznit, že v tabulce jsou zahrnuty nejen nerealizované projekty (které v takovém případě musely podporu Fondu vrátit), ale také pozastavené projekty a projekty v některé z fází vývoje. Tabulka tedy není konečná a čísla se nelze v absolutním měřítku řídit. Přesto si trůfám tvrdit, že tabulka dává odpověď na otázku, zda je lepší, aby Fond podporoval větší počet projektů nižší částkou, anebo menší počet

projektů vyšší částkou. Z pohledu dokončení a realizace projektů se zdá druhá možnost jako vhodnější.

Z analýzy těchto dat vyplývá, že Rada působící mezi lety 2006 - 2008 došla ke správnému závěru, když v posledním roce podpořila méně projektů. Naopak nová rada nastoupivší v roce 2009 se vrátila k původní strategii. Podotýkám ale, že působení následující rady (tj. Rady působící v letech 2009 - 2012) nemá smysl hodnotit bez většího časového odstupu. Je tedy možné, že následující léta tuto mou teorii vyvrátí.

6.3 Zhodnocení zdrojů

Vzhledem k tomu, že jsem zvolila k analýze léta nedávno minulá, byl přístup ke zdrojům zdánlivě jednoduchý. Vzhledem k povaze mé práce jsem pracovala zejména s primárními zdroji, jako jsou zákony a jejich novely, výroční zprávy a jiné příslušné dokumenty. Nejvíce jsem v tomto ohledu používala webové stránky Ministerstva kultury ČR, Poslanecké sněmovny ČR, Unie filmových distributorů a Českého statistického úřadu. Práce by mohla mít poněkud jiný a hlubší charakter, kdyby mi byl umožněn přístup do archivu Fondu, kde jsou uloženy jak úspěšné, tak i zamítnuté žádosti. Přístup byl však zamítnut. Z tohoto důvodu je porovnání portfolia podpořených projektů vědomě jednostranné, protože chybí vhléd do celkového portfolia všech filmových projektů, které vůbec o podporu žádaly. Několikrát se o tom ve své práci zmiňuji.

Svou práci jsem průběžně konzultovala se současnou tajemnicí Rady Kateřinou Vojkůvkovou. Na základě jejích podnětů jsem se rozhodla poupravit původní zaměření práce směrem od hodnocení kvality podpořených projektů. O informace jsem žádala také současnou ředitelku Fondu Helenu Bezděk Fraňkovou, pravděpodobně z důvodu jejího extrémního časového vytížení neúspěšně (i přes počáteční příslib).

Největší problém se získáním dat se objevil u následujících sedmi projektů:

Tabulka 34: Podpořené projekty, ke kterým se mi nepodařilo dohledat potřebné informace

název	žadatel	přiznaná podpora (v tis. Kč)	účel	rok	problém
F5.6	Luckyman films, s.r.o.	150	tvorba	2007	Produkční společnost (žadatel) mi sdělila, že nikdy o podporu na film s podobným názvem nežádala.
"68"	L'Automat	1 500	výroba	2009	Nelze dohledat kontakt na žadatele.
Legenda o Golemovi	Lennox, s.r.o.	200	tvorba	2007	Nelze dohledat kontakt na žadatele.
Roaming	HooDoo production, s.r.o.	3 000	výroba	2006	Nelze dohledat kontakt na žadatele.
Vnitřní hlas-vnitřní prostor	Pavel Kolaja	300	výroba	2005	Nelze dohledat kontakt na žadatele.
Jméno	Styluss Press, s.r.o.	2 000		2007	Nelze dohledat kontakt na žadatele (společnost s tímto názvem neexistuje).
TriAngel	Šimon Koudela	100	tvorba	2007	Nelze dohledat kontakt na žadatele.

Předpokládám, že u některých nedohledatelných projektů může být chybou třeba jen překlep v názvu společnosti nebo překlep v názvu filmu. Například firma Styluss Press s.r.o. bude ve skutečnosti pravděpodobně firma s podobným názvem Stilus Press s.r.o, ani na tuto firmu se mi však nepodařilo dohledat kontakt. Na společnost Hoo Doo production s.r.o se mi podařilo dohledat email info@hoodoo.cz, ten však již není funkční. Je poněkud zarážející, že žadatel, který nemá internetové stránky a nelze na něj dohledat jakýkoli kontakt, obdržel tak vysokou podporu (v případě Hoo Doo production 3 mil. Kč, v případě Styluss Press 2 mil. Kč, v případě L'Automat 1,5 mil. Kč). Ale vzhledem k tomu, že jsem celkově zkoumala podporu u 363 projektů, je 7 nedohledatelných projektů dle mého soudu poměrně malé číslo.

Naopak komunikace s ostatními produkčními společnostmi a žadateli, se kterými jsem se musela spojit kvůli doplnění údajů k projektům, probíhala bez problémů. Mé otázky se týkaly zejména filmů, které ještě neměly premiéru. Komunikovala jsem s nimi

výhradně přes email, ze strany producentů byla vždy ochota poskytnout informace o fázi realizace dotazovaného filmového projektu.

Jsem si vědoma toho, že celá moje práce by měla větší relevanci, kdybych data zpracovala od začátku působení Fondu, tj. od roku 1992. Ze statistik by určitě vyplynuly nové skutečnosti. Neučinila jsem tak zejména z důvodu rozsahu práce. Ke starším letům jsou také špatně dostupná některá data například z důvodu neexistence zákonů a vyhlášek, které by nařizovaly daným subjektům informace zpracovávat a poskytovat je veřejně.

Zároveň, a o tom se zmiňuji již po několikáté, data o podpořených filmech nemohou být úplná bez dat o podaných žádostech. Helena Bendová mi potvrdila, že Fond rozhodně neměl ve sledovaných letech předem jasno, kolik projektů z jaké kategorie podpoří, portfolio podpořených projektů se utváří na základě došlých žádostí. Rada Fondu má ale vždy, nehledě na došlé žádosti, snahu podporovat projekty z různých oblastí, podpora je také odvislá od výše finančních prostředků, kterou má Fond k dispozici.

Součástí širší tematické studie na toto téma by určitě také mohlo být srovnání českého Fondu s podobnými institucemi v jiných Evropských zemích. V průběhu výzkumu jsem narazila na mnohé "výkřiky" v médiích, že Fond České republiky nedisponuje zdaleka takovými prostředky jako například francouzské Centre national du cinéma nebo skandinávské instituty nebo British film institut. Lze jen těžko srovnávat čísla z tak rozdílně velkých zemí.

Pokud bych měla čistě pragmaticky hodnotit objem prostředků, kterými Fond disponoval, i kterými disponuje po roce 2012 po přijetí nového zákona, musela bych konstatovat, že nikdy není peněz dost. Ať už na filmy nebo na jakékoli jiné odvětví.

Fond pro podporu a rozvoj české kinematografie byl ustaven v divoké a rychle se měnící době. Jen těžko se dalo předvídat, jaký vývoj bude mít filmový průmysl v České republice. I přes to se podařilo stabilizovat počet českých premiér v distribuci na téměř 30 ročně. I počet diváků se nakonec ukázal jako stabilní (i když by si asi všichni z filmového průmyslu přáli vyšší číslo). Česká kinematografie se celých 25 let potýkala zejména s nedostačující legislativou a samozřejmě také s nedostačujícími financemi. Nelze samozřejmě srovnávat se situací před rokem 1989. Celková společenská atmosféra 60. let a vhodné ekonomické nastavení, které vedly k natočení nejslavnějších

českých filmů už asi nenastane. Přesto jsem toho názoru, že za daných ekonomických a politických podmínek si český film v novodobé české historii nevedl vůbec špatně.

6.4 Soupis použité literatury

Primární zdroje

(řazeno chronologicky)

Dekret prezidenta republiky. Předpis č. 50/1945 o opatřeních v oblasti filmu ze dne ze dne 11. srpna 1945. In: *Sbírka zákonů Československé republiky*. 1945, částka 24.

Dostupný na WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-50>.

Nařízení vlády č. 429/1990 ze dne 2. srpna 1990 Sb., kterým se ruší vládní nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu. In: *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská Federativní Republika*. 1990, částka 73, s. 1552. Dostupný na WWW: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/archiv/sb073-90.pdf [cit. 28.7.2014]

Zákon č. 241/1992 Sb. ze dne 14. dubna 1992, o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992, částka 49, s. 1263 - 1265. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=241&r=1992> [cit. 28.7.2014]

Zákon č. 273/1993 Sb. ze dne 11. listopadu 1993, o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 68, s. 1388 - 1392. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=273&r=1993> [cit. 7.7.2015]

Postup při poskytování prostředků ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie na realizaci projektů [příloha zákona č. 241/1992 Sb.]. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/statni-fondy/statni-fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/postup-pri-zadosti-o-podporu-1575> [cit. 28.7.2014]

Evropská úmluva o filmové koprodukci, *Řada Evropských dohod č. 147* [překlad]. Štrasburk 1992. Dostupný na WWW: http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/Evropsk__mluva_o_filmov_koprodukcii.doc [cit. 16.6.2014]

Zákon č. 273/1993 Sb. ze dne 15.října 1993, o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky* 1993, částka 68, s. 1388 - 1392. Dostupné na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=273&r=1993>

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2000*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Premiéry v českých kinech od roku 2000*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/clanky/premiery-v-ceskych-kinech-od-roku-2000> [cit. 18. Prosince 2013]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2001*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2002*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2002, s. 245 - 249. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 28.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2003*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2003, s. 222 - 225. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Zákon č. 499/2004 Sb., ze dne 30. června 2004, o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky* 2004, částka 173, s. 9742 - 9780. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=499&r=2004> [cit. 29.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2004*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2004, s. 236 - 240. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Zákon č. 348/2005 Sb., ze dne 5. srpna 2005, o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky* 2005, částka 122, s. 6041 - 6046. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=348&r=2005> [cit. 29.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2005*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2005, s. 237 - 244. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Filmová ročenka, Film yearbook 2005. Praha: Národní filmový archiv 2006.

Zákon č. 249/2006 Sb. ze dne 25. dubna 2006, kterým se mění zákon č. 273/1993, o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů Česká republika* 2006, částka 79, s. 3007 - 3011.

Zpráva o kinematografii 2005. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/zpravy-o-ceske-kinematografii-101005/> [cit. 28.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2006*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2006, s. 272 - 279. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Filmová ročenka, Film yearbook 2006. Praha: Národní filmový archiv 2007.

Teze zákona o kinematografii. Dostupný na WWW:
<http://www.culturenet.cz/res/data/004/000577.pdf> [cit. 28.7.2014]

Zákon č. 304/2007 Sb., ze dne 1. listopadu 2007 kterým se mění některé zákony v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového televizního vysílání. In:

Sbírka zákonů České republiky 2007, částka 99, s. 4118 - 4124. Dostupný na WWW:
<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=304&r=2007> [cit. 29.7.2014]

Neoficiální konsolidovaná verze Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 4. 12. 2007. Oddíl 2, Čl. 107, odst. 1, s. 42. Dostupný na WWW:
<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=20555> [cit. 28.12.2013]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2007*. Dostupný na WWW:
<http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2007, s. 277 - 283. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Filmová ročenka, Film yearbook 2007. Praha: Národní filmový archiv 2008.

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2008*. Dostupný na WWW:
<http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2008, s. 331 - 335. Dostupný na WWW:
<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Filmová ročenka, Film yearbook 2008. Praha: Národní filmový archiv 2009.

Program podpory filmového průmyslu. 2009. Dostupný na WWW:

<http://www.ppfp.cz/clanky/dokumenty.html> [cit. 27.8.2014]

Usnesení 1304/2009 Sb., ze dne 19. října 2009 k návrhu Programu podpory filmového průmyslu. Dostupný na WWW: <http://www.ppfp.cz/clanky/dokumenty.html> [cit. 29.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2009.* Dostupný na WWW:

<http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2009, s. 331 - 335. Dostupný na WWW:

<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Filmová ročenka, Film yearbook 2009. Praha: Národní filmový archiv 2010.

Český statistický úřad. *Filmová produkce v ČR v roce 2009.* Dostupný na WWW:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/filmova_produkce_v_cr_v_roce_2009 [cit. 18. Prosince 2013]

Senátní návrh č. 27 na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupný na WWW:

<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=27&CT1=0> [cit. 28.12.2013]

Usnesení vlády České republiky ze dne 1. prosince 2010 č. 871 o Koncepci podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu v letech 2011 až 2016. Dostupné na WWW:

<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a->

rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/ [cit. 28.7.2014]

Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

Historie – základní vývojové tendence české kinematografie v letech 1945 – 2009 a jejich vyhodnocení. [Příloha č. 3.1 Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

Současné institucionální zajištění české kinematografie. [Příloha č. 3.2 Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

Přehled podpor kinematografie v zemích EU. [Příloha č. 3.3 Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 - 2016]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

Digitalizace kin v ČR, Informace o přechodu na digitální projekci obrazu a zvuku. [Příloha 4.6 Koncepce české kinematografie]. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/statni-fondy/statni-fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/digitalizace-kin-45372/> [cit. 29.7.2014]

Ekonomické expertízy, investiční poradenství a.s.: *Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu 2011 - 2016.*, Dostupné na WWW:

<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/> [cit. 28.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2010*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2010, s. 327 - 335. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2011*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2012]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2011, s. 318 - 326. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Informace z kontrolní akce NKÚ č. 11/33. Peněžní prostředky a majetek státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané státní fondy. 2012. Dostupný na WWW: <http://www.nku.cz/assets/media/informace-11-33.pdf> [cit. 29.7.2013]

Zákon č. 496/2012 Sb. ze dne 26. října 2012, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi). In: *Sbírka zákonů, České republiky* 2012, částka 186, s. 6550 - 6580. Dostupný na WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=496&r=2012> [cit. 29.7.2014]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2012*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2013]

Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2012, s. 307 - 3. Dostupný na WWW: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocní-zpravy/default.htm> [cit. 27.8.2014]

Otázky Václava Moravce, 1. 7. 2012. [Záznam televizního pořadu]. Praha: Česká televize 2012. Dostupné na WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky->

vaclava-moravce/212411030500701/video/ a
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce-2-cast/212411030510701/video/> [cit. 13. 9. 2012]

Unie filmových distributorů. *Top 50 filmů za rok 2013*. Dostupný na WWW:
<http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky/top-50-rocni-vysledky> [cit. 28.7.2014]

Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2013*. Dostupný na WWW:
<http://www.fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html> [cit. 27.8.2014]

Český statistický úřad. *Česká republika od roku 1989 v číslech*. Dostupný na WWW:
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989 [cit. 7.1.2014]

Český statistický úřad. *Inflace - druhy, definice, tabulky*. Dostupný na WWW:
https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace [cit. 6. 8. 2015]

Unie filmových distributorů: *Česká republika - základní údaje o filmovém trhu*. Dostupný na WWW: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky> [cit. 18. prosince 2013]

Státní Fond Kinematografie: *Tisková zpráva z 19. května 2014, Předání projektu Poslední z Aporveru k prošetření FÚ a Policií ČR, 2014*. Dostupný na WWW:
<http://www.fondkinematografie.cz/aktuality/tz-posledni-z-aporver.html> [cit. 1. 8. 2015]

Sekundární prameny

(řazeny abecedně)

Andrýsek, Jan: *Komparace systémů podpory filmové kultury v České republice s vybranými fondy Evropské unie, Magisterská diplomová práce*. Brno: Masarykova univerzita 2012.

Blažek, Jiří: *Základy ekonomie 1*. Brno: Masarykova univerzita 1996.

Danielis, Aleš: Česká filmová distribuce po roce 1989. *Iluminace* 19, 2007, č. 1, s. 53-104

Danielis, Aleš: Rok změny/ Česká filmová distribuce 2009. *Cinepur* 2010, č. 68. Dostupný také na WWW: <http://cinepur.cz/article.php?article=1820> [cit. 29.7.2014]

Hejdová, Irena: Studenti FAMU znovu protestují. *Aktuálně.cz*, 1. června 2006. Dostupný na WWW: <http://magazin.aktualne.cz/kultura/film/studenti-famu-znovu-protestuji/r~i:article:167386/> [cit. 7. 8. 2015]

Holý, Zdeněk: Protestní happening studentů FAMU/anebo setkání s reálnou politikou. *Cinepur* 2006, č.47. Dostupný také na WWW: <http://cinepur.cz/article.php?article=1097> [cit. 7. 8. 2015]

Němec, Michal: *Význam kulturních a kreativních průmyslů v Evropské unii, České republice a hl. m. Praze*. Útvar rozvoje hl. m. Prahy, Odbor strategické koncepce, 2013. Dostupný na WWW: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analyzy/ekonomika/2013_02_mn_vyznam-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-v-evropske-unii-ceske-republice-a-hl-m-praze.%20m.%20Praze.pdf

Procházka, Michal: Český systém kinematografie/ Filmaři závislí na dávkách. *Cinepur* 2011, č. 74. Dostupný také na WWW: <http://cinepur.cz/article.php?article=2029> [cit. 29.7.2014]

Za neustálé pomoci webu *ČSFD.cz*, který jsem používala průměrně každých pět minut po celou dobu psaní své práce. Dostupný na WWW: <http://www.csfd.cz>

7 Přílohy

Základ této práce tvoří tabulka filmů Přehled podpořených filmů 2005 - 2009 kterou jsem zpracovala z dostupných dat Fondu a z veřejných internetových zdrojů a filmových ročenek. Tabulka dle mého soudu nemá v tištěné podobě velký význam. Její užitečnost lze docenit jen v elektronické podobě, kde lze třídit a kategorizovat dle libovolně zvoleného klíče. V elektronické podobě se tak tabulka stává užitečným nástrojem pro mnohé další badatele, kteří ji mohou volně využívat jakýmkoli způsobem chtějí. Dále, jak jsem již zmiňovala na začátku této práce, je třeba říct, že tabulka není hotová. Může být neustále doplňována o nové dokončené filmy nebo úspěšné žadatele. Zde ji tedy předkládám v tištěné podobě. Na přiloženém DVD je dostupná v elektronické verzi.